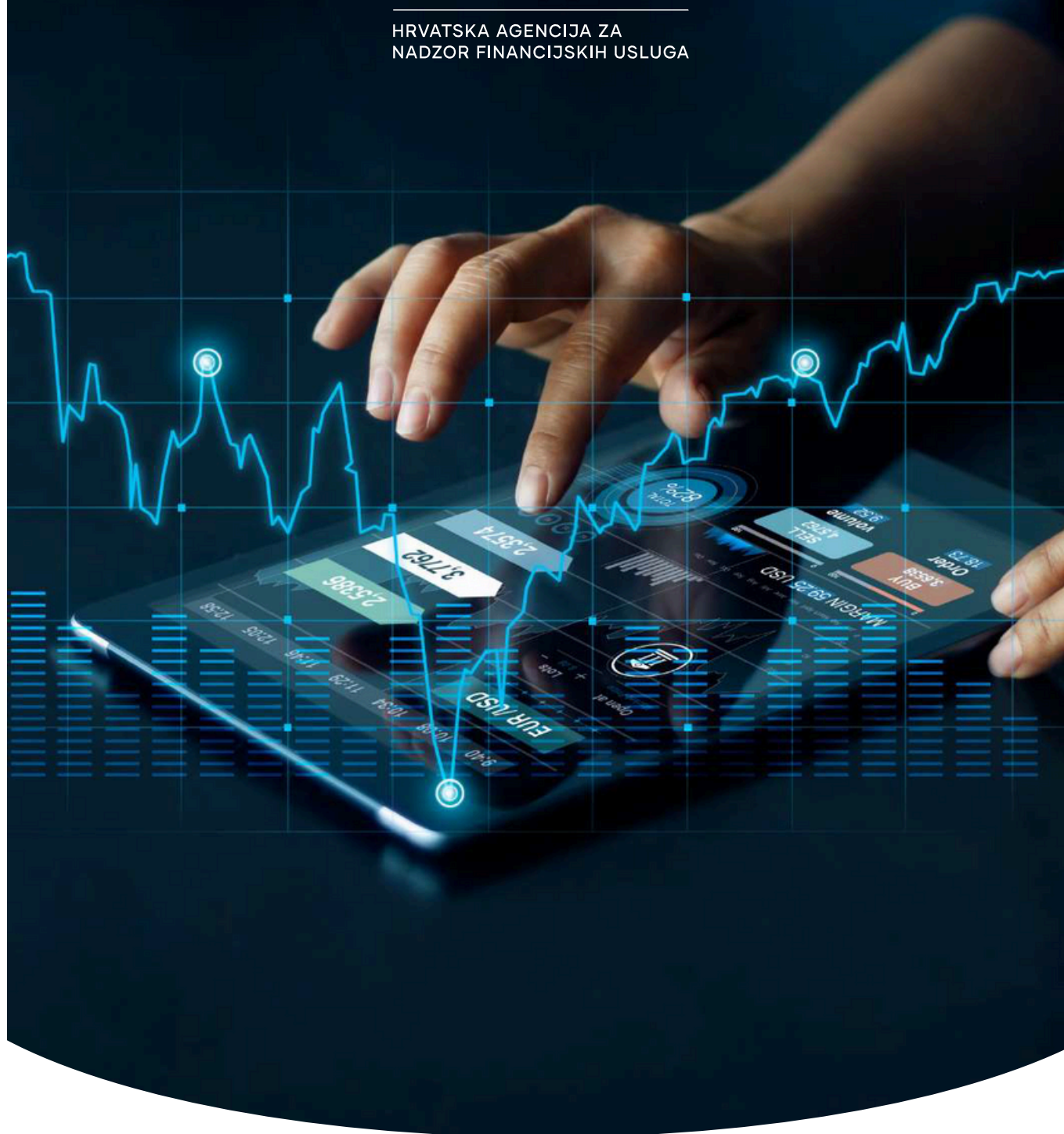

HANFA

HRVATSKA AGENCIJA ZA
NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

BILTEN

Tržišta kapitala

1 / 2024

Bilten tržišta kapitala 1/2024.

17. lipnja 2024.

SADRŽAJ

1. Uvod.....	1
2. Zakonodavni okvir.....	4
2.1. Zakoni RH.....	4
2.1.1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava.....	4
2.1.2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reviziji	5
2.2. Propisi EU-a.....	7
2.2.1. Direktiva i uredba o izmjenama MiFID-a/MiFIR-a	7
2.2.2. Direktiva o izmjenama Direktive o UCITS-ima i Direktive o UAIF-ovima.....	13
2.3. Podzakonski akti i smjernice Hanfe	17
2.3.1. Pravilnici na temelju izmjena zakona koji uređuju poslovanje mirovinskih fondova.....	17
2.3.2. Pravilnici u vezi s obvezama pružatelja i distributera PEPP proizvoda.....	22
2.3.3. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o privremenim zabranama u slučaju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad središnjom drugom ugovornom stranom.....	22
2.3.4. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stečaju i sanaciji središnjeg depozitorija	23
2.3.5. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih i polugodišnjih izvještaja i drugih izvještaja UCITS fondova i AIF-ova.....	23
2.3.6. Pravilnik o izračunu, visini i naplati naknada koje se plaćaju Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga za 2024. godinu	24
2.3.7. Smjernice u vezi s unutarnjim politikama, kontrolama i postupcima za provođenje mjera ograničavanja (članak 15. Zakona o mjerama ograničavanja).....	24
2.4. Smjernice ESMA-e/EBA-e.....	25
2.4.1. Smjernice o scenarijima testiranja otpornosti na stres u skladu s Uredbom o novčanim fondovima.....	25
2.4.2. Smjernice o sažetku planova sanacije CCP-eva.....	27
2.4.3. Smjernice o procjeni mogućnosti sanacije CCP-jeva (čl 15. st 5. Uredbe o okviru za oporavak i sanaciju središnjih drugih ugovornih strana.....	28
2.4.4. Smjernice o pisanim dogovorima i postupcima za funkcioniranje sanacijskih kolegija CCP-eva.....	28

2.4.5. Smjernice o vrstama i sadržaju odredaba sporazuma o suradnji (čl 79. Uredbe CCPRRR).....	29
2.4.6. Smjernice o prijenosu podataka između trgovinskih repozitorija u skladu s uredbama EMIR i SFTR.....	30
2.5. ESMA-ine objave dokumenata druge i treće razine.....	31
2.5.1. Pitanja i odgovori (Q&As).....	31
2.5.2. Nadzorni brifinzi (engl. <i>supervisory briefings</i>).....	35
2.5.3. Javne izjave (engl. <i>public statements</i>) i upozorenja.....	35
2.5.3.1. ESMA objavila izvješće o zajedničkoj nadzornoj akciji za 2023. i popratnoj vježbi tajnog kupovanja (MSE) u pogledu pravila marketinških objava prema MiFID-u II.....	36
2.5.3.2. Upozorenje ESMA-e o investicijskim preporukama i savjetima putem društvenih mreža.....	36
2.5.4. Regulatorni i provedbeni tehnički standardi (engl. <i>regulatory and implementing technical standards</i>).....	37
2.5.4.1. ESMA objavila Završni izvještaj u vezi prvog paketa s RTS-ova prema Uredbi MiCA.....	37
2.5.4.2. ESMA objavila Završni izvještaj u vezi s RTS-ovima prema Uredbi MiCA u pogledu suradnje između nacionalnih nadležnih tijela, Europskih nadzornih tijela i trećih država.....	38
2.5.4.3. ESMA objavila Završni izvještaj u vezi s RTS-ovima prema Uredbi MiCA u pogledu pitanja konflikta interesa.....	39
2.5.4.4. Europska komisija usvojila prvi set tehničkih standarda za primjenu DORA-e.....	39
2.6. Službena stajališta Hanfe.....	40
3. Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću.....	41
4. Institucije EU-a – objave o statusu izrade ili izmjena propisa prve, druge i treće razine.....	43
4.1. ESMA pokreće javno savjetovanje o izmjenama pravila za kontrole upravljanja i izvješćivanje o pozicijama robnih izvedenica.....	43
4.2. ESMA poziva na komentare o nacrtima tehničkih standarda u vezi s CTP-ovima, DRSP-ovima i kriterijima procjene za odabir CTP-a slijedom izmjena MiFIR-a.....	43
4.3. ESMA objavila Smjernice o nazivima fondova koji koriste ESG ili izraze povezane s održivošću.....	44
4.4. Drugi set tehničkih provedbenih standarda iz DORA-e –završeno javno savjetovanje.....	45

4.5. Provedba dobrovoljne vježbe o vođenju registra ugovora o pružanju IKT usluga u skladu s DORA-om.....	47
4.6. Komisija objavila glavne nalaze proizašle iz javnih konzultacija u vezi s revizijom SFDR-a.....	47
4.7. Status usvajanja nacrtu izmjena SFDR RTS-ova.....	48
4.8. CSDDD – EP i Vijeće službeno usvojili tekst Direktive.....	48
4.9. AML paket – EP usvojio tekst AML paketa.....	49
4.10. ESMA odgovorila na zahtjev EK-a u vezi s izmjenama nacrtu ELTIF RTS-ova	50
4.11. Status rasprava u vezi s Uredbom o okviru za pristup financijskim podacima (FIDA)	51
4.12. Komisija predlaže reviziju Uredbe o europskim referentnim vrijednostima (BMR).....	51
4.13. Europski parlament usvojio stajalište u vezi zakonodavnog okvira Strategija malih ulagatelja (RIS).....	53
4.14. Akt o uvrštenju - Objava novog paketa zakonodavnih prijedloga	55
4.15. ESMA objavila javne konzultacije za prvi paket nacrtu RTS-ova u vezi s primjenom Uredbe o europskim zelenim obveznicama (EU GBR).....	57
4.16. ESMA objavila javne konzultacije za treći paket nacrtu RTS-ova i smjernica u vezi s primjenom Uredbe MiCA.....	58
4.17. EFRAG objavio nacрте dokumenata ESRS LSME i ESRS VSME u vezi sa standardima za izvještavanje o korporativnoj održivosti malih i srednjih poduzeća	58
4.18. Direktiva o zelenim tvrdnjama – objava u Službenom listu EU-a	59
4.19. EK usvojio Nacrt delegirane uredbe u vezi s Uredbom o STS sekuritizaciji	61
4.20. Akt o umjetnoj inteligenciji – EP odobrio tekst Uredbe.....	62
4.21. Dogovor Vijeća i EP-a o sjedištu AMLA-e.....	63
4.22. Uredba u vezi s pružateljima ESG rejtinga – Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku (ECON) EP-a usvojio kompromisni tekst.....	63
4.23. Revizija Uredbe EMIR – postignut privremeni politički dogovor	64
4.24. Uredba o zahtjevima o izvješćivanju (Reporting Requirements Regulation)	65
4.25. ESMA – Javne konzultacije u vezi s nacrtom Smjernica o kvalifikaciji kriptoimovine kao financijskog instrumenta.....	66
4.26. ESMA – Javne konzultacije u vezi s nacrtom Smjernica o pružanju usluga povezanih s kriptoimovinom na isključivi zahtjev klijenta	67
4.27. Europska nadzorna tijela objavila nacrt ITS-ova za javne konzultacije u vezi zadataka tijela za prikupljanje i ESAP funkcionalnostima.....	68

Javne konzultacije u vezi s nacrtom ITS-ova trajale su do 8. ožujka 2024.....	68
4.28. ESMA objavila za javne konzultacije nacrt smjernica u vezi s nadzorom nefinancijskih izvještaja izdavatelja.....	69
5. Izdvojene novosti.....	70
5.1. Proces pristupanja Hrvatske OECD-u i uloga Hanfe.....	70
5.2. Prijedlog strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj.....	71
5.3. ESMA objavila Dokument o stajalištu i preporuke u pogledu postizanja učinkovitijeg i atraktivnijeg tržišta kapitala u EU-u.....	71
5.4. Europska nadzorna tijela objavila izvještaje <i>Final reports on Greenwashing in Financial Sector</i>	73

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga

Adresa: Franje Račkoga 6, 10000 Zagreb

Telefon centrale: +385 1 6173 200

WEB: www.hanfa.hr

E-adresa: shpms@hanfa.hr

ISSN: 3043-8519

Molimo korisnike ove publikacije da prilikom korištenja podataka obvezno navedu izvor.

1. UVOD

Poštovani čitatelji,

pred vama je novo izdanje Biltena tržišta kapitala (BTK). S ovom publikacijom želimo vam približiti proces donošenja propisa i regulatornih inicijativa na razini EU-a te vas informirati o aktualnim događanjima u nebankarskom financijskom sektoru. U ovom, trećem izdanju, a prvom u 2024., donosimo pregled tekućih regulatornih događanja i važnih promjena koje su se u međuvremenu dogodile.

Tijekom 2023. usvojeno je mnogo važnih propisa primarnog zakonodavstva na razini EU-a i Hrvatske. U ovom broju BTK-a veći broj informacija odnosi se na povezane akte sekundarne razine, poput regulatornih i provedbenih tehničkih standarda (na razini EU-a) te pravilnika (unutar RH), koji se nalaze u različitim fazama razrade i usvajanja. Te faze obuhvaćaju sve, od pokrenutih javnih konzultacija (npr. u vezi s trećim paketom MiCA RTS-ova, t. 4.16.) do upućivanja Europskoj komisiji na usvajanje te Vijeću i Parlamentu na iskazivanje suglasnosti (npr. prvi paket DORA RTS-ova, t. 2.5.4.2. te paketi RTS-ova prema Uredbi MiCA). Svrha usvajanja akata sekundarne razine jest dodatno razraditi odredbe primarnih akata, koje su često zasnovane na načelima (engl. principle-based), kako bi obveznici njihove primjene mogli pravovremeno i primjereno uskladiti svoje poslovne procese u odnosu na nove, tj. izmijenjene odredbe.

Jedan od najznačajnijih događaja je izmjena Direktive MiFID i Uredbe MiFIR. Ove izmjene imaju za cilj povećanje konkurentnosti tržišnih sudionika EU-a, održavanje visoke transparentnosti te zaštitu malih ulagatelja.

Koliko će primjena novih i izmijenjenih odredbi zaista biti uredna i pravovremena, tek će se vidjeti s obzirom na to da su se suzakonodavci jako žurili da se one (tj. MiFIR) što prije počnu primjenjivati (već 28. ožujka 2024.), a da prethodno nisu donijeli tj. napravili potrebne izmjene postojećih akata sekundarne razine što je među tržišnim sudionicima izazvalo zabrinutost. ESMA i Komisija stoga su morale objaviti različite izjave, upute i objašnjenja za tržišne sudionike dok se ne donesu novi sekundarni akti

Za razliku od izmjena MiFID-a/MiFIR-a, izmjene Direktive o UCITS fondovima i Direktive o UAIF-ovima (t. 2.2.2.) koje se tiču pitanja u vezi upotrebe alata za upravljanje likvidnošću (LMT) pravila odobravanja zajmova, delegiranja, poboljšanja prekograničnog pristupa uslugama depozitara, optimizacije prikupljanja nadzornih podataka i dr. trebale bi proteći uobičajenim tijekom, uz izmjene nacionalnih propisa u koje se transponiraju njihove odredbe. U Hrvatskoj to konkretno znači izmjene i dopune Zakona o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom i Zakona o alternativnim investicijskim fondovima, najkasnije do proljeća 2026., kada povezane odredbe stupaju na snagu.

Na nacionalnoj razini izmjene Zakona o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava (t. 2.1.1.) te Zakona o reviziji (t. 2.1.2.) uvedene su kako bi se uskladili s propisima EU-a, kojima se uređuju bonitetna te pitanja u vezi sa sanacijom spomenutih društava, tj. liberalizacijom tržišta revizorskih usluga.

Isto tako, kao posljedica izmjena povezanih zakona, izmijenjeni su brojni pravilnici Hanfe (t. 2.3.), uključujući one koji se odnose na poslovanje mirovinskih društava i fondova. Izmjene i dopune napravljene su i u vezi s pravilnicima kojima se uređuje poslovanje pružatelja i distributera PEPP-a te određene izmjene pravilnika u vezi s pitanjima stečajnih postupaka u odnosu na središnje druge ugovorne strane (CCP-eve) te pitanjima u pogledu postupaka sanacije središnjih depozitorija (CSD). Hanfa je također donijela Smjernice u vezi s unutarnjim politikama, kontrolama i postupcima za provođenje mjera ograničavanja kojima su detaljnije definirana nadzorna očekivanja Hanfe u pogledu integracije obveze primjene mjera ograničavanja u interne procese subjekta nadzora.

Pitanja održivog financiranja i digitalnih financija i dalje zauzimaju velik udio regulatornog područja s obzirom na to da se radi o sveobuhvatnim pa stoga i kompleksnim temama. Osim prije spomenutog procesa donošenja tehničkih standarda, u području održivog financiranja nastavlja se s raspravama u vezi s revizijom Uredbe SFDR, početkom 2024. usvojena je uredba o pružateljima usluga izdavanja ESG rejtinga čiji je cilj urediti spomenuto tržište, tj. povećati stupanj transparentnosti i usporedivosti isporučenih ocjena, a dok završavamo ovaj broj BTK-a, Vijeće i Parlament konačno su, nakon više godina nategnutih i žustrih rasprava, i službeno usvojili tekst Direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje (CSDDD). ESMA je također usvojila Smjernice o nazivima fondova koji koriste pojmove povezane s održivosti, čime se nastoji povećati transparentnost i usporedivost usluga na tržištu.

Europska nadzorna tijela su 4. lipnja 2024. objavila Završni izvještaj o greenwashingu (t. 5.4.), koji čini dio paketa od dva izvještaja o pojavi greenwashinga temeljenog na mandatu Komisije. O prvom, privremenom izvještaju pisali smo u BTK-u 2/2023. ESA-e također pripremaju Mišljenje u vezi s revizijom SFDR-a. Oba dokumenta će biti dostavljena Komisiji, Vijeću i Parlamentu te objavljena na njihovim internetskim stranicama. Nadalje, razrađuju se pitanja korporativnog izvještavanja o održivosti kroz javne konzultacije o modelima izvještavanja malih i srednjih poduzeća, uključujući i dobrovoljno izvještavanje neuvrštenih poduzeća. EFRAG, kao glavno tijelo za izradu akata pod CSRD-om, na svojim internetskim stranicama objavljuje setove Q&A te različite upute i praktična objašnjenja za lakšu primjenu ESRS standarda. Više informacija o aktivnostima u tom segmentu potražite u dijelovima 4. i 5. BTK-a.

U području digitalnih financija aktivnosti povezane s uredbama DORA i MiCA uključuju izradu tehničkih standarda i druge inicijative. Tako za tržišne sudionike Europska nadzorna tijela organiziraju dobrovoljne vježbe za vođenje registra ugovora o pružanju IKT usluga u skladu s DORA-om u vezi s čim je Hanfa organizirala radionicu za svoje subjekte nadzora krajem svibnja. U vezi s Uredbom MiCA, objavljene su smjernice i Q&A za kvalifikaciju kriptoimovine kao financijskog instrumenta.

Regulatorni fokus ostaje na uključivanju malih ulagatelja i potencijalnih izdavatelja u tržišta kapitala (t. 4.13 i t.4.14). U dijelu 4. također možete pronaći informacije u pogledu najnovijih regulatornih koraka usmjerenih na sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (t.4.9.) i regulatornih inicijativa u vezi s rješavanjem pitanja korištenja podataka

kako između nadzornih tijela (t. 4.24.) tako i između malih ulagatelja i pružatelja financijskih usluga (FIDA t. 4.11.).

Pored navedenih aktivnosti, u fokusu je zakonodavca i novi pokušaj reaktiviranja (unije) tržišta kapitala s obzirom na njegovo kontinuirano kaskanje u odnosu na globalne konkurente. Tako su tijekom proljeća provedene brojne rasprave i objavljeni dokumenti različitih EU grupa, think tankova i drugih dionika u vezi s konceptima razvoja tržišta kapitala EU-a, koji ostaju nedavno izabranim predstavnicima izvršne i zakonodavne vlasti EU-a na daljnje razmatranje. Jedan od njih netom je objavljen u formatu ESMA-ina dokumenta o stajalištu (tzv. Position paper) u vezi kojeg dajemo informaciju pod t. 5.3.

U pogledu oživljavanja tržišta kapitala, RH neovisno provodi projekt razrade Strategije nacionalnog tržišta kapitala, u kojem sudjeluje široka skupina relevantnih dionika.

Nadamo se da će vam Biltena tržišta kapitala biti zanimljiv i koristan u svakodnevnom poslovanju. Pratite nas za daljnje informacije i novosti iz regulatornog svijeta.

2. ZAKONODAVNI OKVIR

2.1. Zakoni RH

6.3.2024.

2.1.1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava

ID, KI

Dana 6. ožujka 2024. u Narodnim novinama br. 27/2024 objavljen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava.**

U svrhu usklađenja s:

- izmjenama Direktive 2014/59/EU u skladu s Uredbom (EU) 2022/2036 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 i Direktive 2014/59/EU u pogledu bonitetnog tretmana globalnih sistemski važnih institucija sa strategijom sanacije s višestrukim točkama pristupanja i metoda za neizravni upis instrumenata prihvatljivih za ispunjenje minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze (SL L 275, 25. 10. 2022., dalje u tekstu: Uredba (EU) 2022/2036)
- Direktivom (EU) 2022/2556 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o izmjeni direktiva 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU, 2014/65/EU, (EU) 2015/2366 i (EU) 2016/2341 u pogledu digitalne operativne otpornosti za financijski sektor (SL L 333, 27. 12. 2022., dalje u tekstu: Direktiva (EU) 2022/2556) i
- Uredbom (EU) 2022/2036 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 i Direktive 2014/59/EU u pogledu bonitetnog tretmana globalnih sistemski važnih institucija sa strategijom sanacije s višestrukim točkama pristupanja i metoda za neizravni upis instrumenata prihvatljivih za ispunjenje minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze (SL L 275, 25. 10. 2022.)

bilo je potrebno provesti izmjene i dopune postojećeg Zakona o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava (Narodne novine, br. 146/2020 i 21/2022, dalje u tekstu: važeći Zakon).

Odredbe važećeg Zakona dopunjene su odredbama o određivanju iznosa dodatnog minimalnog zahtjeva u slučaju prekogranične grupe, na način da se u slučaju GSV institucija koje slijede sanacijsku strategiju s višestrukim točkama pristupanja uzmu u obzir subjekti iz treće zemlje koji su dio GSV institucije, a koji bi bili sanacijski subjekti da imaju sjedište u Europskoj uniji, te odredbama kojima se propisuju elementi koji se uzimaju u obzir prilikom procjene mogućnosti sanacije te sadržaj sanacijskog plana, kako bi se prilikom planiranja sanacije na odgovarajući način vodilo računa o digitalnoj operativnoj otpornosti institucije.

Uvodi se minimalni nominalni iznos instrumenata ili obveze od 200.000,00 eura u slučaju prodaje svih instrumenata regulatornog kapitala (osim dionica) i svih podložnih obveza, s ciljem osiguravanja učinkovite provedbe instrumenata unutarnje sanacije.

Nadalje, izmjenama i dopunama naglašava se da je pri odlučivanju o obvezama na koje će se primjenjivati odluka o odgodi plaćanja ili ispunjenja obveza institucije potrebno voditi računa o obvezama čije je plaćanje ili ispunjenje nužno radi osiguravanja njezine provedbe. Pored toga, uvodi se institut „predsanacijskog povjerenika” kojeg bi sanacijsko tijelo imenovalo prilikom donošenja navedene odluke u slučaju utvrđenja da institucija propada ili će vjerojatno propasti, a prije eventualne sanacije institucije, i to radi osiguravanja učinkovite provedbe te odluke. Ako unatoč protivljenju predsanacijskog povjerenika određena plaćanja ili ispunjenja obveza budu izvršeni, sanacijsko tijelo ima ovlast pokretanja prekršajnog postupka.

Proširuje se obuhvat institucija kojima Hrvatska narodna banka može u fazi rane intervencije naložiti kontaktiranje potencijalnih stjecatelja s ciljem pripreme za sanaciju, i to na sve institucije u Republici Hrvatskoj.

◉ Komentar Hanfe

Financijska kriza pokazala je da je na razini Unije postojao značajan nedostatak odgovarajućih instrumenata za djelotvorno rješavanje problema nezdravih ili propadajućih kreditnih institucija i investicijskih društava. Takvi su instrumenti posebno potrebni da bi se spriječila insolventnost ili, kada insolventnost nastupi, da bi se smanjile negativne posljedice tako da se očuvaju funkcije predmetne institucije važne za sustav.

Usvojene izmjene neće imati značajniji učinak na populaciju investicijskih društava u Republici Hrvatskoj ni na postupanje Hanfe kao sanacijskog tijela s obzirom na to da su usmjerene na GSV institucije i sanacijska tijela tih institucija.

6.3.2024.

2.1.2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reviziji

Dana 6. ožujka 2024. u Narodnim novinama br. 27/2024 objavljen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reviziji**

ID IF DZU UAIF AIF UCITS fond OMF DMF DOMF DDMF MOD KI DO DOR IORP CCP CSD TO NFDUS DRSP Fond za zaštitu ulagatelja Operater Fonda PUSF (CFSP) IZD APA CTP ARM CASP TR

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reviziji (dalje: ZIDZOREV) stupio je na snagu 14. ožujka 2024., osim članaka 21. i 22. (izmjene čl. 40. i 41. Zakona o reviziji, Narodne novine br. 127/2017) u vezi s ugovorom o reviziji i imenovanjem revizorskog društva, a koji stupaju na snagu 1. siječnja 2025.

Ključna područja izmjene postojećeg zakonodavnog okvira odnose se na:

- mjere koje se odnose na liberalizaciju revizorske profesije, kao što je snižavanje praga

u vezi s minimalnim udjelom ovlaštenih revizora iz Republike Hrvatske i Europske unije / Europskog gospodarskog prostora kao članova uprave revizorskog društva sa 75 % na 51 %, smanjene uvjete radnog iskustva za dobivanje odobrenja za rad revizora, administrativno rasterećenje povezano s pristupanjem ispitu za ovlaštenog revizora te revidiranje kurikuluma revizorskih ispita

- stalno stručno usavršavanje ovlaštenih revizora, uz mogućnost oduzimanja odobrenja za rad u slučaju neispunjavanja obveze stalnog usavršavanja
- imenovanje revizorskog društva i ugovaranje revizije.

Uvodi se obveza obavještanja Ministarstva financija o sklapanju ugovora o reviziji sa subjektom od javnog interesa (uključujući i subjekte nadzora Hanfe).

Najvažnija izmjena u odnosu na dosadašnji način angažiranja revizora odnosi se na detaljnije propisivanje obveza primjenjivih u trenutku sklapanja ugovora o reviziji. Ugovor se prema novim odredbama sklapa nakon imenovanja revizorskog društva, početni angažman ugovara se na razdoblje od najmanje dvije godine te se zakonodavno uređuje postupanje ugovornih strana prilikom raskida ugovora o reviziji.

Najvažnija izmjena na koju skrećemo pažnju jest da se obveznici zakonske revizije, što uključuje i subjekte nadzora Hanfe, obvezuju imenovati revizorsko društvo najkasnije tri mjeseca prije završetka poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini čiji su godišnji financijski izvještaji predmet ugovora o reviziji.

- Trajanje revizijskog angažmana produljuje se s maksimalnih sedam na deset uzastopnih godina – navedeno se ne odnosi na one subjekte kojima je trajanje revizijskog angažmana propisano posebnim propisima (svi subjekti nadzora Hanfe).

Osim navedenog, izmijenjene su i ovlasti Ministarstva financija u dijelu nadzora nad ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima te one obuhvaćaju ispitivanje i provjeru postupa li i na koji način ovlašteni revizor i revizorsko društvo u skladu s odredbama važećih propisa te provjeru osiguranja kvalitete rada ovlaštenih revizora i revizorskih društava.

○ Komentar Hanfe

Najznačajnija izmjena, kako je već istaknuto, odnosi se na prvi angažman revizora i obvezu ugovaranja revizije za godinu unaprijed., tj. do 30. rujna 2025. godine bit će potrebno ugovoriti revizora za sljedeću kalendarsku godinu. Navedena izmjena omogućit će ovlaštenom revizoru komunikaciju i praćenje revidiranog subjekta i njegova poslovanja tijekom cjelokupnog razdoblja na koje se odnose revidirani godišnji financijski izvještaji te će pridonijeti povećanju kvalitete procesa financijskog izvještavanja, osobito u prvoj godini angažmana.

2.2. Propisi EU-a

2.2.1. Direktiva i uredba o izmjenama MiFID-a/MiFIR-a

Direktiva (EU) 2024/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. veljače 2024. o izmjeni Direktive 2014/65/EU o tržištu financijskih instrumenata

Uredba (EU) 2024/791 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. veljače 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 600/2014 u pogledu poboljšanja transparentnosti podataka, uklanjanja prepreka uvođenju konsolidiranih podataka, optimizacije obveza trgovanja i zabrane primanja plaćanja za tok naloga

(dalje u tekstu: **direktiva i uredba o izmjenama MiFID-a/MiFIR-a**)

Nakon postizanja preliminarnog dogovora između Europskog parlamenta i Vijeća usvojene su **direktiva i uredba o izmjenama MiFID-a/MiFIR-a** te su objavljene u Službenom listu EU-a 8.3.2024. godine.

Tekstovi direktive i uredbe o izmjenama MiFID-a/MiFIR-a dostupni su na sljedećim poveznicama: [MiFID](#)/[MiFIR](#).

Izmjene toga paketa donesene su s ciljem unaprjeđenja transparentnosti trgovinskih podataka, uklanjanja prepreka za osnivanje i uspostavu pružatelja konsolidiranih podataka (dalje: **CTP**), optimizacije obveze trgovanja na mjestima trgovanja te zabrane plaćanja za usmjeravanje naloga pojedinom mjestu izvršenja (PFOF).

Ključne odrednice paketa navodimo u nastavku:

MiFIR

- CTP

CTP je zamišljen kao centralno mjesto koje prikuplja podatke od svih mjesta trgovanja i pružatelja usluga dostave podataka (dalje: APA), te podatke konsolidira u realnom vremenu i time pruža sveobuhvatnu sliku o cijenama i volumenima vlasničkih i sličnih financijskih instrumenata (ETF-ovi) kojima se trguje u EU-u. Kako na tržištu EU-a trenutačno ne postoji interes za pružanje takve usluge, predloženim izmjenama MiFIR-a nastoji se potaknuti zainteresirane tržišne sudionike za pružanje takve usluge uklanjanjem prepreka kao što su otežan pristup potrebnim podacima, troškovni aspekt konsolidacije i slično.

Navedeno se nastoji postići kroz ovlast ESMA-e za periodično organiziranje natječajnog postupka odabira jednog CTP-a za svaku kategoriju imovine na razdoblje od pet godina, a mjestima trgovanja i APA-ovima propisana je obveza dostavljanja trgovinskih podataka tom CTP-u u vremenu koje je realnom vremenu tehnički najbliže moguće. RTS-om će se propisati obvezni elementi navedenih podataka. To bi trebalo rezultirati time da CTP za određenu imovinu prikaže najbolju europsku prodajnu i kupovnu ponudu onoliko blizu stvarnom vremenu koliko to dopuštaju tehničke mogućnosti.

Pravilno funkcioniranje prihvata i distribucije konsolidiranih podataka ovisi o kvaliteti podataka koje primi pružatelj konsolidiranih podataka. MiFIR-om se nadalje utvrđuju zahtjevi u pogledu kvalitete podataka koje bi obvezni doprinositelji konsolidiranih podataka trebali poštovati, što se nastoji postići obvezom uspostave odgovarajućih mehanizama.

Uvodi se i koncept tzv. dobrovoljnih doprinositelja – mehanizam dobrovoljnog sudjelovanja primjenjuje se na investicijska društva koja upravljaju rastućim tržištima MSP-ova i na tržišne operatere čiji godišnji volumen trgovanja dionicama predstavlja 1% ili manje godišnjeg volumena trgovanja dionicama u EU-u.

Kako bi se adresirao i troškovni aspekt konsolidacije podataka za sve uključene subjekte, predviđena je obveza CTP-a da dio svojih prihoda preraspodijeli na doprinositelje, a kako bi se potaknulo dobrovoljno sudjelovanje CTP za dionice i ETF-ove, povlašteni tretman treba dodijeliti dobrovoljnim doprinositeljima, po ključu koji će se dalje razraditi RTS-om.

- TRANSPARENTNOST PRIJE I POSLIJE TRGOVANJA

Izmjene MiFIR-a donose značajne promjene u vezi s obvezama objave prijetrgovinskih i poslijetrgovinskih podataka za dionice, obveznice i izvedenice.

Dvostruko ograničenje (engl. *double -volume cap mechanism*) za dionice, koje je zamišljeno kako bi se adresirao tzv. *dark trading*, zamjenjuje se jednostavnijim režimom jedinstvenog ograničenja volumena koje se temelji isključivo na pragu na razini Unije od 7%, koji će se primjenjivati samo na trgovanje na temelju izuzeća u vezi s referentnom cijenom (engl. *reference price waiver*).

U svrhu smanjenja regulatornog opterećenja, sustave glasovnog trgovanja i sustave zahtjeva za ponudu isključuje se iz zahtjeva za objavljivanje obvezujućih ponuda ili okvirnih ponuda te se za njih uklanja i izuzeće koje je dostupno iznad veličine karakteristične za financijski instrument.

Zahtjevi u pogledu transparentnosti primjenjuju se na izvedenice koje su dovoljno standardizirane da bi podaci objavljeni u vezi s njima bili smisleni i za druge sudionike na tržištu, a ne samo za ugovorne stranke. Ostale izvedenice trebale bi podlijegati zahtjevima u pogledu transparentnosti ako su obuhvaćene područjem primjene obveze poravnanja na temelju EMIRA-a (samo kamatne izvedenice s najstandardiziranijim i najlikvidnijim kombinacijama valute i roka dospijanja).

Odgodeno objavljivanje cijena i volumena – usklađuje se režim odgode podataka o trgovanju poslije trgovanja na razni Unije te se ukida diskrecijsko pravo na nacionalnoj razini. Nadležnim tijelima ostaje ovlast za produljenje razdoblja odgode objavljivanja pojedinosti o transakcijama državnim dužničkim instrumentima koje je izdala njihova država članica, na ograničeno razdoblje i uz obvezu prijave ESMA-i.

- SISTEMATSKI INTERNALIZATOR

Mijenjaju se obveze sistematskog internalizatora u vezi s objavom obvezujućih ponuda; sistematski internalizator za vlasničke instrumente morat će obvezujuće ponude objavljivati na temelju minimalne veličine ponude koja će se urediti RTS-om. Kako bi se

povećala konkurentnost, sistematskom internalizatoru dopušta se uparivanje naloga bilo koje veličine po srednjoj vrijednosti unutar aktualnih cijena ponuda za kupnju i prodaju.

Za nevlasničke instrumente sistematski internalizatori više neće morati objavljivati obvezujuće ili okvirne ponude svojim klijentima, ali ih mogu dobrovoljno objaviti, na primjer kako bi zadovoljili potrebe svojih malih ulagatelja. Slijedom predmetnih izmjena usklađene su i odredbe **MiFID-a** koje uređuju poslovanje sistematskog internalizatora.

Kako se investicijska društva više ne bi nepotrebno odlučivala za status sistematskih internalizatora samo u svrhu izvješćivanja o trgovanju za svoje klijente, tj. kako bi obavijestila APA-a o trgovanju, uvodi se statut **imenovanog subjekta za objavljivanje**; investicijsko društvo koje to želi, za određene razrede financijskih instrumenata moći će od nadležnog tijela zatražiti taj status te će moći preko APA-a objavljivati trgovinske podatke za te razrede financijskih instrumenata.

- OBVEZA TRGOVANJA (DIONICE)

MiFIR-om je bilo propisano da se najveći dio trgovanja dionicama mora odvijati na mjestima trgovanja ili preko sistematskih internalizatora („obveza trgovanja za dionice”) te da se to ne odnosi na trgovanje koje je nesistematsko, *ad hoc*, nepravilno i povremeno. Navedeno izuzeće nije bilo dovoljno jasno, pa je ovim izmjenama izričito naglašeno da obvezi trgovanja za dionice podliježu samo dionice s oznakom ISIN Europskog gospodarskog prostora (EGP) kojima se trguje na mjestu trgovanja, a izuzeće za nesistematsko, *ad hoc*, nepravilno i povremeno trgovanje je ukinuto.

- OBVEZA TRGOVANJA (IZVEDENICE)

Pojam „kojim se trguje na mjestu trgovanja“ pokazao se problematičnim za potrebe izvješćivanja u slučaju OTC izvedenica. Stoga se izmjenama pojašnjava da se o transakcijama OTC izvedenicama koje se izvršavaju na mjestu trgovanja izvješćuje, a o transakcijama OTC izvedenicama koje se izvršavaju izvan mjesta trgovanja izvješćuje se samo ako podliježu zahtjevima u pogledu transparentnosti, ako se financijskim instrumentom na kojem se temelji izvedenica trguje na mjestu trgovanja ili kada je riječ o indeksu ili košarici sastavljenoj od financijskih instrumenata kojima se trguje na mjestu trgovanja.

Delegiranim aktima odredit će se identifikacijski referentni podaci koji će se upotrebljavati u pogledu OTC izvedenica, uključujući jedinstvenu oznaku.

S obzirom na blisku međusobnu povezanost obveze poravnanja po regulativi EMIR i obveze trgovanja za izvedenice po MiFIR-u, izmjenama su navedene obveze usklađene.

Usluge smanjenja rizika

Transakcije OTC izvedenicama koje su formirane i uspostavljene kao rezultat usluga smanjenja rizika poslije trgovanja ne podliježu više obvezi trgovanja za izvedenice.

Kako pružatelji usluga smanjenja rizika poslije trgovanja ne omogućuju interakciju više trgovinskih interesa trećih strana za kupnju i prodaju financijskih instrumenata, izuzimaju

se od zahtjeva u pogledu transparentnosti prije i poslije trgovanja te od zahtjeva u pogledu provjere najpovoljnijeg izvršenja naloga. Pojediniosti povezane s pojmom usluga smanjenja rizika poslije trgovanja za potrebe MiFIR-a i pojediniosti o transakcijama koje treba evidentirati bit će uređene delegiranim aktima.

Nediskriminirajući pristup za izvedenice

Kako bi se potaknule inovacije i razvoj tržišta izvedenica na uređenim tržištima EU-a, propisuje se iznimka za središnje druge ugovorne strane i mjesta trgovanja od primjene odredbi o nediskriminirajućem pristupu u pogledu izvedenica kojima se trguje na uređenom tržištu.

- Primjena na UAIF-ove i društva za upravljanje

Do 29. ožujka 2025. Komisija će razmotriti i po potrebi donijeti delegirani akt kojim će se obveza izvještavanja o transakcijama na razini EU-a potencijalno proširiti i na UAIF-ove i društva za upravljanje koja pružaju investicijske usluge, u svrhu osiguravanja jednakih uvjeta poslovanja.

MiFID

- Zabrana primanja plaćanja za usmjeravanje naloga pojedinom mjestu izvršenja (engl. *Payment for Order Flow*, PFOF)

Na nekim tržištima EU-a postojala je dugogodišnja praksa prema kojoj su investicijska društva od mjesta trgovanja primala plaćanja za usmjeravanje naloga klijenata tom mjestu trgovanja. Zabrinutosti povezane s navedenom praksom isticala su nadzorna tijela država članica, koja tu praksu smatraju nespojivom s obvezom najpovoljnijeg izvršenja za male ulagatelje i profesionalne ulagatelje na zahtjev.

Izmjene MiFID-a donose zabranu takve prakse, s tim da države članice u kojima je ta praksa uspostavljena prije donošenja ovoga paketa mogu izuzeti investicijska društva od zabrane do 30. lipnja 2026. godine ako ta investicijska društva pružaju takve usluge klijentima s domicilom ili poslovnim nastanom u toj državi članici.

- Proširenje izuzeća od obveze dobivanja odobrenja za rad kao investicijsko društvo

U izuzeća od primjene MiFID-a dodaju se i nefinancijski subjekti koji su članovi ili sudionici uređenog tržišta ili MTP-a za potrebe izvršavanja transakcija u pogledu upravljanja likvidnošću ili za potrebe smanjenja rizika koji su izravno povezani s komercijalnom aktivnošću ili aktivnošću financiranja državne blagajne te klijenti pružatelja izravnog elektroničkog pristupa, uključujući osobe koje trguju za vlastiti račun.

- Ukidanje izvješća o kvaliteti izvršenja naloga (RTS 27 i RTS 28)

Radi administrativnog rasterećenja i dugogodišnje prakse koja je pokazala da obveze izvještavanja i objave u skladu s predmetnim RTS-ovima nemaju dodanu vrijednost za klijente, ukidaju se godišnje izvješće o kvaliteti izvršenja transakcija za mjesta izvršenja te obveza za investicijska društva u pogledu objave prvih pet mjesta izvršenja na kojima su izvršili naloge klijenata u prethodnoj godini te kvalitete izvršenja.

○ Komentar Hanfe

Opisane izmjene MiFID-a prenijet će se u Zakon o tržištu kapitala najkasnije do 29.9.2025. godine, dok su izmjene MiFIR-a stupile na snagu 28.3.2024.

Izmjene ovoga paketa donesene su primarno s ciljem unaprjeđenja transparentnosti trgovinskih podataka, uklanjanja prepreka za osnivanje i uspostavu pružatelja konsolidiranih podataka te daljnje optimizacije obveze trgovanja na mjestima trgovanja.

Isto tako, htjela se osigurati veća transparentnost i konkurentnost za sve sudionike tržišta uz održavanje visoke razine zaštite ulagatelja. Predložene izmjene koncentriraju se na ravnopravnost tržišnog položaja burzi u odnosu na investicijske banke (u ulozi sistematskih internalizatora) i ograničenje izuzetaka za korištenje izuzeća o objavi podataka o trgovanju, a najvažnija je izmjena ponovni pokušaj uspostave CTP-a te obustava prakse prema kojoj brokeri od trećih osoba (mjesta izvršenja) primaju plaćanja da preusmjere naloge klijenata prema njima.

Međutim, način na koji su izmjene strukturirane, ali i usvojene, izazvao je niz nejasnoća u vezi s mogućnošću i načinom njihove primjene.

Naime, revizijom MiFIR-a uvode se znatne izmjene, a mnoge od tih odredbi trebat će dodatno urediti RTS-ovima, za koje je predviđen rok od 9 do čak 18 mjeseci nakon stupanja na snagu MiFIR-a. Osim toga, i drugi RTS-ovi morat će se izmijeniti s obzirom na promjene u MiFID-u i MiFIR-u, i to bez utvrđenog roka (npr. za referentne podatke i podatke iz knjige naloga).

Prema prijelaznim odredbama MiFIR-a, važeći RTS-ovi primjenjuju se do donošenja novih. Tu dolazi do pravne nesigurnosti u više spornih situacija:

a. kada se brišu postojeće odredbe MiFIR-a koje služe kao pravna osnova za primjenu važećih RTS-ova (na primjer, za manji opseg OTC izvedenica podložnih zahtjevima u pogledu transparentnosti i izvješćivanja)

b. kada MiFIR uvodi znatnu promjenu regulatornog pristupa i nove RTS-ove (npr. kod znatne izmjene režima odgode objave informacija o transakcijama nevlasničkih instrumenata u MiFIR-u primjena režima odgode objave informacija o transakcijama za obveznice i izvedenice mogla bi dovesti do toga da se važeći RTS i dalje primjenjuje čak i ako je u suprotnosti s MiFIR-om)

c. kada MiFIR uvodi novi regulatorni pristup određujući obveze koje će biti razrađene kroz nove RTS-ove; navedeno samo po sebi nije sporno, međutim, u situaciji kada ne postoji L2 akt kojim se već sada uređuju takve obveze koje su do sada bile propisane u L1, a izmjenom MiFIR-a brisane, te dok se ne izrade novi L2 propisi, spomenuta prijelazna odredba u kojoj se navodi da su stare L2 mjere i dalje na snazi nema učinka. U toj situaciji dolazi do dvojbe o primjeni odredbe u prijelaznom razdoblju između ožujka

2024. i dovršetka novih pravila (npr. minimalne obveze ponude za sistematske internalizatore (SI) u vlasničkim instrumentima uklonjene su iz MiFIR-a i sada bi ih trebalo definirati RTS-om).

Iz navedenih razloga bila su potrebna dodatna pojašnjenja o primjeni paketa kako bi se pružio određen stupanj pravne sigurnosti sudionicima na tržištu, ali i samim nadzornim tijelima kod nadzora primjene novih odredbi.

ESMA je 27. ožujka objavila, a Hanfa na svojim stranicama prenijela ESMA-inu **izjavu** koja sadrži praktične smjernice za potporu ujednačenoj i dosljednoj primjeni revidirane Uredbe MiFIR.

Izjava obuhvaća Smjernice o primjeni odredbi o transparentnosti vlasničkih i ne vlasničkih vrijednosnih papira, režimu sistematskog internalizatora (SI), imenovanim subjektima za objavljivanje (DPE) i izvještavanju.

U pogledu mehanizma ograničenja volumena (engl. volume cap), ESMA nakon objave Europske komisije potvrđuje da će se podaci o dvostrukom ograničenju volumena (engl. double volume cap – DVC) i dalje objavljivati.

Tom izjavom ESMA dopunjuje **nacrt mišljenja o tumačenju** koji je Europska komisija objavila 27. ožujka 2024. i odgovara na upite tržišnih sudionika o odredbama koje se primjenjuju od datuma stupanja na snagu revidirane Uredbe MiFIR (28. ožujka 2024.).

Slijedom navedenog, Hanfa je 22. ožujka pozvala tržišne sudionike na praćenje daljnjih obavijesti ESMA-e i Hanfe, a u cilju što usklađenijeg postupanja od strane svih sudionika. Naredno razdoblje bit će puno izazova, pa je iznimno bitno na vrijeme komunicirati sve potencijalne dvojbe.

Zaključno, iako Hanfa pozdravlja opće ciljeve koji se predmetnim paketom namjeravaju postići, usvajanje tog paketa trenutno predstavlja regulatorni izazov za tržišne dionike, nadležna tijela i ESMA-u te je izgledno da će takva situacija potrajati sve do donošenja svih predviđenih delegiranih akata. Brisanje odredbi koje služe kao pravna osnova za važeće RTS-ove, znatna promjena regulatornog pristupa i proširenje ovlasti na donošenje novih RTS-ova s dugim rokovima za izradu i primjenu povezani su s operativnim izazovima kao što su uspostava novih registara i provedba značajnih promjena postojećih sustava izvješćivanja i IT sustava.

26.3.2024.

2.2.2. Direktiva o izmjenama Direktive o UCITS-ima i Direktive o UAIF-ovima

Direktiva (EU) 2024/927 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. ožujka 2024. o izmjeni direktiva 2011/61/EU i 2009/65/EZ u pogledu postupaka delegiranja, upravljanja rizikom likvidnosti, nadzornog izvješćivanja, pružanja usluga depozitara i skrbništva te odobravanja zajmova od strane alternativnih investicijskih fondova (dalje u tekstu: Direktiva o izmjenama Direktive o UCITS-ima i Direktive o UAIF-ovima) objavljena u Službenom listu EU-a

Obveznici: **DZU, UAIF, DEPOZITARI**

Tekst direktive dostupan je na sljedećoj poveznici: [Direktiva o izmjenama Direktive o UCITS-ima i Direktive o UAIF-ovima](#)

Direktiva o izmjenama Direktive o UCITS-ima i Direktive o UAIF-ovima stupa na snagu 15.4.2024., a rok za implementaciju u nacionalno zakonodavstvo je 16.4.2026.

Iako nema sumnje da je Direktiva o UAIF-ovima ispunila svoje izvorne ciljeve i olakšala integraciju europskog tržišta investicijskih fondova, europski zakonodavci utvrdili su da bi se određeni aspekti mogli poboljšati. Stoga se revizijom nastoji olakšati upotreba alata za upravljanje likvidnošću (LMT), uskladiti pravila za UAIF-ove koji upravljaju AIF-ovima koji odobravaju zajmove, pojasniti zahtjeve koji se primjenjuju na delegiranje, osigurati jednako postupanje prema institucijama koje obavljaju poslove skrbništva, poboljšati prekogranični pristup uslugama depozitara i optimizirati prikupljanje nadzornih podataka. Slično tome, napravljene su izmjene i u Direktivi o UCITS-ima, u kojoj se također uvodi usklađen pristup korištenju alata za upravljanje likvidnošću (LMT), pojašnjavaju zahtjevi koji se primjenjuju na delegiranje te osigurava jednako postupanje prema institucijama koje obavljaju poslove skrbništva i dosljedan sustav izvješćivanja o nadzoru za društva za upravljanje.

I. Alati za upravljanje likvidnošću (LMT-ovi)

UCITS fondovi i otvoreni AIF-ovi omogućuju ulagateljima slobodan izlazak iz fonda kada to žele. Pod stresnim tržišnim uvjetima pritisak ulagatelja za otkupom može dovesti do toga da fond brzo prodaje imovinu („protupožarna prodaja”) kako bi ispunio zahtjeve za otkup, što može negativno utjecati na preostale ulagatelje i druge sudionike financijskih tržišta.

I Direktiva o UAIF-ovima i Direktiva o UCITS-ima trenutačno sadržavaju zahtjeve za upravljanje likvidnošću. AIF-ovi moraju imati politike otkupa koje su u skladu s njihovom strategijom ulaganja i profilom likvidnosti te provoditi redovita testiranja otpornosti na stres, dok se od UCITS fondova zahtijeva da se pridržavaju detaljnih pravila o vrstama imovine u koju mogu ulagati te da prema potrebi provede testiranja otpornosti na stres.

S obzirom na to da alati za upravljanje likvidnošću do sada nisu bili harmonizirani na razini EU-a te su različiti LMT-ovi bili dostupni u različitim državama članicama, kroz izmjene Direktive o UCITS-ima i Direktive o UAIF-ovima sada je naveden popis devet LMT-ova koji su dostupni društvima za upravljanje i UAIF-ovima. UAIF-ovi koji upravljaju otvorenim AIF-ovima i DZU-ovi moraju odabrati minimalno dva alata za upravljanje likvidnošću (uz iznimku onih koji upravljaju MMF-ovima, koji mogu odabrati samo jedan) te implementirati detaljne politike i procedure za aktiviranje i deaktiviranje odabranih alata za upravljanje likvidnošću:

1. obustava upisa, otkupa i isplata (engl. *suspension of subscriptions, repurchases and redemptions*)
2. ograničenje isplate (engl. *redemption gate*)
3. produljenje rokova za prethodnu obavijest (engl. *extension of notice periods*)
4. naknada za isplatu (engl. *redemption fee*)
5. zaštitno prilagođavanje cijena (engl. *swing pricing*)
6. dvostruko određivanje cijena (engl. *dual pricing*)
7. naknada za sprječavanje razvodnjavanja (engl. *anti-dilution levy*)
8. isplata u naravi (engl. *redemptions in kind*)
9. računi za odvajanje nelikvidne imovine (engl. *side pockets*).

Pritom UAIF-u odnosno DZU-u nije dozvoljeno odabrati samo „cjenovne“ LMT-ove iz točaka 5. i 6., dok se LMT iz točke 8. u načelu može aktivirati samo za ispunjavanje zahtjeva za otkup od strane profesionalnih ulagatelja i ako „otkup u naravi“ odgovara razmjernom udjelu imovine AIF-a odnosno UCITS fonda. LMT-ovi iz točaka 1. i 9. mogu se aktivirati samo u iznimnim slučajevima kada to zahtijevaju okolnosti i kada je to opravdano s obzirom na interese ulagatelja fonda.

II. AIF-ovi koji daju zajmove (engl. *loan originating AIFs – LO AIFs*)

Direktiva o UAIF-ovima uređuje poslovanje UAIF-ova, dok je poslovanje AIF-ova regulirano nacionalnim pravom. Međutim, zbog neujednačenih pravila koje su države članice primjenjivale na LO AIF-ove zakonodavci EU-a zaključili su da bi u svrhu ujednačenog postupanja trebalo uvesti jedinstvene zahtjeve specifične za LO AIF-ove. Prepoznato je da izravno „kreditiranje“ od strane AIF-ova može biti izvor alternativnog financiranja za realno gospodarstvo i da može osigurati financiranje za mala i srednja poduzeća kojima je teže pristupiti tradicionalnim izvorima kreditiranja.

U bitnome, uvedena je definicija LO AIF-ova koji su definirani kao AIF-ovi čija je investicijska strategija uglavnom izdavanje kredita ili čiji izvorni zajmovi imaju zamišljenu vrijednost koja predstavlja najmanje 50 % njihove neto vrijednosti imovine i koji u načelu moraju biti zatvoreni AIF-ovi (osim ako UAIF može dokazati da je sustav upravljanja rizikom likvidnosti LO AIF-a usklađen s njegovom investicijskom strategijom i politikom otkupa), davanje

zajmova dodano je na popis djelatnosti koje UAIF može obavljati te su dopunjene odredbe o upravljanju rizicima na način da:

a) su uključeni dodatni zahtjevi za UAIF-ove koji upravljaju LO AIF-ovima (obveza procjene kreditnog rizika i praćenja kreditnog portfelja)

b) je uvedeno ograničenje „zamišljene vrijednosti danih zajmova“ (engl. *notional value of the loans*) kada se sredstva posuđuju financijskoj instituciji ili drugom investicijskom fondu

c) je uvedeno ograničenje financijske poluge za LO AIF-ove

d) su propisana pravila za diversifikaciju ulaganja

d) je zabranjeno odobravanje kredita određenim subjektima ili osobama gdje bi mogao nastati sukob interesa (npr. UAIF-u, depozitaru AIF-a, osobama na koje je UAIF delegirao određene funkcije).

Nadalje, zabranjeno je upravljanje AIF-ovima koji iniciraju zajmove isključivo u svrhu prijenosa tih zajmova ili izloženosti na treće osobe (tzv. *originate-to-distribute* investicijska strategija). Propisana su i tzv. pravila zadržavanja u skladu s kojima LO AIF mora zadržati 5 % zamišljene vrijednosti svakog zajma koji je AIF izdao i naknadno prenio na treću osobu.

III. Izdavanje odobrenja za rad i delegiranje

Izmjenama Direktive o UCITS-ima i Direktive o UAIF-ovima uvode se dodatni zahtjevi za dostavu informacija kod podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad. Propisuju se informacije u odnosu na delegiranje poslova na treće osobe koje moraju biti uključene u zahtjev za izdavanje odobrenja za rad te se uvodi zahtjev da UAIF/DZU mora imati minimalno dvije osobe koje efektivno vode poslovanje društva.

U Direktivu o UCITS-ima dodaju se, po uzoru na Direktivu o UAIF-ovima, pravila za delegiranje poslova DZU-a na treće osobe. Dodatno se pojašnjava da, ako udjele UCITS fonda ili AIF-a distribuira jedan ili više distributera koji djeluju u svoje ime, takvo trgovanje ne smatra se delegiranjem.

IV. Depozitar

U skladu s trenutnim regulatornim okvirom, depozitar EU AIF-a mora imati sjedište u matičnoj državi članici EU AIF-a.

Izmjenama Direktive o UAIF-ovima ne uvodi se europska putovnica za depozitare, ali se uvodi mogućnost da nacionalno nadležno tijelo dopusti UAIF-u da za EU AIF kojim upravlja imenuje depozitara koji ima sjedište u drugoj državi članici ako: (a) je nacionalno nadležno tijelo zaprimilo obrazloženi zahtjev UAIF-a kojim se dokazuje nedostatak usluga depozitara u matičnoj državi članici AIF-a koji mogu učinkovito zadovoljiti potrebe AIF-a s obzirom na njegovu strategiju ulaganja i (b) ukupan iznos imovine EU AIF-ova povjerene na pohranu kod nacionalnih depozitara ne prelazi 50 milijardi EUR ili protuvrijednost u bilo kojoj drugoj valuti. Ispunjavanje navedenih uvjeta procjenjuje se na pojedinačnoj osnovi, a kada nacionalno nadležno tijelo dozvoli imenovanje depozitara koji ima sjedište u drugoj državi članici, o tome mora obavijestiti ESMA-u.

Izmjenama dviju direktiva također se pojašnjava da kada depozitar delegira obavljanje poslova na treću osobu (poddepozitara), nije dužan izraditi dubinsku analizu poddepozitara ako je poddepozitar CSD ulagatelj te da se pružanje usluga od strane CSD-a izdavatelja ne smatra delegiranjem poslova skrbništva depozitara.

V. Objave i izvještavanje

Izmjenama Direktive o UAIF-ovima proširene su obveze objavljivanja ulagateljima na način da se proširio obvezni sadržaj pravila AIF-a i obveze izvješćivanja nacionalnih nadležnih tijela. Pravila AIF-a sada moraju uključivati naziv AIF-a, mogućnost i uvjete za korištenje LMT-ova odabranih u skladu s regulatornim zahtjevima te popis naknada, troškova i izdataka koje snosi UAIF u vezi s poslovanjem AIF-a i koji će izravno ili neizravno biti alocirani na AIF. Periodične objave moraju uključivati sastav portfelja danih zajmova (kada je to primjenjivo), na godišnjoj osnovi sve naknade, troškove i izdatke koje su izravno ili neizravno snosili ulagatelji i, na godišnjoj osnovi, svako matično društvo, društvo kćer ili subjekt posebne namjene koji se koristi u vezi s ulaganjima AIF-a od strane ili u ime UAIF-a.

Obveze izvješćivanja sada uključuju ukupni iznos financijske poluge AIF-a, detaljne informacije o mehanizmima delegiranja u vezi s funkcijama upravljanja portfeljem ili upravljanja rizikom i popis država članica u kojima UAIF ili distributer AIF-a stvarno trguje udjelima AIF-a. Društva za upravljanje UCITS fondovima podliježu sličnim obvezama izvješćivanja za svaki UCITS fond kojim upravljaju.

◉ Komentar Hanfe

Pozdravljamo uvođenje alata za upravljanje likvidnošću i njihovu harmoniziranu primjenu na razini Unije, kao i obvezni odabir minimalno dvaju LMT-ova (uz iznimku MMF-ova koji mogu odabrati samo jedan) koje DZU/UAIF može koristiti za upravljanje likvidnošću, uz mogućnost obustave i otkupa udjela i odvajanja imovine (engl. side pockets), koje mogu koristiti u iznimnim okolnostima.

Također podržavamo propisivanje harmoniziranih pravila na razini Unije za AIF-ove koji izdaju zajmove. Posebno ističemo zabranu tzv. originate-to-distribute strategija, za što se RH zalagala u RS Vijeća EU-a.

Što se tiče mogućnosti „prekograničnog“ imenovanja depozitara za AIF-ove na pojedinačnoj osnovi, smatramo da je ona jako korisna za mala tržišta poput hrvatskog. Na takvim tržištima nerijetko je jako zahtjevno pronaći depozitara koji ima specifična znanja u odnosu na različite strategije ulaganja koje AIF-ovi imaju ili mogu imati, s obzirom na to da su institucije koje obavljaju poslove depozitara u Republici Hrvatskoj uglavnom usmjerene na tradicionalne vrste imovine u koje ulažu UCITS fondovi i/ili mirovinski fondovi.

Također pozdravljamo obvezu da će izvještaji UCITS fondova i AIF-ova morati sadržavati informaciju o državama članicama u kojima se prekogranično stvarno trguje njihovim udjelima. S obzirom na to da je Republika Hrvatska u prekograničnom

poslovanju primarno država članica domaćin, za nadzor tržišta iznimno je značajno znati podatak o tome udjelima kojih se investicijskih fondova stvarno trguje na našem tržištu.

Da bi se te odredbe mogle primijeniti, bit će potrebne izmjene Zakona o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom i Zakona o alternativnim investicijskim fondovima, a rok za usvajanje takvih izmjena je 16. travnja 2026.

2.3. Podzakonski akti i smjernice Hanfa

2.3.1. Pravilnici na temelju izmjena zakona koji uređuju poslovanje mirovinskih fondova

Hrvatski sabor usvojio je na sjednicama održanim 7. i 15. prosinca 2023. izmjene i dopune sljedećih mirovinskih zakona:

- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima** (ZID ZOMF)
- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima** (ZID ZDMF)
- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima** (ZID ZMOD)
- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju** (ZID ZD).

Cilj je tih izmjena zakona osigurati preduvjete za daljnje jačanje mirovinskog sustava i unaprjeđenje kapitalizirane štednje s ciljem povećanja broja korisnika koji biraju isplatu mirovine iz oba mirovinska stupa, ostvarivanja većih prinosa i

u konačnici viših iznosa mirovina. Namjera je također omogućiti mirovinskim društvima (MD) koja upravljaju obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima te mirovinskim osiguravajućim društvima (MOD) nužnu fleksibilnost u promjenjivim okolnostima poslovanja s ciljem očuvanja realne vrijednosti imovine osiguranika.

Slijedom predstavljenog u prethodnom broju BTK-a, nakon usvajanja spomenutih zakona Hanfa je u prvom kvartalu 2024. od predviđenih 14 pravilnika na temelju ZOMF-a, 7 pravilnika na temelju ZDMF-a te 18 pravilnika i jedne smjernice na temelju ZMOD-a izradila nacрте, provela javnu raspravu te usvojila po 7 pravilnika u pogledu dobrovoljnih i obveznih mirovinskih fondova te jedan u pogledu mirovinskih osiguravajućih društava, dok za dva pravilnika za dobrovoljne mirovinske fondove još traje javna rasprava.

22.5.2024.

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o godišnjim, polugodišnjim i drugim izvještajima dobrovoljnog mirovinskog fonda DMF**

Većina je izmjena nomotehničke prirode. Izvještaj o valutnoj izloženosti fonda više se ne kvalificira kao drugi izvještaj fonda uz godišnje i polugodišnje izvještaje te se briše iz Pravilnika.

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda OMF**

Većina izmjena Pravilnika i priloga uz Pravilnik nomotehničke je prirode. Izvještaj o valutnoj izloženosti fonda više se ne kvalificira kao drugi izvještaj fonda uz godišnje i polugodišnje izvještaje te se briše iz Pravilnika. Uređuje se dostava izvještaja putem sustava za dostavu podataka u elektroničkom obliku reports.hanfa.hr.

3.5.2024.

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o promidžbi, informativnom prospektu i ostalim informacijama za članove obveznih mirovinskih fondova OMF**

Izmjenama navedenog Pravilnika dodatno se uređuju podaci i informacije koje mora sadržavati mrežna stranica mirovinskog društva, osobito u dijelu koji se odnosi na strukturu ulaganja mirovinskog fonda i naznake postotnog udjela prenosivih vrijednosnih papira u neto imovini mirovinskog fonda. Nadalje, detaljnije se raspisuje prikaz podataka koji se odnose na odjeljak informativnog prospekta pod naslovom „Ciljevi ulaganja i opis portfelja mirovinskog fonda“. Također, propisuje se dostava podataka u elektroničkom obliku putem servisa reports.hanfa.hr. Većina ostalih izmjena nomotehničke je prirode.

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja i drugih izvještaja mirovinskog društva koje upravlja dobrovoljnim mirovinskim fondovima DMF**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja i drugih izvještaja mirovinskog društva koje upravlja obveznim mirovinskim fondovima OMF**

Izmjenama navedenih pravilnika propisuje se dostava podataka u elektroničkom obliku putem servisa reports.hanfa.hr te se dodaju Prilozi, koji predstavljaju tablični prikaz objave primitka iz članka 62. stavaka 16. i 17. Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima i članka 56. stavaka 11. i 12. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima u Bilješkama uz godišnje financijske izvještaje.

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o kapitalu i tehničkim pričuvama mirovinskog društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom DMF**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o kapitalu mirovinskih društava koja upravljaju obveznim mirovinskim fondovima OMF**

Izmjenama predmetnih pravilnika mijenjaju se njihovi nazivi, koji sada glase „Pravilnik o regulatornom kapitalu i tehničkim pričuvama mirovinskog društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom“ i „Pravilnik o regulatornom kapitalu mirovinskih društava koja upravljaju obveznim mirovinskim fondovima“. Nadalje, izmjenama pravilnika „rezerve regulatornog kapitala“ postaju „rezerve kapitala“ te se u skladu s tim mijenjaju i prilozi uz pravilnike. Dodatno, propisuje se dostava podataka u elektroničkom obliku putem servisa reports.hanfa.hr.

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima za ostvarivanje prava na mirovinu temeljem dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, registru članova te obustavi uplata i isplata iz dobrovoljnog mirovinskog fonda DMF**

Izmjenama navedenog Pravilnika precizira se kako se njime, između ostalog, uređuju i uvjeti za prijevremenu isplatu mirovine. U članku 3. Pravilnika propisuje se kako član fonda može redovno ostvariti pravo na mirovinu najranije s navršenih 55 godina života, podnošenjem pisanog zahtjeva za ostvarivanje prava na mirovinu mirovinskom društvu nakon primitka propisanih informacija i informativnog izračuna iz stavka 6. Pravilnika. Iznimno, članovi koji su zaključili ugovor o članstvu do 31. prosinca 2018. godine mogu ostvariti pravo na mirovinu s navršenih 50 godina, kao i jednokratnu isplatu ako je na osobnom računu nakon ostvarivanja prava na mirovinu vrijednost imovine niža od 1.327,23 eura, osim ako nije drugačije ugovoreno ugovorom o članstvu u fondu. Dodatno, propisuje se kako član fonda iznimno može ostvariti pravo na mirovinu i ranije, odnosno prije navršenih 55 godina života, a član koji je sklopio ugovor o članstvu do 31. prosinca 2018. može ostvariti pravo na mirovinu i prije navršenih 50 godina života, u slučaju potpunog gubitka radne sposobnosti člana odnosno zbog opće nesposobnosti člana za rad. Član mirovinskog fonda kod kojeg tijekom trajanja članstva nastane potpuni gubitak radne sposobnosti ili opća nesposobnost za rad može zatražiti prijevremenu isplatu sredstava na osobnom računu, koja može biti jednokratna ili privremena (periodična), a odobrava se na temelju rješenja nadležnog tijela kojim je utvrđen potpuni gubitak odnosno opća nesposobnost za rad. Osim navedenog, uvodi se obveza mirovinskim društvima da u slučajevima kada član fonda ostvaruje pravo na jednokratnu isplatu dijela mirovine putem mirovinskog društva, o takvoj isplati pisanim ili elektroničkim putem obavijeste mirovinsko osiguravajuće društvo odmah po izvršenoj isplati zatraženog iznosa, a kako ne bi došlo do dvostruke jednokratne isplate. Dodatno se uređuje slučaj ostvarivanja prava na mirovinu u slučaju smrti člana fonda odnosno korisnika mirovine pri čemu ugovor o članstvu i ugovor o uvjetima isplate mirovine putem mirovinskog društva prestaje smrću člana fonda. Nasljednici imaju pravo na isplatu sredstava na osobnom računu pod uvjetima utvrđenim Zakonom te ugovorom zaključenim između člana fonda i mirovinskog društva, u skladu sa zakonom koji uređuje pravo nasljeđivanja.

30.4.2024.

- **Pravilnik o izdavanju odobrenja za rad te stjecanju kvalificiranog udjela mirovinskog društva za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima OMF**
- **Pravilnik o izdavanju odobrenja za rad i stjecanju kvalificiranog udjela mirovinskog društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima DMF**

Navedenim pravilnicima precizira se njihov opseg primjene na način da se, osim zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad mirovinskog društva, uređuje i sadržaj poslovnog plana mirovinskog društva, dodatna dokumentacija i informacije koje se moraju priložiti uz zahtjev za proširenje odobrenja za rad mirovinskog društva. Isto tako, navedenim pravilnicima precizira se i dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev za povećanje kvalificiranog udjela u mirovinskom društvu.

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima za članstvo u upravi i nadzornom odboru mirovinskog društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima DMF**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima za članstvo u upravi i nadzornom odboru mirovinskog društva za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima OMF**

Izmjenama ovih pravilnika prošireno je područje njihove primjene na način da je propisano kako se njima uređuju i opravdani razlozi zbog kojih Hanfa može izdati odobrenje za mandat kraći od zahtijevanog. Naime, Pravilnikom je sada propisano kako Hanfa može izdati odobrenje za obavljanje funkcije člana uprave mirovinskog društva za mandat kraći od zahtijevanog u sljedećim slučajevima:

1. kada se kandidat prvi put kandidira za člana uprave mirovinskog društva, iako je zadovoljio sve nužne uvjete iz Zakona i pravilnika, na predstavljanju programa nije u dovoljnoj mjeri pokazao kako raspolaže stručnim znanjem o poslovnim procesima mirovinskog društva, ali se procjenjuje kako će ga kroz dogledno vrijeme iskustveno steći
2. kada se kandidat kandidira za novo mandatno razdoblje u istom mirovinskom društvu, a za vrijeme prethodnog mandata protiv mirovinskog društva izrečene su nadzorne mjere po kojima mirovinsko društvo još nije u cijelosti postupilo i rokovi u kojima je mirovinsko društvo dužno postupiti još nisu istekli
3. kada se kandidat kandidira za novo mandatno razdoblje u istom mirovinskom društvu, a mirovinsko društvo ima poteškoća s održavanjem adekvatnosti kapitala
4. ako iz nalaza i informacija iz postupaka nadzora koji provodi Hanfa proizlaze nepravilnosti ili nedosljednosti koje utječu na stabilnost i funkcioniranje mirovinskog društva, a odnose se na upravljačke strukture mirovinskog društva, ispunjavanje organizacijskih zahtjeva ili uspostavu kontrolnih funkcija, a zbog kojih je potrebno pojačano praćenje mirovinskog društva u ispunjavanju regulatornih zahtjeva

5. ako iz podataka kojima Hanfa raspolaže proizlazi neurednost i nedosljednost po propisanim obvezama u obavještanju Hanfe od strane mirovinskog društva

6. kada se kandidat kandidira za novo mandatno razdoblje u istom mirovinskom društvu, a za prethodno mandatno razdoblje nisu ostvarene ključne točke programa vođenja poslova mirovinskog društva te nisu prezentirani objektivni razlozi za njihovo neostvarivanje

7. ako u odnosu na kandidata ili mirovinsko društvo postoje druge okolnosti koje mogu utjecati na odluku o izdavanju odobrenja za mandat kraći od zahtijevanog.

Također, detaljnije se uređuju i stručne kvalifikacije potrebne za obavljanje funkcije člana uprave mirovinskog društva na način da se kao stručna kvalifikacija uvodi sveučilišni prijediplomski i diplomski studij ili sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij ili stručni diplomski studij i sveučilišni specijalistički studij, čijim je završetkom osoba stekla najmanje 300 ECTS bodova.

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i cijene udjela dobrovoljnog mirovinskog fonda DMF**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice obveznog mirovinskog fonda OMF**

Izmjenama i dopunama navedenih pravilnika ukida se obveza računanja vrijednosti neto imovine i obračunske jedinice mirovinskog fonda za subote i nedjelje, uređuje se preračunavanje imovine koja je stečena u stranoj valuti i naknadno mjerenje imovine i obveza mirovinskog fonda denominiranih u stranoj valuti u eursku protuvrijednost. Osim toga, uređuje se dnevno vrednovanje deviznih terminskih transakcija primjenom terminskih bodova (*forward points*) za određenu valutu (*close-out* metoda), koji su dostupni na službenom financijsko-informacijskom servisu. Ako terminski bodovi za neki valutni par nisu dostupni na službenom financijsko-informacijskom servisu, za izračun fer vrijednosti deviznih terminskih transakcija koriste se referentne kamatne stope (*close-out* metoda) za određenu valutu koje su dostupne na službenom financijsko-informacijskom servisu. Kao referentni tečajevi uzimaju se referentni tečajevi Europske središnje banke ili se, ako neka od valuta nije uvrštena na tečajnici Europske središnje banke, za izračun primjenjuje srednji tečaj za takvu valutu objavljen na financijsko-informacijskom servisu. I konačno, dopunama pravilnika uvode se odredbe povezane s ulaganjem mirovinskog fonda u nekretnine.

21.2.2024.

- **Pravilnik o minimalnim standardima koji se primjenjuju u postupku obračuna tehničkih pričuva mirovinskog osiguravajućeg društva MOD**

Navedenim Pravilnikom propisuju se minimalni standardi koji se primjenjuju u postupku obračuna statutarne tehničke pričuva, poslovi imenovanog ovlaštenog aktuaru, minimalni sadržaj Izvješća i mišljenja imenovanog ovlaštenog aktuaru, obveze društva za osiguranje u vezi s poslovima imenovanog ovlaštenog aktuaru, interni akti povezani sa statutarne tehničkim pričuvama, obveza ažuriranja internih akata, način dokumentiranja obračuna

statutarnih tehničkih pričuva, pripadajuće kontrole, mišljenje nezavisnog ovlaštenog aktuara o pouzdanosti i adekvatnosti statutarnih tehničkih pričuva prilikom revizije, posebni standardi i minimalni standardi koji se odnose na postupke u vezi s vrednovanjem prema MSFI-ju 17 i literatura koja se smatra standardnom u pogledu statutarnih tehničkih pričuva.

2.3.2. Pravilnici u vezi s obvezama pružatelja i distributera PEPP proizvoda

23.4.2024.

- **Pravilnik o obliku i sadržaju dodatnih informacija potrebnih za provedbu nadzora nad pružateljima PEPP-a pružatelji PEPP-a**

Pravilnikom se propisuju oblik i sadržaj te način i rokovi dostave dodatnih informacija koje su pružatelji PEPP-a obvezni dostavljati Hanfi za provedbu aktivnosti u okviru postupka nadzornog pregleda. Pravilnikom se implementiraju zahtjevi iz Delegirane i Provedbene uredbe te Smjernica.

- **Pravilnik o podnošenju pritužbi na rad pružatelja i distributera PEPP-a i postupanju Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga po zaprimljenim pritužbama pružatelji i distributeri PEPP-a**

Pravilnikom se uređuje način na koji Hanfa zaprima i postupa s pritužbama na rad pružatelja i distributera PEPP-a. Propisan je sadržaj pritužbe, kako Hanfa postupa s njom (komunikacija s podnositeljem pritužbe) te način i vremenski okvir dostave odgovora podnositelju pritužbe. U bitnom, sadržaj Pravilnika usklađen je s postupanjem s predstavkama i pravilima koja proizlaze iz Zakona o općem upravnom postupku.

- **Pravilnik o sadržaju zahtjeva za registraciju PEPP-a pružatelji PEPP-a**

Navedenim Pravilnikom detaljnije se uređuje sadržaj zahtjeva za registraciju PEPP-a iz članka 8. Zakona o provedbi Uredbe (EU) 2019/1238 o paneuropskom osobnom mirovinskom proizvodu (PEPP).

2.3.3. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o privremenim zabranama u slučaju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad središnjom drugom ugovornom stranom **CCP**

31.5.2024.

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o privremenim zabranama u slučaju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad središnjom drugom ugovornom stranom i uvjetima za određivanje stope konverzije te provođenje pojednostavnjenog smanjenja temeljnog kapitala odnosno povlačenje postojećih**

dionica ili drugih vlasničkih instrumenata u sanaciji središnje druge ugovorne strane

Navedeni pravilnik mijenja se u pogledu privremenih zabrana nakon donošenja odluke o podnošenju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad pojedinom institucijom (u smislu privremenih zabrana uplata i/ili isplata na/s računa institucije), a odnose se na usklađivanje s izmjenama u platnom sustavu kojim upravlja središnja banka odnosno s pravilima rada sustava TARGET-HR. Ostale izmjene nomotehničke su prirode.

2.3.4. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stečaju i sanaciji središnjeg depozitorija

31.5.2024.

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stečaju i sanaciji središnjeg depozitorija CSD**

Navedeni pravilnik mijenja se u pogledu privremenih zabrana nakon donošenja odluke o podnošenju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad pojedinom institucijom (u smislu privremenih zabrana uplata i/ili isplata na/s računa institucije), a odnose se na usklađivanje s izmjenama u platnom sustavu kojim upravlja središnja banka odnosno s pravilima rada sustava TARGET-HR. Ostale izmjene nomotehničke su prirode.

2.3.5. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih i polugodišnjih izvještaja i drugih izvještaja UCITS fondova i AIF-ova

31.01.2024.

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih i polugodišnjih izvještaja i drugih izvještaja UCITIS fonda UCITS fond DZU**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih i polugodišnjih izvještaja i drugih izvještaja alternativnog investicijskog fonda UAIF AIF**

Izmjene obaju pravilnika odnose se na novčane fondove u smislu Uredbe (EU) 2017/1131 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o novčanim fondovima. Izmjenama se propisuje rok za dostavu izvještaja „Obrazac za izvješćivanje za upravitelje novčanih fondova” Hanfi, i to kao 20 dana od proteka izvještajnog razdoblja. Izmjena se uvodi s obzirom na to da su Uredbom (EU) 2017/1131 propisani obrazac, sadržaj izvješća, izvještajna razdoblja i rok dostave ESMA-i, ali ne i rok dostave nadležnom tijelu

2.3.6. Pravilnik o izračunu, visini i naplati naknada koje se plaćaju Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga za 2024. godinu

28.12.2023.

- **Pravilnik o izračunu, visini i naplati naknada koje se plaćaju Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga za 2024. godinu Obveznici plaćanja naknada: subjekti nadzora Hanfe**

Pravilnikom o izračunu, visini i naplati naknada koje se plaćaju Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga za 2023. godinu Hanfa je propisala naknade za nadzor koje plaćaju novi subjekti nadzora Hanfe, i to za pružatelje usluga skupnog financiranja i kreditne institucije koje pružaju usluge skupnog financiranja, kao i za izdavatelje pokrivenih obveznica.

2.3.7. Smjernice u vezi s unutarnjim politikama, kontrolama i postupcima za provođenje mjera ograničavanja (članak 15. Zakona o mjerama ograničavanja)

Subjekti nadzora Hanfe obuhvaćeni Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma te subjekti nadzora kojima Hanfa izdaje odobrenje za rad po posebnim propisima (SKDD, SKDD-CCP, burza i pružatelji usluga skupnog financiranja)

4.6.2024.

U skladu sa Zakonom o mjerama ograničavanja, obveznici primjene mjera ograničavanja dužni su donijeti pisane politike, kontrole i postupke za provođenje mjera ograničavanja te ih provoditi u praksi i redovito, a najmanje jednom godišnje preispitivati i ažurirati.

Hanfa je prema istom Zakonu u svrhu ujednačavanja opsega i sadržaja politika, kontrola i postupaka za provođenje mjera ograničavanja za svoje subjekte nadzora ovlaštena donijeti Smjernice u vezi s unutarnjim politikama, kontrolama i postupcima za provođenje mjera ograničavanja (dalje: Sektorske smjernice).

Sektorskim smjernicama detaljnije su definirana nadzorna očekivanja Hanfe u vezi s integracijom obveze primjene mjera ograničavanja u interne procese subjekta nadzora.

Navedeno, između ostalog, uključuje jasna i ujednačena očekivanja u pogledu:

- uloge uprave i nadzornog odbora subjekta nadzora u vezi s integriranjem politike, kontrola i postupaka u pogledu primjene mjera ograničavanja u njihov sustav unutarnjih kontrola

- imenovanja i opsega zadaća osobe zadužene za usklađenost s mjerama ograničavanja
- čimbenika rizika koje je potrebno uzeti u obzir kod procjene izloženosti mjerama ograničavanja
- procjene učinkovitosti politika, kontrola i postupaka za provođenje mjera ograničavanja
- stručnog osposobljavanja i izobrazbe zaposlenika u vezi s mjerama ograničavanja.

2.4. Smjernice ESMA-e/EBA-e

O smjernicama

Kako bi promicala usklađenost prilikom nadzornih postupanja, ESMA ima ovlasti izdavati smjernice (članak 16. Uredbe o ESMA-i 1095/2010) koje su upućene nacionalnim nadzornim tijelima i, ovisno o sadržaju smjernica, sudionicima na tržištu. Prilikom pripreme smjernica ESMA će, prema potrebi, provesti otvoreno javno savjetovanje. Nakon objave službenih prijevoda smjernica na internetskim stranicama ESMA-e nadležna nadzorna tijela moraju se u roku od dva mjeseca izjasniti o tome pridržavaju li se predmetnih smjernica te u slučaju nepridržavanja objaviti povezane razloge.

6.3.2024.

2.4.1. Smjernice o scenarijima testiranja otpornosti na stres u skladu s Uredbom o novčanim fondovima

Hanfa DZU, novčani fondovi

Što Smjernice uređuju i na koga se odnose

Smjernice se primjenjuju vezi s člankom 28. Uredbe o novčanim fondovima. Njima se utvrđuju zajednički referentni parametri za scenarije testiranja otpornosti na stres koje provode novčani fondovi ili upravitelji novčanih fondova u skladu s tim člankom s ciljem zajedničke ujednačene i dosljedne primjene.

Smjernice će se primjenjivati na nadležna tijela, novčane fondove i upravitelje novčanih fondova.

Sadržaj Smjernica

Smjernicama se utvrđuju zajednički referentni parametri za scenarije testiranja otpornosti na stres koje je potrebno uključiti u testiranje otpornosti na stres, uzimajući u obzir sljedeće faktore:

- hipotetske promjene razine likvidnosti imovine u portfelju novčanog fonda

- hipotetske promjene razine kreditnog rizika imovine u portfelju novčanog fonda, uključujući kreditne i rejting događaje
- hipotetska kretanja kamatnih stopa i tečaja
- hipotetske razine otkupa
- hipotetsko povećanje ili smanjenje razlika između indeksa za koje su vezane kamatne stope vrijednosnih papira portfelja
- hipotetske makrosistemske šokove koji utječu na gospodarstvo u cjelini.

U 2023. posebno su ažurirani odjeljci 4.8. i 5. Smjernica kako bi upravitelji novčanih fondova imali informacije potrebne za popunjavanje odgovarajućih rubrika u obrascu za izvješćivanje. Te informacije uključuju specifikacije o vrstama testiranja otpornosti na stres navedene u odjeljku 5. i njihovu kalibraciju.

Upravitelji novčanih fondova trebali bi pretpostaviti zahtjeve za otkup i simulirati prodaju vertikalnog dijela portfelja fonda, pri čemu se isti postotak svake imovine prodaje kako bi se ispunili zahtjevi otkupa. Uvodi se parametar učinka na cijenu, tj. učinak na cijenu imovine za određeni iznos prodaje. U vezi s tim daje se formula na temelju koje se procjenjuje učinak mogućih gubitaka korištenjem tzv. likvidnosnog diskonta. Na popis imovine na koji bi se trebao primijeniti učinak likvidnosnog diskonta dodano je da bi se trebao primjenjivati na svu imovinu, uključujući državne obveznice, korporativne obveznice, komercijalne zapise, certifikate o depozitu, komercijalne zapise osigurane imovinom (ABCP-ovi) i prihvatljive sekuritizacije, dionice i drugu imovinu (poput repo ugovora i sl.).

Također, upravitelj novčanog fonda trebao bi procijeniti učinak mogućih gubitaka:

- a) vrednovanjem preostalog portfelja ulaganja po dobivenoj prilagođenoj cijeni kako bi utvrdio NAV u stresnim uvjetima
- b) vrednovanjem imovine prodane po dobivenoj prilagođenoj cijeni i
- c) izračunom učinaka kao postotka NAV-a koji se dostavlja, a koji se računa prema prikazanoj formuli.

Primjenom diskontnih faktora navedenih u odjeljku 5. Smjernica trebalo bi izložiti sljedeću imovinu:

- državne obveznice, s raščlambom na razini zemalja
- korporativne obveznice, uključujući komercijalne zapise koje su izdala financijska i nefinancijska društva i certifikate o depozitu, pri čemu treba razlikovati barem instrumente s investicijskim rejtingom i one s visokim prinosima
- ABCP-ove i prihvatljive sekuritizacije, upotrebljavajući parametre za korporativne obveznice

- dionice koje su izdali drugi novčani fondovi primjenom parametara korporativnih obveznica (ako postoji razlika između financijskih i nefinancijskih korporacija, koriste se parametri korporativnih obveznica financijskih korporacija)
- drugu imovinu (posebno repo ugovore), primjenom parametara korporativnih obveznica (ako postoji razlika između financijskih i nefinancijskih korporacija, koriste se parametri korporativnih obveznica financijskih korporacija).

U prihvatljivu imovinu koju bi trebalo izložiti stresu likvidnosti uključeni su repo ugovori i obratni repo ugovori.

U tablicama 1., 2., 3., 5., 6., 8., 9., 10. i 11. mijenjani su parametri za kalibraciju s podacima za 2023. godinu.

Dodana je nova tablica 4. s parametrima učinka na cijenu koji su propisani u odnosu na pojedinu vrstu imovine.

Dodana je nova tablica 14. s parametrima za testiranje neto odljeva malih i profesionalnih ulagatelja.

Početak primjene: Ove Smjernice već su u primjeni, a izmijenjeni dijelovi Smjernica počinju se primjenjivati dva mjeseca nakon datuma njihove objave na ESMA-inu mrežnom mjestu na svim službenim jezicima EU-a odnosno od 6. 5. 2024.

9.2.2024.

2.4.2. Smjernice o sažetku planova sanacije CCP-eva

Hanfa

Što Smjernice uređuju i na koga se odnose

Cilj je ovih Smjernica pojasniti ključne elemente plana sanacije koji bi trebali biti sadržani u sažetku iz članka 12. stavka 7. točke (a) Uredbe CCPRRR i objavljeni središnjoj drugoj ugovornoj strani u skladu s člankom 12. stavkom 8. Uredbe CCPRRR. Ove se Smjernice primjenjuju na sanacijska tijela.

Sadržaj Smjernica

Kako bi ispunila cilj Smjernica, ESMA je izradila predložak za taj sažetak, koji čini Prilog A Smjernicama. Predložak trebaju upotrebljavati sanacijska tijela pri sastavljanju sažetka planova sanacije u skladu s člankom 12. stavkom 7. točkom (a) Uredbe CCPRRR. Pojašnjavanjem aspekata koje sanacijska tijela trebaju uzeti u obzir pri utvrđivanju ključnih elemenata sažetka plana sanacije koji se objavljuje središnjoj drugoj ugovornoj strani, pomoći će se sanacijskim tijelima da izrade sažetke planova sanacije na zajednički i usklađen način. U skladu s ovim Smjernicama, sanacijska tijela mogu sažetak prilagoditi uvjetima i organizaciji svake pojedine središnje druge ugovorne strane. Smjernice sadržavaju popis koji bi sanacijsko tijelo minimalno trebalo uzeti u obzir pri sastavljanju sažetka plana sanacije. Popis u Smjernicama nije konačan, stoga sanacijsko tijelo može

dodati aspekte koje smatra bitnima i relevantnima za središnju drugu ugovornu stranu. Smjernice sadržavaju upute za izradu odgovarajućeg sažetka ključnih elemenata plana sanacije, pri čemu se istodobno osigurava da sanacijska tijela imaju dovoljan stupanj fleksibilnosti kako bi se svaki sažetak mogao razmjerno prilagoditi svakoj središnjoj drugoj ugovornoj strani, imajući na umu posebnosti te središnje druge ugovorne strane.

Početak primjene: 9.4.2024.

9.2.2024.

2.4.3. Smjernice o procjeni mogućnosti sanacije CCP-jeva (čl 15. st 5. Uredbe o okviru za oporavak i sanaciju središnjih drugih ugovornih strana

Hanfa

Što Smjernice uređuju i na koga se odnose

Cilj je ovih Smjernica promicati konvergenciju sanacijskih praksi u vezi s primjenom odjeljka C u skladu s člankom 16. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1095/2010. Ove se Smjernice primjenjuju na sanacijska tijela.

Sadržaj Smjernica

Kako bi se postigao gore navedeni cilj, ESMA bi uz pružanje smjernica za promicanje konvergencije u pogledu 26 elemenata utvrđenih u odjeljku C trebala općenito promicati konvergenciju sanacijskih praksi u pogledu tih 26 elemenata. Međutim, čak i ako se središnja druga ugovorna strana pridržava aspekata predstavljenih u Smjernicama i usklađena je s njima, to ne znači nužno da je sanacija središnje druge ugovorne strane moguća jer sanacijska tijela imaju isključivu odgovornost za procjenu mogućnosti sanacije na temelju svoje stručne prosudbe. Budući da se u Smjernicama utvrđuju opći aspekti koje sanacijsko tijelo treba uzeti u obzir, neki od predstavljenih aspekata u Smjernicama mogu biti relevantniji za određenu vrstu sanacijskih instrumenta nego drugi aspekti, a opseg njihove primjene na druge sanacijske instrumente prepušten je diskrecijskoj ocjeni sanacijskih tijela. U Smjernicama nije naveden iscrpan popis, a sanacijsko tijelo može razmotriti druge ili dodatne aspekte pri procjeni mogućnosti sanacije središnje druge ugovorne strane u skladu s člankom 15. Uredbe CCPRRR. Međutim, kako bi se osigurala usklađena primjena Smjernica u mjeri u kojoj je to moguće, sanacijska tijela trebala bi u procjeni mogućnosti sanacije objasniti zašto smjernica ne bi bila relevantna za središnju drugu ugovornu stranu ili ako se u procjeni mogućnosti sanacije upotrebljavaju dodatni aspekti.

Početak primjene: 9.4.2024.

2.2.2024.

2.4.4. Smjernice o pisanim dogovorima i postupcima za funkcioniranje sanacijskih kolegija CCP-eva

Hanfa

Što Smjernice uređuju i na koga se odnose

Cilj je ovih Smjernica uspostaviti dosljedne, učinkovite i djelotvorne nadzorne prakse u okviru Europskog sustava financijskog nadzora (ESFS) i osigurati zajedničku, ujednačenu i dosljednu primjenu članka 4. Uredbe CCPRRR i Delegirane uredbe o sanacijskom kolegiju. Konkretno, njima se nastoje pojasniti ključni elementi iz članka 4. Uredbe CCPRRR i Delegirane uredbe o sanacijskom kolegiju. Ove se Smjernice primjenjuju na sanacijska tijela.

Sadržaj Smjernica

Smjernice se primjenjuju na sadržaj pisanih dogovora i postupaka za funkcioniranje sanacijskih kolegija iz članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23 u vezi sa zadaćama iz članaka 12. (Planovi sanacije), 15. (Procjena mogućnosti sanacije) i 16. (Rješavanje ili uklanjanje prepreka mogućnosti sanacije) Uredbe (EU) 2021/23 te u vezi s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2023/1192. Njima se daju smjernice za: (i) uspostavu sanacijskog kolegija, (ii) razmjenu informacija, (iii) održavanje sastanaka sanacijskog kolegija i donošenje zajedničkih odluka, (iv) izradu sanacijskih planova, (v) procjenu mogućnosti sanacije te rješavanje ili uklanjanje zapreka mogućnosti sanacije i (vi) rješavanje kriznih situacija.

Početak primjene: 2.4.2024.

2.2.2024.

2.4.5. Smjernice o vrstama i sadržaju odredaba sporazuma o suradnji (čl 79. Uredbe CCPRRR)

Hanfa

Što Smjernice uređuju i na koga se odnose

Cilj je ovih Smjernica uspostaviti dosljedne, učinkovite i djelotvorne nadzorne prakse u okviru Europskog sustava financijskog nadzora i osigurati zajedničku, ujednačenu i dosljednu primjenu članka 79. stavaka 3. i 4. Uredbe CCPRRR. Ove se Smjernice primjenjuju na sanacijska tijela.

Sadržaj Smjernica

Smjernicama se propisuje: (i) svrha, područje primjene i opće odredbe sporazuma o suradnji, (ii) vrste i sadržaj odredaba koje sporazumi o suradnji mogu uključivati i (iii) aspekti povjerljivosti sporazuma o suradnji te Prilog, I koji predstavlja Predložak sporazuma o suradnji.

Početak primjene: 2.4.2024.

5.1.2024.

2.4.6. Smjernice o prijenosu podataka između trgovinskih repozitorija u skladu s uredbama EMIR i SFTR

Hanfa, TR

Što Smjernice uređuju i na koga se odnose

Donesene Smjernice primjenjuju se u vezi s:

- obvezom drugih ugovornih strana i središnjih drugih ugovornih strana (CCP-jeva) da podatke o izvedenicama dostave bez udvostručavanja u skladu s člankom 9. stavkom 1. EMIR-a
- postupcima prenosivosti u skladu s člankom 78. stavkom 9. EMIR-a
- prijenosom izvedenica između TR-ova na zahtjev drugih ugovornih strana ili subjekta koji izvješćuje u njihovo ime ili u situaciji kada je registracija TR-a oduzeta prema članku 79. stavku 3. EMIR-a
- vođenjem evidencije o pojedinostima izvedenica u skladu s člankom 80. stavkom 3. EMIR-a i
- člankom 21. stavkom 2. RTS-a o registraciji (EMIR)

Ove se Smjernice primjenjuju na trgovinske repozitorije (TR-ove) koje je ESMA registrirala ili priznala, na nacionalna nadležna tijela i na izvještajne druge ugovorne strane ili subjekte koji izvješćuju u njihovo ime.

Sadržaj Smjernica

Radi se o reviziji postojećih Smjernica.

Ključne izmjene postojećih Smjernica su:

- Smjernica 11. – Radnje prije prijenosa podataka (izmjene neatplaćenih izvedenica)
- Smjernica 15. – Prijenos podataka u slučaju nemogućnosti istodobnog prijenosa prema planu migracije
- Smjernica 18. – Prijenos podataka na zahtjev sudionika TR-a i ako licenca predmetnom TR-u nije oduzeta niti je u postupku oduzimanja
- Smjernica 19. – Prijenos podataka na zahtjev sudionika TR-a (usuglašavanje plana migracije za prijenos podataka predmetnog TR-a)
- Smjernica 23. – Prijenos podataka u slučaju oduzimanja licence TR-u
- Smjernica 26. – Oduzimanje licence na zahtjev TR-a i obveza obavješćivanja ESMA-e, sudionika TR-a, drugih TR-ova i nacionalnog nadležnog tijela.

Nove smjernice 30. – 34.: Mogućnost naplate naknada za korištenje podataka o otplaćenim izvedenicama, Način pohrane podataka o otplaćenim izvedenicama u zasebnim bazama

podataka i tablicama, Obveza pravodobne dostave potrebne tehničke informacije o podacima za prijenos novom TR-u, Provjera točnosti agregiranih informacija o izvedenicama koje su predmet prijenosa, Izvješćivanje dvaju različitih TR-ova o neotplaćenim izvedenicama koje se prenose (od strane od FC i NFC druge ugovorne strane)

U Smjernicama se zasebno obrađuju slučajevi u kojima:

- i. do prijenosa dolazi zbog oduzimanja licence TR-u i
- ii. se prijenos obavlja dobrovoljno i u uobičajenim tržišnim uvjetima.

Smjernicama nisu obuhvaćeni slučajevi u kojima nije potreban prijenos podataka, primjerice kada izvještajne druge ugovorne strane odluče istodobno izvješćivati dva ili više TR-a.

U Smjernicama se u Prilogu I. i II. detaljno opisuju radnje u slučaju:

- i. prijenosa podataka na zahtjev sudionika TR-a u skladu s SFTR-om
- ii. migracije u slučaju oduzimanja (dobrovoljno i prisilno) licence u skladu s SFTR-om.

Početak primjene: Postojeće smjernice o prijenosu podataka u skladu s EMIR-om primjenjuju se od 16. listopada 2017. Izmjene i dopune tih smjernica primjenjuju se od 3. listopada 2022.

2.5. ESMA-ine objave dokumenata druge i treće razine

2.5.1. Pitanja i odgovori (Q&As)

Jedan je od ključnih ciljeva ESMA-e osigurati dosljednu primjenu Jedininstvenog pravilnika EU-a za financijske usluge. Svaki dionik ili građanin može postaviti pitanja ESMA-i u vezi s praktičnom primjenom ili provedbom Jedininstvenog pravilnika.

Q&As predstavljaju alat kojim se daju pojašnjenja u vezi s praktičnom primjenom ili provedbom zakona EU-a i/ili akata ESMA-e (kao što su tehnički standardi i/ili smjernice). Prilikom odlučivanja na koja će pitanja dati odgovore, ESMA se vodi sljedećim kriterijima: radi li se o materijalnom pitanju s mogućim utjecajem na tržište te može li ono imati utjecaja na prekogranično poslovanje unutar jedinstvenog tržišta EU-a, kao i je li pitanje relevantno za široki skup dionika, ako ESMA utvrdi da postoji potreba za pružanjem smjernica ili pojašnjenja.

Kada se radi o Q&As šireg utjecaja ili se tiče primijenjenih politika, ESMA se konzultira s nacionalnim nadzornim tijelima.

12. siječnja 2024.

- **Pitanja i odgovori (Q&A) u vezi s primjenom odredaba Uredbe o tržištu kriptoinovine (MiCA) CASP, ID, Hanfa**

1) Q&A u vezi s CASP-ovima koji su osnovani prije 30.12.2024.

Q.1.: Dopušta li članak 143. novim CASP-ovima uspostavljenim između stupanja na snagu MiCA-e (lipanj 2023.) i 30. prosinca 2024. (početak primjene MiCA-e) nastavak pružanja usluga povezanih s kriptoinovinom (prema nacionalnom primjenjivom pravu) do 1. srpnja 2026. (pod pretpostavkom da država članica dopušta primjenu prijelaznog režima u cjelokupnom vremenu trajanja)?

A.1.: Da. Članak 143. stavak 3. MiCA-a dopušta subjektima koji pružaju kriptousluge da imaju koristi od prijelaznog režima ako su svoje usluge pružali u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom prije 30. prosinca 2024. Ne postoji relevantan „datum pokretanja” koji se odnosi na stupanje na snagu ili drugo vremensko ograničenje (npr. ako je subjekt koji pruža kriptousluge počeo nuditi usluge 2014., i dalje bi ispunjavao uvjete primjene prijelaznog režima).

Što se tiče subjekata koji nude usluge povezane s kriptoinovinom, a koji nisu pružali takve usluge (ili postojali kao pravna osoba) prema bilo kojem primjenjivom zakonu prije 30. prosinca 2024., takvi subjekti neće imati koristi od primjene prijelaznog režima (engl. grandfathering clause). Za pružanje usluga u prijelaznom razdoblju (i nakon njega) potrebno je steći ovlaštenje prema MiCA-i.

2) Q&A u vezi passportinga za subjekte koji koriste prijelazni režim uspostavljen grandfathering odredbom

Q.1.: Jesu li subjekti koji imaju koristi od prijelaznog režima u mogućnosti passportirati (notificirati) pružanje usluga u vezi s kriptoinovinom u druge države članice?

A.1.: Ne. Subjekti koji se koriste grandfathering prijelaznim režimom nemaju koristi od EU passportinga/notifikacije (osim ako steknu autorizaciju po MiCA-i počevši od 2025. i stoga prestanu biti subjekt koji se koristi „grandfathering prijelaznim režimom“). Prekogrančne aktivnosti subjekta koji ima koristi od grandfathering prijelaznog režima mogu se odvijati samo ako se subjekt pridržava relevantnog zakonodavstva koje se primjenjuje u matičnoj državi članici i državi članici domaćinu. Pružanje usluga u vezi s kriptoinovinom tijekom prijelaznog razdoblja trebalo bi u svakom slučaju uvijek biti u skladu s primjenjivim nacionalnim zakonima u državi članici u kojoj se usluge pružaju.

Okvir u vezi sa sprječavanjem pranja novca (AMLD5) ne nudi usklađeni režim passportinga/notifikacija, ali određene države članice mogu svojim nacionalnim zakonima dopustiti pružanje usluga povezanih s kriptoinovinom od strane subjekta s poslovnim nastanom u drugoj državi članici. Stoga, tijekom prijelaznog razdoblja MiCA-e, jedinu mogućnost da se ponude prekogrančne usluge u vezi s kriptoinovinom (osim autorizacije po MiCA-i) predstavlja scenarij u kojem bi nacionalni režimi matične države članice i države članice domaćina (tj. države članice u kojoj se pruža usluga) tako nešto dopuštali.

Q.2.: Može li subjekt koji pruža usluge u vezi kriptu temeljem grandfathering režima u jednoj DČ ujedno pružati prekogranične aktivnosti u drugoj državi članici koja je odabrala da ne dopušta grandfathering prijelazni režim (tj. skratila je ili odustala od prijelaznog režima)?

A.2.: Ne. Subjektima koji imaju koristi od grandfathering prijelaznog režima bit će zabranjeno obavljanje prekograničnih aktivnosti u državama članicama u kojima se grandfathering prijelazni režim ne primjenjuje (ili se više ne primjenjuje). Što se tiče subjekata koji nude kriptousluge, a koji nisu pružali takve usluge (ili postojali kao pravna osoba) prema bilo kojem primjenjivom zakonu prije 30. prosinca 2024., takvi subjekti neće imati koristi od grandfathering prijelaznog režima. Takvi subjekti će za pružanje usluga u prijelaznom razdoblju (i nakon njega) morati ishoditi autorizaciju/licencu prema MICA-i.

3) Q&A u vezi s novčanim naknadama i nenovčanim koristima iz čl. 80. st. 2. MICA-e

Q.1.: Odnosi li se zabrana iz članka 80. stavka 2. MICA-e na primanja „naknade, popusta ili nenovčane koristi u zamjenu za preusmjeravanje naloga primljenih od klijenata“ na kriptousluge primanja i prijenosa naloga u ime klijenata kao i na usluge izvršavanje naloga u ime klijenata?

A.1.: Da. Članak 80. stavak 2. MICA-e propisuje da „pružatelji usluga kriptoinovine koji zaprimaju i prenose naloge za kriptoinovinu u ime klijenata ne ostvaruju nikakvu naknadu, popust ni nenovčanu korist od preusmjeravanja naloga koje prime od klijenata (...) drugom pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom“, što znači da je zabranjeno primanje plaćanja ili pogodnosti prilikom pružanja usluge primanja i prijenosa naloga za kriptoinovinu u ime klijenata.

Nadalje, članak 80. stavak 2. MICA-e propisuje da „pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji zaprimaju i prenose naloge za kriptoinovinu u ime klijenata ne ostvaruju nikakvu naknadu, popust ni nenovčanu korist od preusmjeravanja naloga koje prime od klijenata na određenu platformu za trgovanje kriptoinovinom“, što znači da je zabranjeno primati plaćanja ili pogodnosti prilikom pružanja usluge izvršavanja naloga za kriptoinovinu u ime klijenata.

4) Q&A u vezi s pružanjem usluga povezanih s kriptoinovinom od strane kreditnih institucija

Q.1.: Koje usluge u vezi s kriptoinovinom kreditna institucija može pružati na temelju postupka notifikacije prema članku 60. MICA-e?

A.1.: Kreditna institucija može pružati bilo koju uslugu povezanu s kriptoinovinom na temelju obavijesti iz članka 60. MICA-e. Međutim, kreditna institucija treba podnijeti obavijest svom nadležnom tijelu, uključujući sve informacije navedene u članku 60. stavku 7. (npr. program poslovanja, mehanizme unutarnje kontrole, procedure za segregaciju, skrbništvo, AML i IKT). U praksi, ako kreditna institucija nema dozvolu za određenu vrstu usluge (npr. skrbništvo), može imati poteškoća u pružanju informacija potrebnih u vezi s tom uslugom.

Također treba imati na umu da se u uvodnoj izjavi 78. MiCA-e navodi da „postupak obavješćivanja za kreditne institucije koje namjeravaju pružati usluge kripto-imovine prema MiCA ne bi trebao dovoditi u pitanje odredbe nacionalnog zakona kojima se prenosi Direktiva 2013/36/EU (CRD) koja utvrđuje postupke za autorizaciju kreditnih institucija za pružanje usluga navedenih u Prilogu I. te Direktive.” Nacionalna implementacija CRD-a razlikuje se među državama članicama, pri čemu su neke dodijeljene bankarske licence općenitije, a druge uže – svaka obavijest prema članku 60. morat će biti u skladu s nacionalnim pravilima za prijenos CRD-a.

5) Q&A u vezi s obavijesti prema čl. 60. MICA-e

Q.1.: *Kojem nacionalnom nadležnom tijelu treba dostaviti obavijest predviđenu člankom 60. MiCA-e?*

A.1.: *Obavijesti iz članka 60. MICA-e trebaju se dostaviti nadležnom tijelu po MiCA-i, odnosno nadležnom tijelu zaduženom za autorizaciju/licenciranje pružatelja usluga kriptoimovine prema članku 62. Obavijest se dodatno može dostaviti tijelu koje je autoriziralo takve pružatelje usluga prema relevantnim drugim financijskim zakonodavstvima EU-a.*

12.1.2024.

• **Pitanja i odgovori (Q&A) u vezi s primjenom odredaba Uredbe EMIR TR, DUS**

Q.1.: *Kao što je pojašnjeno u Smjernicama o prijenosu podataka između trgovinskih repozitorija u skladu s EMIR-om i SFTR-om, u slučaju prijenosa podataka koje je zatražio sudionik TR-a, TR-ovi bi trebali prenijeti samo najnovije stanje nepodmirenih izvedenica (Izvešće o stanju trgovine, TSR) . Očekuje li se da će TR-ovi slijediti ove smjernice u pogledu nominalnih rasporeda, s obzirom na to da TSR neće sadržavati potpune rasporede (za nominalnu količinu, iznos itd.), već samo trenutačno primjenjivu vrijednost?*

A.1.: *Da, TR-ovi bi trebali slijediti Smjernice također u pogledu informacija o rasporedu i prebaciti samo TSR koji ne uključuje sve informacije o rasporedu. Kako bi se osigurao točan prikaz vrijednosti rasporeda u TSR-u koji generira novi TR, druga ugovorna strana trebala bi novom TR-u prijaviti izmjene koje sadrže potpune informacije o rasporedu koje će novom TR-u omogućiti ažuriranje TSR-a relevantnim vrijednostima.*

Q.2.: *Kako se druga ugovorna strana koja spada u područje primjene članka 1. stavka 4. (a) i (b) Uredbe (EU) br. 648/2012 treba prijaviti u Polju 11 Tablice 1 RTS-a o izvješćivanju prema EMIR REFIT-u, „Priroda druge ugovorne strane 2”?*

A.2.: *U slučaju da je druga ugovorna strana koja spada u područje primjene članka 1. stavka 4. (a) i (b) EMIR-a identificirana kao „Druga druga ugovorna strana”, treba je klasificirati kao „Ostalo” u polju 11 Tablice 1 RTS-a. o izvješćivanju prema EMIR REFIT-u, 'Priroda druge ugovorne strane 2'*

Q.3.: Očekuje li se da će druge ugovorne strane i subjekti zaduženi za izvješćivanje tijekom prijelaznog razdoblja ažurirati šifre klijenata koje nisu u skladu sa zahtjevima navedenim u EMIR REFIT-u?

A.3.: Da, očekuje se da će druge ugovorne strane i subjekti odgovorni za izvješćivanje ažurirati sva polja (osim UTI-ja) najkasnije do kraja prijelaznog razdoblja od 180 dana ili ranije kad god je potrebno prijaviti relevantan događaj životnog ciklusa.

S obzirom na to da izmjena koda klijenta nakon što je prijavljen nije dopuštena, druge ugovorne strane i subjekti odgovorni za izvješćivanje trebali bi u ovom slučaju primijeniti postupak za ažuriranje identifikatora utvrđen u članku 8. ITS-a o izvješćivanju i opisan u odjeljku Smjernica „Postupak kada druga ugovorna strana prolazi korporativnu akciju“. TR-ovi mogu proaktivno kontaktirati svoje klijente kako bi koordinirali i olakšali ažuriranje kodova klijenata. Treba napomenuti da se postupak ažuriranja kodova klijenata odnosi samo na neizmirene izvedenice. Ako druge ugovorne strane trebaju oživjeti izvedenicu s naslijeđenim kodom klijenta, trebale bi to učiniti (dopušteno je prema pravilima provjere valjanosti) i naknadno zatražiti od TR-a da ažurira kod klijenta u skladu s postupkom.

Q.4.: Smjernice o izvješćivanju prema EMIR REFIT-u pojašnjavaju da prema modelu kolateralizacije prema tržištu (CTM) druge ugovorne strane trebaju prijaviti ukupnu varijabilnu maržu i ukupni kolateral, dok prema modelu namire prema tržištu druge ugovorne strane trebaju prijaviti dnevnu promjenu varijabilne marže i kolateral. U kojem bi polju druge ugovorne strane trebale prijaviti je li portfelj izvedenica podvrgnut kolateralu prema CTM ili STM modelu?

A.4.: Nema zasebnog polja za izvješćivanje koji je model korišten za određeni portfelj. Kako bi se osiguralo da korisnici podataka mogu ispravno protumačiti prijavljene vrijednosti, druge ugovorne strane trebale bi to navesti kao dio naziva portfelja kolaterala korištenjem prefiksa „STM“ gdje se koristi model namire prema tržištu. Na primjer, ako je trenutno šifra portfelja prijavljena za određeni portfelj 12345ABCDE, pod EMIR REFIT-om šifra bi se mogla ažurirati na STM12345ABCDE.

2.5.2. Nadzorni brifinzi (engl. *supervisory briefings*)

U obuhvaćenom razdoblju nije bilo javnih objava nadzornih brifinga.

2.5.3. Javne izjave (engl. *public statements*) i upozorenja

27.5.2024.

2.5.3.1. ESMA objavila izvješće o zajedničkoj nadzornoj akciji za 2023. i popratnoj vježbi tajnog kupovanja (MSE) u pogledu pravila marketinških objava prema MiFID-u II

ID

ESMA, zajedno s nacionalnim nadležnim tijelima, smatra da je marketinška komunikacija (uključujući povezane reklame) uglavnom u skladu sa zahtjevima MiFID-a II, a investicijska društva općenito imaju uspostavljene postupke za osiguravanje usklađenosti marketinških materijala s MiFID-om II, uključujući tijekom njihova razvoja. Nacionalna nadležna tijela izrazila su zabrinutost u vezi s tvrdnjama o održivosti u marketinškim komunikacijama, uključujući i u objavljenim oglasima.

U **Završnom izvještaju** ESMA identificira nekoliko područja poboljšanja, kao što je potreba da se marketinške komunikacije kao takve mogu jasno identificirati te da sadrže jasnu i uravnoteženu prezentaciju rizika i koristi. U slučajevima kada se proizvodi i usluge reklamiraju kao da nemaju povezanih troškova, oni također trebaju sadržavati reference na sve dodatne naknade.

Ostala područja za poboljšanje uključuju:

- potrebu za uspostavljenim odgovarajućim procesima odobravanja i pregleda marketinških komunikacija, uključujući oglase, bez obzira na to priprema li ih društvo ili treće strane
- osiguravanje usklađenosti sa zakonskim zahtjevima od strane distributera za sve marketinške komunikacije
- provedbu odgovarajućih mjera vođenja evidencije za sav marketinški materijal uključujući objave na društvenim mrežama
- uključivanje kontrolnih funkcija i višeg menadžmenta u interne procese i procedure u vezi s razvojem, dizajnom i nadzorom marketinških materijala.

Sljedeći koraci

Nacionalna nadležna tijela potiču se da razmotre primjenu sankcija u slučaju kršenja.

ESMA i nacionalna nadležna tijela nastaviti će raditi na ovoj temi s obzirom na značajnu ulogu koju marketinška komunikacija i oglasi mogu imati u određivanju ponašanja potrošača i utjecanju na investicijske odluke.

6.2.2024.

2.5.3.2. Upozorenje ESMA-e o investicijskim preporukama i savjetima putem društvenih mreža

osobe koje dijele informacije o ulaganju u financijske instrumente putem društvenih mreža, ID KI, investicijski analitičari

Zbog sve rasprostranjenijeg utjecaja društvenih mreža/platformi (LinkedIn, X, i sl.) na širu populaciju malih ulagatelja kao i sve češćeg korištenja navedenih društvenih mreža za iznošenje svojih stavova, mišljenja, preporuka, savjeta, sugestija i sl. glede trgovanja određenim instrumentima, ESMA i nacionalna nadležna tijela su u zajedničkoj suradnji pripremili dokument **Upozorenje za sve osobe koje dijele informacije o ulaganju u financijske instrumente putem društvenih mreža**. U spomenutom Upozorenju ESMA podsjeća na obveze iz Uredbe MAR glede davanja „preporuka za ulaganje“ i davanja „informacija kojima se preporučuje ili sugerira strategija ulaganja“. ESMA skreće pozornost na definicije navedenih pojmova iz Uredbe MAR, a ujedno podsjeća i na posljedice koje mogu imati preporuke za ulaganje dane putem društvenih mreža koje ne zadovoljavaju kriterije koji su definirani Uredbom MAR i RTS-om 2016/958. U Upozorenju je jasno naglašeno da bilo kakvo davanje preporuka koje nije u skladu s navedenom regulativom EU-a može dovesti do manipulacije, trgovanja na temelju povlaštenih informacija i nezakonite objave povlaštenih informacija, što su ponašanja koja se sankcioniraju od strane nacionalnih nadležnih tijela iz EU-a.

U dokumentu je na jednostavan način, uz davanje odgovarajućih primjera s grafičkim prikazima/shemama i sl. istaknuto koje su obveze za osobe koje putem društvenih mreža daju preporuke/savjete/sugestije glede trgovanja određenim instrumentima i koje su posljedice ako se obveze prekrše odnosno ne ispune. Dokument dijeli davatelje preporuka na profesionalne poznavatelje tržišta (ovdje spadaju investicijska društva / kreditne institucije, neovisni analitičari i sl.) i osobe koje nisu profesionalni poznavatelji tržišta te jasno prikazuje koje su obveze za svaku od navedenih kategorija osoba prilikom davanja investicijskih preporuka putem društvenih mreža.

Dokument se referira na opće i dodatne zahtjeve prilikom davanja investicijskih preporuka koji su detaljno propisani RTS-om 2016/958 te daje kratki pregled značajnijih zahtjeva iz navedenog RTS-a kojih se takve osobe moraju pridržavati.

Na kraju dokumenta iznosi se 6 praktičnih primjera davanja preporuka/savjeta za ulaganje s analizom i isticanjem nedostataka koje sadrži svaka preporuka, kao i s posljedicama do kojih takvi nedostaci u navedenim preporukama mogu dovesti (npr. manipulacije, trgovanje na temelju povlaštenih informacija i sl.).

2.5.4. Regulatorni i provedbeni tehnički standardi (engl. *regulatory and implementing technical standards*)

25.3.2024.

2.5.4.1. ESMA objavila Završni izvještaj u vezi prvog paketa s RTS-ova prema Uredbi MiCA Hanfa, društva koja se autoriziraju za CASP-ove, stjecatelji kvalificiranih udjela u CASP-u

Radi se o sljedećim **RTS/ITS-ovima**:

- RTS: Informacije koje društva dostavljaju nadležnom tijelu u sklopu zahtjeva za odobrenjem za pružanje usluga vezanih uz kriptoinovinu, članak 60. (st.13.)
- ITS: Standardni obrasci, predlošci i procedure za notifikacije, članak 60. (st.14)
- RTS: informacije koje trebaju biti uključene u zahtjev za odobrenje za pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, članak 62. (st.5.)
- ITS: Standardni obrasci, predlošci i procedure za zahtjev za odobrenjem za pružanje usluga vezanih uz kriptoinovinu, članak 62. (st.6)
- RTS: Zahtjevi, obrasci i procedure za rješavanje pritužbi klijenata CASP-ova, članak 71. (st.5)
- RTS: Informacije koje su potrebne za procjenu prikladnosti predloženog stjecatelja kvalificiranog udjela u CASP-u, članak 84. (st.4.)

Sljedeći koraci

Završni izvještaj s RTS-ovima proslijeđen je Europskoj komisiji koja ima tri mjeseca za odluku o usvajanju standarda, nakon čega još preostaje korak njihova usvajanja od strane EP-a i Vijeća.

25.3.2024.

2.5.4.2. ESMA objavila Završni izvještaj u vezi s RTS-ovima prema Uredbi MiCA u pogledu suradnje između nacionalnih nadležnih tijela, Europskih nadzornih tijela i trećih država **Hanfa**

Radi se o [paketu RTS/ITS-ova](#), koji se odnose na:

- 1) specificiranje informacija koje se imaju razmijeniti između nacionalnih nadležnih tijela, članak 95. (st.10)
- 2) definiranje standardnih obrazaca/procedura za razmjenu informacija između nacionalnih nadležnih tijela, članak 95. (st.11)
- 3) definiranje načina razmjene informacija između nacionalnih nadležnih tijela i ESMA-e/EBA-e, članak 96. (st.3)
- 4) definiranje obrasca za komunikaciju s trećim zemljama članak 107 (st.3)

Spomenutim RTS-ovima definira se na koji način nacionalna nadležna tijela, Europska nadzorna tijela i nadležna tijela trećih zemalja trebaju komunicirati o temama povezanim s MICA-om.

Sljedeći koraci

Završni izvještaj proslijeđen je Europskoj komisiji koja ima tri mjeseca za odluku o usvajanju standarda, nakon čega još preostaje korak njihova usvajanja od strane EP-a i Vijeća.

31.5.2024.

2.5.4.3. ESMA objavila Završni izvještaj u vezi s RTS-ovima prema Uredbi MiCA u pogledu pitanja konflikta interesa **Hanfa, CASP-ovi**

Radi se o **RTS-u** kojim se uređuju obveze pružatelja usluga kripto imovine za provođenjem politika i postupaka u vezi upravljanja sukobima interesa,

Sljedeći koraci

Završni izvještaj proslijeđen je Europskoj komisiji koja ima tri mjeseca za odluku o usvajanju standarda, nakon čega još preostaje korak njihova usvajanja od strane EP-a i Vijeća.

13.3.2024.

2.5.4.4. Europska komisija usvojila prvi set tehničkih standarda za primjenu DORA-e **UCITS, AIF, ID, CASPS, SKDD, SKDD CCP, ZSE, OSIG/REOSIG, MOD, IORPS**

Navedeni RTS-ovi proslijeđeni su EP-u i Vijeću na tromjesečno razdoblje pregleda nakon kojeg će se, ako ne bude primjedbi, oni objaviti u Službenom listu EU-a.

DORA, koja je stupila na snagu 16. siječnja 2023. i primjenjivat će se od 17. siječnja 2025., ima za cilj poboljšati digitalnu operativnu otpornost subjekata u cijelom financijskom sektoru EU-a i dodatno uskladiti ključne zahtjeve digitalne operativne otpornosti za sve financijske subjekte u EU-u.

Europska nadzorna tijela (EBA, EIOPA i ESMA) objavila su prvi set konačnih nacrtu tehničkih standarda u okviru DORA-e usmjerenih na poboljšanje digitalne operativne otpornosti financijskog sektora EU-a jačanjem informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) financijskih subjekata i okvira za upravljanje rizicima i izvješćivanje o incidentima trećih strana.

Zajednički konačni nacrt prvog seta tehničkih standarda uključuje:

- **RTS on ICT risk management framework and on simplified ICT risk management framework**

Nacrt RTS-a za okvir upravljanja IKT rizikom utvrđuje daljnje elemente povezane s upravljanjem IKT rizikom s ciljem usklađivanja alata, metoda, procesa i politika. Ovi elementi komplementarni su onima identificiranim u DORA-i. RTS utvrđuje ključne elemente koje bi financijski subjekti koji podliježu pojednostavljenom režimu i nižeg opsega, rizika, veličine i složenosti trebali imati, postavljajući pojednostavljeni okvir za upravljanje IKT rizikom. RTS osigurava da su zahtjevi za upravljanje IKT rizikom usklađeni među različitim financijskim sektorima.

- **RTS on criteria for the classification of ICT-related incidents**

Ovaj RTS specificira kriterije za klasifikaciju velikih incidenata povezanih s IKT-om, pristup za klasifikaciju velikih incidenata, pragove materijalnosti za svaki kriterij klasifikacije, kriterije i pragove materijalnosti za određivanje značajnih kibernetičkih prijetnji, kriterije za procjenu nadležnih tijela, važnost incidenata za nadležna tijela u drugim državama članicama i pojedinih o incidentima koje treba podijeliti u tom pogledu. RTS osigurava usklađen i jednostavan proces klasificiranja izvješća o incidentima u cijelom financijskom sektoru.

- **RTS on ICT TPP policy**

RTS određuje dijelove aranžmana upravljanja, upravljanja rizicima i okvira interne kontrole koje financijski subjekti trebaju imati u vezi s korištenjem trećih strana pružatelja IKT usluga. Cilj im je osigurati da financijski subjekti zadrže kontrolu nad svojim operativnim rizicima, informacijskom sigurnošću i kontinuitetom poslovanja tijekom životnog ciklusa ugovornih aranžmana s takvim trećim stranama pružateljima IKT usluga.

- **ITS on the register of information**

ITS postavlja predloške koje financijski subjekti trebaju održavati i ažurirati u vezi s njihovim ugovornim aranžmanima s trećim stranama pružateljima IKT usluga. Registar informacija imat će ključnu ulogu u okviru za upravljanje IKT rizicima i rizicima povezanim s trećim stranama financijskih subjekata i upotrebljavat će ga nadležna tijela i Europska nadzorna tijela u kontekstu nadzora usklađenosti financijskih subjekata s DORA-om i za određivanje kritičnih trećih strana pružatelja IKT usluga koji će podlijegati režimu nadzora u okviru DORA-e.

ITS je trenutno u postupku interne revizije od strane Europske komisije.

2.6. Službena stajališta Hanfe

U obuhvaćenom razdoblju nije bilo javnih objava službenih stajališta Hanfe.

3. SAVJETOVANJE SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

22.4.2024.

Objavljeno je javno savjetovanje u vezi s izmjenama i dopunama:

- Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o promidžbi i ostalim informacijama za članove dobrovoljnih mirovinskih fondova
- Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizacijskim zahtjevima za mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima.

Izmjene i dopune Pravilnika o promidžbi i ostalim informacijama za članove dobrovoljnih mirovinskih fondova odnose se na zamjenu riječi „Agencija“ riječju „Hanfa“, način dostave promidžbenog sadržaja Hanfi te na preciziranje sadržaja tromjesečnog izvještaja u vezi s podacima o strukturi ulaganja fonda koji se odnose na razdoblje za koje se izrađuje izvještaj.

Izmjenama i dopunama Pravilnika o organizacijskim zahtjevima za mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima proširuju se zahtjevi društvu za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom (dalje u tekstu: mirovinsko društvo) s obzirom na kibernetičke rizike i način upravljanja njima, institucije koje se smatraju drugom ugovornom stranom te limite iz Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima koje mirovinsko društvo može primijeniti prema središnjoj drugoj ugovornoj strani, kriterije prema kojima se može smatrati da se za imovinu za pokriće tehničkih pričuva dobrovoljnog mirovinskog osiguranja postiže jednakovrijedna razina zaštite kao kod individualne segregacije u smislu Zakona i sadržaj revizije o pridržavanju pravila o upravljanju rizicima i stanju informacijskog sustava i adekvatnosti upravljanja informacijskim sustavom, za potrebe Hanfe, način i rokove dostave te razloge zbog kojih Hanfa može odbiti ocjenu revizorskog društva. Pored toga, izmjenama se preciziraju uvjeti za obavljanje ključne funkcije u mirovinskom društvu kao i pravila u vezi s donošenjem strategije ulaganja i investicijskih odluka mirovinskog društva. Osim ranije navedenog, predmetni pravilnik dopunjuje se odredbama povezanim s pravilima o segregaciji u slučajevima posrednog i neposrednog poravnanja te pravilima povezanim s revizijom sustava upravljanja rizicima i revizijom informacijskog sustava.

Javno savjetovanje trajalo je do 22.5.2024. Navedene pravilnike Upravno vijeće Hanfe usvojilo je na sjednici održanoj 4.6.2024. te su isti poslani Uredu za zakonodavstvo Republike Hrvatske radi objave u Narodnim novinama.

24.5.2024.

Objavljeno je javno savjetovanje u vezi s:

- Pravilnikom o utvrđivanju neto vrijednosti imovine AIF-a i cijene udjela AIF-a
- Pravilnikom o utvrđivanju neto vrijednosti imovine UCITS fonda i cijene udjela u UCITS fondu.

S obzirom na velik broj izmjena i dopuna predmetnih pravilnika, u svrhu optimizacije sve izmjene i dopune su objedinjene u jedan pravilnik za UCITS fondove i jedan za AIF fondove. Dodatno, izvršene su uskladbe sa zadnjim izmjenama pravilnika o vrednovanju mirovinskih fondova, u dijelu koji se odnosi na izračun NAV-a vikendom (ukinuta obveza izračuna NAV-a za subote i nedjelje, osim u slučaju kada padaju na zadnji dan u mjesecu) i uskladbe u dijelu koji se odnosi na primjenu referentnog tečaja Europske središnje banke umjesto srednjeg tečaja HNB-a, s obzirom da su postojale određene razlike u odnosu na mirovinske fondove.

Javno savjetovanje traje do 24.6.2024.

4.6.2024.

Objavljeno je javno savjetovanje u vezi s:

- Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o obliku, sadržaju, i rokovima izvještavanja Središnjeg registra osiguranika.

Predmetnom Odlukom mijenjaju se:

- Izvještaj o osiguranicima / članovima obveznih mirovinskih fondova OMF-15: Podaci o članstvu,
- Izvještaj OMF-18: Dnevni statistički podaci o prijavama/članstvu od 01.01.2023.,
- Izvještaj OMF-26: DNEVNI PODACI O FLUKTUACIJI ČLANSTVA

te se dodaje

- novi Izvještaj OMF-20b: Promjene članstva zbog istovremene promjene kategorije i društva.

Javno savjetovanje traje do 4.7.2024.

4. INSTITUCIJE EU-a – OBJAVE O STATUSU IZRADE ILI IZMJENA PROPISA PRVE, DRUGE I TREĆE RAZINE

<p>23.5.2024.</p> <p>MiFID II</p>	<p>ESMA</p>	<p>4.1. ESMA pokreće javno savjetovanje o izmjenama pravila za kontrole upravljanja i izvješćivanje o pozicijama robnih izvedenica</p> <p>Ove promjene dolaze u kontekstu revizije Direktive o tržištu financijskih instrumenata (MiFID II) i cilj im je minimizirati teret obveznika.</p> <p>Fokus konzultacija je na izmjenama tehničkih standarda u vezi s pitanjima proširenja kontrola upravljanja pozicijama, poput onih u vezi s izvedenicama na emisijske jedinice.</p> <p>Sljedeći koraci</p> <p>ESMA će razmotriti sve komentare pristigle do 21. kolovoza 2024. Nakon pregleda povratnih informacija ESMA će objaviti završno izvješće krajem 2024.</p>
<p>23.5.2024.</p> <p>MiFID II</p>	<p>ESMA</p>	<p>4.2. ESMA poziva na komentare o nacrtima tehničkih standarda uvezi s CTP-ovima, DRSP-ovima i kriterijima procjene za odabir CTP-a slijedom izmjena MiFIR-a</p> <p>U savjetovanju ESMA traži mišljenje o sljedećim temama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • predloženim pravilima o ulaznim i izlaznim podacima koja obuhvaćaju upute za izvješćivanje i zahtjeve za kvalitetu podataka za sve CTP-ove i one koji doprinose podacima • nacrtu pravila za metodologiju preraspodjele prihoda osobama koje doprinose podacima i kriterije za obustavu takve preraspodjele u pogledu prihoda ostvarenih na temelju distribucije informacija u vezi s kategorijom vlasničkih instrumenata • zahtjevima za sinkronizaciju sata za sistematske internalizatore (SI) i DRSP-ove, uz operatere mjesta trgovanja i njihove članove • ovlaštenjima i organizacijskim zahtjevima za ovlaštene sustave objavljivanja (APA) i ovlaštene mehanizme izvješćivanja (ARM) • novim pravilima za autorizaciju CTP-ova i • početnim razmišljanjima o ocjeni kandidata za CTP. <p>Predloženi nacrt tehničkih standarda razvijen je u kontekstu revizije MiFIR-a i pridonijet će povećanju transparentnosti tržišta i uklanjanju</p>

		<p>prepreka koje su spriječile pojavu konsolidiranih podataka (CT) u Europskoj uniji.</p> <p>Dodatne informacije o reviziji MiFID-a II / MiFIR-a i nadolazećem procesu savjetovanja mogu se pronaći na internetskoj stranici. Redovita ažuriranja o odabiru CTP-a također se objavljuju na internetskoj stranici ESMA-e.</p> <p>Sljedeći koraci</p> <p>ESMA će prihvaćati komentare na savjetovanje do 28. kolovoza.</p> <p>Na temelju primljenih odgovora ESMA će pripremiti završno izvješće i namjerava dostaviti završni nacrt tehničkih standarda Europskoj komisiji do 29. prosinca 2024. godine.</p> <p>Očekuje se da će izjava o povratnim informacijama o specifikaciji kriterija ocjenjivanja za postupak odabira CTP-a biti objavljena do kraja 2024. godine.</p>
<p>14.5.2024.</p> <p><i>Smjernice o nazivima fondova u vezi s ESG pojmovima</i></p>	<p>ESMA</p>	<p>4.3. ESMA objavila Smjernice o nazivima fondova koji koriste ESG ili izraze povezane s održivošću</p> <p>Nakon javne izjave od 14. prosinca 2023. Europsko tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA), regulator i nadzornik financijskih tržišta EU-a, danas je objavilo Završni izvještaj koji sadrži Smjernice o nazivima fondova koji koriste ESG ili izraze povezane s održivošću.</p> <p>Cilj je Smjernica osigurati da su ulagači zaštićeni od neutemeljenih ili pretjeranih tvrdnji o održivosti u nazivima fondova te pružiti upraviteljima imovine jasne i mjerljive kriterije za procjenu njihove sposobnosti korištenja ESG ili izraza povezanih s održivošću u nazivima fondova.</p> <p>Smjernice definiraju da se takvi pojmovi smiju koristiti u nazivima fondova samo ako imovina fondova sadrži minimalno 80 % ulaganja koja promoviraju okolišne i/ili društvene karakteristike i/ili održiva ulaganja. Smjernice također primjenjuju kriterije isključenja za različite izraze koji se koriste u nazivima fondova:</p> <p>ako u nazivima fondova postoje pojmovi koji se odnose na „okoliš“, „utjecaj (impact)“ i „održivost“, primjena koncepta isključenja („exclusion“) mora biti u skladu s pravilima koja se primjenjuju na referentne vrijednosti usklađene s Pariškim sporazumom (tzv. PAB), i ako se primjenjuju izuzeća (exclusions) i pri tome u nazivima fondova upotrebljavaju pojmovi kao što su „tranzicija“, „društveni“ i „upravljanje/upravljački“, takva izuzeća moraju biti usklađena s pravilima primjenjivim na referentne vrijednosti klimatske tranzicije (tzv. CTB).</p>

		<p>U slučajevima kombinacije pojmova, upotrebe pojmova tranzicije, održivosti i utjecaja, te za fondove koji koriste indeks kao referentnu vrijednost, dodatni kriteriji navedeni su u samim Smjernicama.</p> <p>Završni izvještaj također daje sažetak odgovora koje je ESMA primila na svoj konzultacijski dokument i objašnjenje pristupa poduzetog za rješavanje primljenih komentara.</p> <p>Sljedeći koraci</p> <p>Smjernice će biti prevedene na sve jezike EU-a i naknadno objavljene na internetskoj stranici ESMA-e. Primjena Smjernica započinje tri mjeseca nakon te objave.</p> <p>U roku od dva mjeseca od datuma objave Smjernica na internetskoj stranici ESMA-e na svim službenim jezicima EU-a, nadležna tijela na koja se ove Smjernice odnose moraju obavijestiti ESMA-u o statusu usklađenosti s njima.</p> <p>Prijelazno razdoblje za fondove koji upotrebljavaju spomenute pojmove i prije donošenja ovih Smjernica bit će šest mjeseci. Svi novi fondovi pokrenuti nakon datuma objave službenih prijevoda Smjernica trebaju odmah primijeniti ove Smjernice u odnosu na ta sredstva.</p>
<p>12.5.2024.</p> <p>DORA – izrada RTS-ova</p>	<p>Europska nadzorna tijela</p>	<p>4.4. Drugi set tehničkih provedbenih standarda iz DORA-e – završeno javno savjetovanje</p> <p>Završeno je javno savjetovanje za drugi konzultacijski paket koje je trajalo od 8. prosinca 2023. do 4. ožujka 2024. Radne skupine Europskih nadzornih tijela nastavljaju rad na finalizaciji dokumenata za pravovremenu dostavu u Europsku komisiju.</p> <ul style="list-style-type: none"> • RTS to specify threat led penetration testing <p>Ovaj nacrt RTS-a razvijao se u dogovoru s ESB-om i u skladu s okvirom TIBER-EU. Nacrt je pripremljen u pogledu četiri stavke utvrđene u zakonskom mandatu, s četiri odgovarajuća poglavlja, a u vezi s kriterijima za identifikaciju financijskih subjekata za obavljanje TLPT-a. Proces testiranja propisan nacrtom RTS-a slijedi proces testiranja naveden u okviru TIBER-EU.</p> • RTS and ITS on reporting details for major ICT-related incidents <p>Nacrt RTS-a o detaljima izvješćivanja o velikim incidentima prema DORA-i pokriva tri različita aspekta: rokove za podnošenje početne obavijesti, međuizvješća i završnog izvješća za svaki veći incident, te sadržaj izvješća o velikim incidentima za velike incidente povezane s IKT-om i sadržaj obavijesti o značajnim kibernetičkim prijetnjama.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> Guidelines on the estimation of aggregated costs/losses caused by major ICT related incidents <p>Predložene Smjernice navode procjenu ukupnih godišnjih troškova i gubitaka uzrokovanih velikim incidentima povezanim s IKT-om. Izračun godišnjih troškova i gubitaka prema Smjernicama usklađen je s procjenom troškova i gubitaka svakog incidenta prema TS-u o izvješćivanju o incidentima. Smjernice uvode izvješćivanje koje pokriva bruto troškove i gubitke, financijske povrate i neto troškove i gubitke po velikom incidentu povezanom s IKT-om. Smjernice također predlažu usmjeravanje referentnog razdoblja za zbrajanje na računovodstvenu godinu kako bi se oslanjalo na dostupne brojke iz potvrđenih financijskih izvješća.</p> RTS to specify the elements to determine and assess when sub-contracting ICT services supporting a critical or important function <p>Nacrt RTS-a upućen financijskim subjektima pruža daljnje specifikacije o tome kako odrediti i procijeniti kada se može izvršiti podugovaranje IKT usluga koje podržavaju kritične ili važne funkcije.</p> <p>U skladu s mandatom nacrt RTS-a fokusiran je na IKT usluge koje podržavaju kritične ili važne funkcije ili njihove materijalne dijelove koje pružaju IKT podizvođači.</p> RTS on harmonisation of the conditions of oversight <p>Nacrt RTS-a odredit će informacije koje treba dostaviti treća strana pružatelj IKT usluga u dobrovoljno upućenom zahtjevu da je se imenuje kao ključnu; sadržaj, strukturu i format informacija koje trebaju dostaviti, otkriti ili prijaviti treće strane pružatelji IKT usluga glavnom nadzornom tijelu; kriterije za utvrđivanje sastava zajedničkog tima za provjeru kojima se osigurava uravnoteženo sudjelovanje članova osoblja europskih nadzornih tijela i osoblja relevantnih nadležnih tijela, te za utvrđivanje njihova imenovanja, zadaća i načina rada; pojedinosti o procjeni nadležnih tijela o mjerama koje su poduzele ključne treće strane pružatelji IKT usluga (CTPP) na temelju preporuka glavnog nadzornog tijela.</p> Guidelines on „CAs-ESAs cooperation“ regarding DORA oversight <p>Europska nadzorna tijela će do 17. srpnja 2024. izdati smjernice o suradnji između Europskih nadzornih tijela i nadležnih tijela, koje će pokrivati detaljne procedure i uvjete za dodjelu i izvršavanje zadataka između nadležnih tijela i Europskih nadzornih tijela te pojedinosti o razmjeni informacija koje su potrebne nadležnim tijelima kako bi osigurala praćenje preporuka upućenih CTPP-ovima.</p>
--	--	--

<p>svibanj 2024.</p>	<p>Europska nadzorna tijela</p>	<p>4.5. Provedba dobrovoljne vježbe o vođenju registra ugovora o pružanju IKT usluga u skladu s DORA-om</p> <p>Europska nadzorna tijela organiziraju vježbu na dobrovoljnoj bazi koja obuhvaća aktivnosti povezane s izradom i dostavom podataka u skladu s obavezom izrade, održavanja i dostave evidencije nacionalnom regulatoru svih ugovora o pružanju IKT usluga od strane vanjskih dobavljača, a koja će pomoći svim obveznicima DORA-e da se pravovremeno i što kvalitetnije pripreme za predstojeće obaveze.</p> <p>Vježba će se odvijati od 31. svibnja (početak – dostava materijala, specifikacija i alata svim sudionicima) do početka prosinca 2024., kada se očekuje objava agregiranih izvješća o kvaliteti podataka. Tijekom lipnja i srpnja ove godine predviđene su radionice, podrška za sudionike putem pitanja i odgovora, a dostava podataka predviđenih registrom od strane društava sudionika između 1. srpnja i 30. kolovoza 2024.</p> <p>Hanfa je 9. svibnja ove godine putem objave na svojim internetskim stranicama pozvala sve obveznike da se dobrovoljno uključe u vježbu.</p>
<p>3.5.2024.</p> <p>Održivo financiranje – Javne konzultacije</p>	<p>EK</p>	<p>4.6. Komisija objavila glavne nalaze proizašle iz javnih konzultacija u vezi s revizijom SFDR-a</p> <p>Javne konzultacije provedene su u razdoblju od 14.9.2023. do 22.12.2023.</p> <p>Glavne poruke proizašle iz analiza prikupljenih podataka podijeljene su u nekoliko kategorija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • široka potpora općim ciljevima SFDR-a, ali podijeljena mišljenja o tome u kojoj su mjeri ti ciljevi ostvareni tijekom prvih godina provedbe • konsenzus o potrebi osiguravanja dosljednosti šireg okvira za održivo financiranje • podijeljena stajališta u pogledu relevantnosti objavljivanja informacija na razini društava • potpora za utvrđivanje jedinstvenih zahtjeva za objavljivanje za sve financijske proizvode koji se nude u EU-u, kao i dodatne objave za proizvode koji iznose tvrdnje o održivosti • snažna potpora dobrovoljnom sustavu kategorizacije uređenom na razini EU-a • nema jasne sklonosti jednom od dvaju predloženih pristupa potencijalnom sustavu kategorizacije

		<ul style="list-style-type: none"> iako se mišljenja o pristupu koji treba poduzeti razlikuju, vidljiva je suglasnost oko načela u pogledu kategorizacije.
svibanj 2024.	EK	<p>4.7. Status usvajanja nacrtu izmjena SFDR RTS-ova</p> <p>Iako su Europska nadzorna tijela dostavila nacrt izmjena i dopuna SFDR RTS-a još u prosincu 2023. s ciljem unaprjeđenja izvještavanja objava u vezi društvenih faktora te poboljšanja izvještavanja u vezi PAI indikatora, o čemu smo pisali u prethodnom broju BTK-a, EK još nije usvojio spomenuti nacrt.</p> <p>Kao razlog tome od strane EK navodi se kompleksnost izmjena dok među tržišnim sudionicima postoje špekulacije da se radi o odgodi u svjetlu započetih javnih konzultacija u vezi s revizijom SFDR-a kao primarnog propisa.</p>
<p>24.4.2024.- 24.5.2024.</p> <p>Održivo financiranje –</p> <p>Direktiva o dužnoj pažnji za održivo poslovanje (CSDDD)</p>	<p>Vijeće i EP – faza trijaloga</p>	<p>4.8. CSDDD – EP i Vijeće službeno usvojili tekst Direktive</p> <p>Nakon što su Vijeće i EP postigli privremeni politički dogovor u vezi s Direktivom o dužnoj pažnji za održivo poslovanje (Corporate Sustainability Due Dilligence Directive - CSDDD) u veljači ove godine, EP je krajem travnja, a Vijeće krajem svibnja i službeno usvojio tekst Direktive. Sljedeći je korak je objava u Službenom listu EU-a.</p> <p>Konačni nacrt teksta je u pregovorima EP-a i Vijeća je doživio dodatne izmjene u pogledu opsega obveznika i postepenog početka obveza ovisno o veličini društva: povećanje pragova na EUR 450 mil. prometa godišnje 1000 zaposlenika za društva iz EU-a te prag od EUR 450 mil. godišnjeg prometa unutar EU-a za društva iz trećih država uz razdoblje od 3 godine za postepeno uvođenje/primjenu navedenih obveza, definiranje pragova obveznika koji se bave franšiznim poslovima (obveze počinju ako je godišnji promet preko 80 mil. EUR od čega promet od franšiza veći od 22,5 mil. EUR), uvedena je obveza za grupe u kojima matično društvo samo drži udjele bez operativnog upravljanja da se imenuje društvo kći koje će preuzimati obvezu matičnog društva u vezi s obvezama dužne pažnje, financijska društva su uključena kao obveznici u „upstream“ dijelu lanca vrijednosti, uključena je odredba o reviziji direktive unutar 3 godine od stupanja na snagu na temelju koje će se izraditi pregled stanja i donijeti odluke o potrebi uključivanja financijskih institucija u cjelokupni opseg obveza.</p> <p>Društva obveznici CSDDD-a morat će provoditi politike dužne pažnje odnosu na okolišna pitanja i pitanja ljudskih prava provodeći 6 koraka:</p> <ul style="list-style-type: none"> integrirati dužnu pažnju u politike društva i sustave upravljanja rizicima identificirati i procijeniti stvarne i potencijalne negativne utjecaje na ljudska prava i okoliš

		<ul style="list-style-type: none"> • spriječiti, prekinuti ili minimizirati stvarne i potencijalne negativne utjecaje na ljudska prava i okoliš • osigurati naknadu štete • pratiti i procjenjivati učinkovitost implementiranih mjera • objavljivati na svojim internetskim stranicama godišnje izvještaje u pogledu poduzetih aktivnosti (izuzeće od ove obveze ako su ujedno obveznici CSRD-a). <p>Društva obveznici moraju usvojiti i provesti prijelazni plan (tzv. transition plan) za ublažavanje klimatskih promjena. Planom moraju nastojati osigurati, primjenjujući maksimalni trud, da su poslovni model i strategija tvrtke kompatibilni s prelaskom na održivo gospodarstvo i uz ograničavanje globalnog zatopljenja na 1,5 °C. Gdje je relevantno, takvim se planom treba prikazati i adresirati i izloženost tvrtke aktivnostima povezanim s ugljenom, naftom i plinom.</p> <p>Objava službenog teksta očekuje se u lipnju 2024., a države članice će imati 2 godine za transponiranje odredbi u svoja nacionalna zakonodavstva uz početak obveza za tržišne sudionike u roku od 3 godine od stupanja na snagu same direktive tj. počevši od sredine 2027. pa do sredine 2029.</p>
<p>24.4.2024.</p> <p>EP usvojio AML direktive i uredbe</p>	<p>EP</p>	<p>4.9. AML paket – EP usvojio tekst AML paketa</p> <p>Paket za sprječavanje pranja novca i suzbijanje financiranja terorizma (AML/CFT) sastoji se od tri zakonodavna akta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • AMLD – Prijedlog direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ • AMLR – Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma • AMLA - Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju tijela za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma i izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010, (EU) br. 1095/2010. <p>Europski parlament usvojio je paket propisa koji jačaju instrumente EU-a za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma. Novi propisi osiguravaju da će osobe s legitimnim interesom, uključujući novinare, medijske djelatnike, organizacije civilnog društva, nadležna tijela i nadzorna tijela, imati neposredan, nefiltriran, izravan i slobodan pristup informacijama o stvarnom vlasništvu koje se čuvaju u nacionalnim registrima i međusobno su povezane na razini EU-a.</p>

		<p>Uz aktualne podatke, registri će sadržavati i podatke unazad najmanje pet godina. Propisi također daju više ovlasti financijsko-obavještajnim jedinicama (FOJ-evima) za analizu i otkrivanje slučajeva pranja novca i financiranja terorizma, kao i za obustavu sumnjivih transakcija.</p> <p>Novi propisi uključuju pojačane mjere dubinske analize i provjere identiteta klijenata, nakon čega subjekti obveznici (npr. banke, upravitelji imovine i kryptoimovine ili agenti za nekretnine i virtualne nekretnine) moraju prijaviti sumnjive aktivnosti FOJ-evima i drugim nadležnim tijelima. Od 2029. vrhunski profesionalni nogometni klubovi uključeni u financijske transakcije visoke vrijednosti s investitorima ili sponzorima, uključujući oglašivače i transfere igrača, također će morati provjeriti identitet svojih klijenata, nadzirati transakcije i prijaviti svaku sumnjivu transakciju FOJ-evima.</p> <p>Zakonodavstvo također sadrži odredbe o povećanom oprezu u pogledu ultrabogatih pojedinaca (ukupno bogatstvo u vrijednosti od najmanje 50 000 000 EUR, isključujući njihovo glavno prebivalište), ograničenje na razini EU-a od 10 000 EUR na gotovinska plaćanja, osim između privatnih osoba u neprofesionalnom kontekstu i mjerama za osiguranje usklađenosti s ciljanim financijskim sankcijama i izbjegavanje zaobilaženja sankcija.</p> <p>AMLA će biti zadužena za izravan nadzor najrizičnijih financijskih subjekata, interveniranje u slučaju propusta nadzora, djelovanje kao središnje središte za supervizore i posredovanje u sporovima između njih. AMLA će također nadzirati provedbu ciljanih financijskih sankcija.</p> <p>Navedene propise treba službeno usvojiti Vijeće prije objave u Službenom listu EU-a.</p>
<p>22.4.2024.</p> <p>Mišljenje ESMA-e u vezi s izmjenama nacrtu RTS-a</p>	<p>ESMA</p> <p>EK</p>	<p>4.10. ESMA odgovorila na zahtjev EK-a u vezi s izmjenama nacrtu ELTIF RTS-ova</p> <p>U povezanom <u>Mišljenju</u> ESMA predlaže da bi trebalo provesti ograničen broj promjena kako bi se pronašla odgovarajuća ravnoteža između zaštite malih ulagatelja i doprinosa ciljevima unije tržišta kapitala.</p> <p>Kad je riječ o RTS-u o politici otkupa, a posebno o kalibraciji zahtjeva koji se odnose na otkupe i instrumente za upravljanje likvidnošću, ESMA priznaje da bi trebala postojati odgovarajuća ravnoteža između zaštite malih ulagatelja i ciljeva povezanih s financijskom stabilnošću te činjenice da bi ELTIF-ovi trebali znatno doprinijeti ciljevima unije tržišta kapitala.</p> <p>Međutim, ESMA-in prijedlog u vezi s uspostavljanjem takve ravnoteže donekle se razlikuje od viđenja EK-a. Stoga EK u ožujku 2024. obavještava ESMA-u da namjerava usvojiti predloženi RTS s određenim izmjenama te poziva ESMA-u da podnese novi nacrt RTS-</p>

		<p>a koji bi uzeo u obzir pojedinačne značajke različitih ELTIF-ova kako bi se izgradio proporcionalniji pristup u pogledu kalibracije zahtjeva koji se odnose na otkup i alate za upravljanje likvidnošću.</p> <p>Sljedeći koraci</p> <p>Nakon što je ESMA dostavila mišljenje EK-u, a kopije Europskom parlamentu i Vijeću, EK može usvojiti RTS amandmanima koje smatra relevantnima ili ga odbiti. Europski parlament i Vijeće mogu se usprotiviti RTS-u koji je donio EK u roku od tri mjeseca.</p>
18.4.2024.	Europski parlament	<p>4.11. Status rasprava u vezi s Uredbom o okviru za pristup financijskim podacima (FIDA)</p> <p>Kako je u prethodnom broju BTK-a detaljnije opisano, EK je predložio donošenje Uredbe o okviru za pristup financijskim podacima (FIDA).</p> <p>Slijedom toga, započele su rasprave unutar Vijeća i EP-a. Tako je Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku Europskog parlamenta donio izvješće o predloženoj Uredbi, a zastupnici su ga odobrili.</p> <p>U tijeku je usuglašavanje konačnog teksta Uredbe na razini stručnjaka radne skupine Vijeća EU-a, a sljedeći sastanak skupine planiran je za lipanj.</p> <p>Prijedlogom FIDA-e nastoji se potrošačima i poduzećima omogućiti učinkovitija kontrola pristupa njihovim financijskim podacima, čime im se omogućuje da imaju koristi od financijskih proizvoda i usluga koji su prilagođeni njihovim potrebama, uz istodobno držanje pod kontrolom povezanih rizika. To predstavlja prijelaz s otvorenog bankarstva na otvoreno financiranje kojim bi se također trebala promicati digitalna transformacija i ubrzati usvajanje poslovnih modela temeljenih na podacima u financijskom sektoru EU-a.</p>
4.4.2024.	EK	<p>4.12. Komisija predlaže reviziju Uredbe o europskim referentnim vrijednostima (BMR)</p> <p>Vijeće je usvojilo tekst Uredbe krajem 2023., a EP je usvojio svoje stajalište na plenarnoj sjednici 4.4.2024. Početak rasprava navedenih suzakonodavaca očekuje se u jeseni 2024.</p> <p>Kao što smo u prethodnom broju izvijestili, EK je 17. listopada 2023. objavio prijedlog revizije Uredbe o europskim referentnim vrijednostima (BMR).</p> <p>EK je potvrdio da je trenutačno područje primjene BMR-a iznimno široko te da gotovo 90 % administratora referentnih vrijednosti koji imaju odobrenje za rad ili su registrirani u EU-u pruža samo neznatne referentne vrijednosti.</p> <p>Kad je riječ o referentnim vrijednostima iz trećih zemalja, EK napominje da je trenutačno samo 5 % utvrđenih administratora</p>

	<p>referentnih vrijednosti iz treće zemlje iskoristilo jedan od dostupnih putova (jednakovrijednost, priznavanje ili prihvaćanje) za dobivanje dozvole na temelju BMR-a, tj. ne oslanjaju se na dostupne prijelazne odredbe.</p> <p>S obzirom na navedeno, EK predlaže (uz ostale u prethodnom broju spomenute izmjene) smanjenje područja primjene BMR-a kako bi se obuhvatile samo važne i ključne referentne vrijednosti, zajedno s referentnim vrijednostima EU-a za klimatsku tranziciju i referentnim vrijednostima EU-a usklađenim s Pariškim sporazumom, s čime su Vijeće i EP suglasni.</p> <p>EK predlaže uspostavu dvaju mehanizama za utvrđivanje značajnih referentnih vrijednosti:</p> <p>(a) pristupa temeljenog na pragu i</p> <p>(b) režima imenovanja.</p> <p>Administratori neznačajnih referentnih vrijednosti više ne bi podlijegali zahtjevima za registraciju. S obzirom na predloženo smanjenje opsega BMR-a, EK predlaže ukidanje postojećeg posebnog režima izuzeća za referentnu vrijednost promptnog deviznog tečaja.</p> <p>U pogledu hrvatskog tržišta, izmjena BMR-a donosi olakšanje za Zagrebačku burzu (ZSE), s obzirom na to da je ona registrirana kao administrator obitelji referentnih vrijednosti (CROBEX), tj. skupine referentnih vrijednosti koje pruža isti administrator, a koje su utvrđene na temelju ulaznih podataka iste prirode, kojima se pružaju posebne mjere istog ili sličnog tržišta ili gospodarske stvarnosti.</p> <p>CROBEX obitelj referentnih vrijednosti predstavlja neznačajnu referentnu vrijednost te se navedenom izmjenom BMR isključuje iz primjene odredaba ove Uredbe.</p> <p>ZSE je do sada morao na temelju članka 27. BMR-a objavljivati izjavu o referentnoj vrijednosti te je ažurirati i preispitivati u slučaju promjena informacija koje se pružaju. Osim toga, morao je biti registriran u ESMA-inu registru kao administrator referentnih vrijednosti.</p> <p>Što se tiče samog nacrtu Uredbe, Vijeće je utvrdilo četiri glavna sporna područja prijepora naspram prijedloga EK-a.</p> <p>Navedeno se odnosi na:</p> <p>a. Status registriranih referentnih vrijednosti i datum primjene nove Uredbe</p> <p>Vijeće predlaže da države članice izraze namjeru određivanja kao značajnih onih referentnih vrijednosti koje trenutačno potpadaju pod neznačajne referente vrijednosti unutar 6 mjeseci od početka</p>
--	--

		<p>primjene Uredbe. Odobrenja, registracije, prihvaćanja i priznanja stečena prije početka primjene izmijenjene Uredbe ostala bi na snazi u navedenom razdoblju od 6 mjeseci</p> <p>b. Izuzimanje ESG referentnih vrijednosti iz područja primjene Uredbe i opasnost od „greenwashinga“</p> <p>Vijeće je zaključio kako nije opravdano tražiti od administratora neznčajnih referentnih vrijednosti da izvještavaju o ESG indikatorima, poglavito jer više neće postojati nadležno tijelo, nakon prestanka važenja odobrenja, registracije, prihvaćanja i priznanja. U skladu s tim, uveden je novi zahtjev dužne pažnje za korisnika i administratora ESG referentnih vrijednosti</p> <p>c. Ulogu ESMA-e u novom postupku određivanja referentnih vrijednosti te uspostavu „comply or explain“ mehanizma za nacionalna tijela.</p> <p>Predloženo je zadržati nacionalnu diskreciju u pogledu određivanja, uz obvezne konzultacije s ESMA-om te uspostavom comply or explain mehanizma za nacionalna tijela. Slično uređenje može se naći u članku 43. MiFIR-a i Uredbi o kratkoj prodaji.</p> <p>d. Posljednje sporno područje odnosi se na pitanje zadržavanja robnih referentnih vrijednosti unutar područja primjene Uredbe.</p> <p>U tom dijelu Vijeće predlaže zadržati unutar područja primjene robne referentne vrijednosti uređene Prilogom II. U tekstu je pojašnjeno da je nacionalno nadležno tijelo države članice gdje se administrator nalazi ujedno i nadležno tijelo za registraciju i nadzor. Pojašnjeno je da referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom mogu pružati i administratori izvan EU-a.</p> <p>Europski parlament predlaže da bi administratori referentnih vrijednosti koji žele ostati u području primjene Uredbe (EU) 2016/1011 trebali imati mogućnost zahtijevanja dobrovoljnog nadzora, čak i ako njihove referentne vrijednosti ne dosegnu prag značajne referentne vrijednosti ili ako nisu označene kao značajne. Isto tako, administratorima referentnih vrijednosti koji žele dobiti regulatornu licencu u skladu s Uredbom (EU) 2016/1011 ako njihove referentne vrijednosti ne dosežu znatan prag ne bi trebalo zabraniti da to učine. Nadalje, kako bi se osigurala dosljedna provedbu pragova utvrđenih u uredbi, ESMA bi trebala izraditi regulatorne tehničke standarde kako bi se dodatno odredila metoda izračuna.</p>
<p>travanj 2024.</p> <p>Strategija ulaganja malih ulagatelja</p>	<p>EP i Vijeće</p>	<p>4.13. Europski parlament usvojio stajalište u vezi zakonodavnog okvira Strategija malih ulagatelja (RIS)</p> <p>Slijedom informacija predstavljenih u prethodnom broju BTK-a, rasprave u Vijeću i dalje traju, dok je Europski parlament usvojio</p>

		<p>svoje stajalište na plenarnoj sjednici 23. travnja 2024. (<u>Direktiva i Uredba</u>).</p> <p>Europski parlament <u>ne slaže</u> se s prijedlogom Europske komisije koja je predložila da bi, osim postojećih zabrana poticaja u vezi s neovisnim savjetovanjem i upravljanjem portfeljem, zabrana poticaja bila primjenjiva i na prijenos i zaprimanje naloga (zabrana poticaja koje proizvođači plaćaju distributerima te u pogledu execution-only usluga).</p> <p>Nadalje, prijedlogom Parlamenta poboljšava se transparentnost informacija malim ulagateljima, zadržane su sve informacije iz prijedloga EK-a, osim raščlambe poreznih plaćanja, a u izvješću se dodaje da bi investicijska društva trebala izričito obavijestiti male ulagatelje o mogućnosti da zatraže detaljnu podjelu troškova ako investicijska društva pružaju isključivo uslugu pohrane i administracije.</p> <p>Umetnut je veliki odjeljak (članak 17.a) u vezi s referentnom vrijednosti „vrijednosti za novac“ (VfM) financijskih instrumenata. Izmjenama se predviđa da će ESMA na temelju ispitivanja industrije i nakon savjetovanja s EIOPA-om i nacionalnim nadležnim tijelima razviti zajedničke referentne vrijednosti EU-a za skupine usporedivih financijskih instrumenata koje su proizvedene i distribuirane u više od jedne države članice. Ta bi referentna vrijednost služila samo u svrhu „nadzornog alata“, čime bi se omogućilo utvrđivanje „netipičnih vrijednosti“ među svim instrumentima u kategoriji imovine. Proizvođači proizvoda trebali bi nacionalnim nadležnim tijelima opravdati odstupanja. Ako se objašnjenje smatra nedostatnim, investicijsko društvo moralo bi provesti dodatna testiranja.</p> <p>Što se tiče „finfluencera“, zadržan je prijedlog Komisije da se od investicijskog društva zahtijeva da sklopi pisani sporazum s „influencereom“ čije se usluge koriste. Investicijsko društvo trebalo bi, na zahtjev nadležnih tijela dostaviti im njegov identitet i kontakt podatke.</p> <p>Prijedlogom Parlamenta također se jačaju članci o financijskom obrazovanju. Njima se predviđa da države članice definiraju i provode informativne i obrazovne mjere kako bi promicale i povećale obrazovanje i znanje potrošača. Države članice trebale bi razmotriti i doprinos nacionalnih nadležnih tijela, sveučilišta i relevantnih dionika, uključujući uvođenje obveznog obrazovanja na tu temu u nacionalne školske kurikulume.</p> <p>Nadalje, morale bi financirati organizacije potrošača, i druge organizacije koje podupiru obrazovanje malih ulagatelja. Naposljetku, Komisija bi zajedno s Europskim nadzornim tijelima, Europskom investicijskom bankom i Europskom središnjom bankom uspostavila „platformu za financijsko obrazovanje i pismenost“ s predstavnicima tih tijela i država članica, udruženjima</p>
--	--	---

		potrošača i udruženjima financijske industrije. Svrha ove platforme bila bi olakšati suradnju i razmjenu najboljih praksi među državama članicama.
<p>1.4.2024.</p> <p>Akt o uvrštenju (Listing Act)</p> <p>Europski parlament usvojio svoju poziciju u predmetu Akt o uvrštenju</p> <p>-lingvističke provjere</p>	<p>Europski parlament</p>	<p>4.14. Akt o uvrštenju - Objava novog paketa zakonodavnih prijedloga</p> <p>Kao što smo u prethodnim Biltenima tržišta kapitala obavijestili, Europska komisija predložila je novi Akt o uvrštenju u prosincu 2022.godine. te su nakon donošenja kompromisnih tekstova u Vijeću i Parlamentu započeli trijalozni.</p> <p>Vijeće EU-a i Parlament postigli su 1. veljače 2024. privremeni dogovor o Aktu o uvrštenju (Direktiva i Uredba).</p> <p>Vijeće i Parlament također su privremeno dogovorili Direktivu o strukturama dionica s višestrukim pravom glasa u poduzećima koja traže uvrštenje svojih dionica za trgovanje na rastućem tržištu malih i srednjih poduzeća (MSP-ova).</p> <p>Glavni je cilj ovog Akta poboljšati pristup tržištima kapitala te pojednostaviti i optimizirati postupak uvrštenja i obveze nakon uvrštenja.</p> <p>Akt o uvrštenju se primjenjuje na poduzeća svih veličina, s posebnim naglaskom na MSP-ove. Cilj je prijedloga smanjiti administrativna opterećenja tijekom i nakon postupka uvrštenja. Njime se nastoji postići odgovarajuća razina transparentnosti, zaštite ulagatelja i integriteta tržišta.</p> <p>Akt o uvrštenju sastoji se od tri zakonodavna prijedloga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) 2017/1129, (EU) br. 596/2014 i (EU) br. 600/2014, tj. radi se o izmjenama Uredbe o prospektu, Uredbe o zlouporabi tržišta te Uredbe MiFIR radi povećanja privlačnosti javnih tržišta kapitala u Uniji za poduzeća i olakšavanja pristupa kapitalu za mala i srednja poduzeća • Prijedloga direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2014/65/EU (Direktive MiFID) radi povećanja privlačnosti javnih tržišta kapitala u Uniji za poduzeća i olakšavanja pristupa malih i srednjih poduzeća kapitalu i o stavljanju izvan snage Direktive 2001/34/EZ (Direktive o uvrštenju) te • Prijedloga direktive Europskog parlamenta i Vijeća o strukturama dionica s višestrukim pravom glasa u poduzećima koja traže uvrštenje svojih dionica za trgovanje na rastućem tržištu MSP-ova (engl. Multiple Voting Shares Structure Directive).

		<p>Ključne predložene izmjene u pogledu Uredbe o prospektu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povećanje izuzeća od prospekta za sekundarno izdanje s 20 % na 30 %. • Uvođenje EU Follow-on prospekta kojim bi se zamijenio EU Recovery, novi EU Growth kojim se zamjenjuje trenutni EU Growth prospekt za sekundarna izdanja i njihovi sažeci. • Skraćeno minimalno razdoblje ponude za inicijalne javne ponude s šest na tri radna dana. • Brisanje zahtjeva da izdavatelji rangiraju faktore rizika na temelju značajnosti. • Daljnje usklađivanje formata i strukture prospekata (jezik, redoslijed, ograničenja stranica). <p>Ključne predložene izmjene u pogledu MAR-a</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daljnje određivanje uvjeta za odgodu objavljivanja povlaštenih informacija. • Sužava se opseg obveze objave povlaštenih informacija tj. isključuju se međukoraci kod događaja koji se odvijaju u više faza. Umjesto toga, izdavatelji trebaju objaviti samo povlaštene informacije povezane s događajem kojim se završava produljeni postupak. Napominjemo da unatoč tome i dalje mogu vrijediti drugi koraci povezani s produljenim postupkom (kao što je održavanje popisa upućenih osoba). Osim toga, mogu se očekivati daljnje smjernice u pogledu trenutka kada se može razumno očekivati da će izdavatelj objaviti povlaštene informacije povezane s dugotrajnim postupcima. • ESMA može donijeti daljnje smjernice o tome koji su legitimni interesi za odgodu povlaštenih informacija. • Povećani prag za izvješćivanje i pružanje informacija u vezi s transakcijama osoba koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti (PDR) s 5.000 EUR na 20.000 EUR. • Pojednostavljen je režim popisa upućenih osoba. <p>Ključne predložene izmjene u vezi s MiFID-om II</p> <p>Investicijska društva moraju osigurati da se istraživanje koje distribuiraju pod pokroviteljstvom izdavatelja izrađuje u skladu s kodeksom ponašanja EU-a. ESMA će ovaj kodeks ponašanja EU-a utvrditi nacrtom regulatornih tehničkih standarda. Osim toga, izdavateljev zahtjev za neisticanje prigovora za prihvaćanje instrumenta kojim se već trguje na rastućem tržištu MSP-ova na drugom rastućem tržištu MSP-ova proširen je na druga mjesta. Time se osigurava kontrola izdavatelja nad likvidnošću i smanjuju fragmentirani likvidnosni rizici. Ako se instrumentom trguje i na</p>
--	--	--

		<p>rastućem tržištu MSP-ova i na drugom mjestu trgovanja, izdavatelj mora ispuniti obveze korporativnog upravljanja i objavljivanja za potonje. Nadalje, ublažavaju se pravila o istraživanju kako bi se povećala razina istraživanja MSP-ova u EU-u. Također, ublažavaju se pravila o razdvajanju (research unbundling) tj. predviđa se potpuni re-bundling i ukidanje obveze investicijskih društava da obavijeste svoje klijente o odvojenim ili zajedničkim plaćanjima, ovisno o slučaju, za usluge izvršenja i istraživanja koja se vrše prema trećim pružateljima istraživanja.</p> <p>Sljedeći koraci</p> <p>Tekst privremenog sporazuma sada će se dovršiti i predstaviti predstavnicima država članica i Europskom parlamentu na odobrenje. Po odobrenju, Vijeće i Parlament morat će službeno usvojiti tekstove. Mogući datum stupanja na snagu još nije poznat. Nakon toga, države članice imat će dvije godine za provedbu novih pravila. Propisi će u velikoj mjeri stupiti na snagu odmah, odnosno 20 dana nakon objave u Službenom listu EU-a.</p>
<p>26.3.2024.</p> <p>Uredba o europskim zelenim obveznicama (EU GBR) – RTS-ovi</p>	<p>ESMA</p>	<p>4.15. ESMA objavila javne konzultacije za prvi paket nacrtu RTS-ova u vezi s primjenom Uredbe o europskim zelenim obveznicama (EU GBR)</p> <p>Konzultacijski paket sastoji se od sljedećih dijelova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • članak 23. stavak 6. Uredbe - RTS o uvjetima za viši menadžment i za potrebne analitičke resurse • članak 27. stavak 2. Uredbe - RTS o zdravom i razboritom upravljanju i sukobu interesa • članak 33. stavak 7. Uredbe - RTS o outsourcingu aktivnosti ocjenjivanja • članak 28. stavak 3. Uredbe - RTS o potrebnim znanjima i iskustvu analitičara • članak 23. stavak 7. - RTS u vezi sa sadržajem i formatom obrazaca potrebnih prilikom podnošenja zahtjeva za odobrenjem pružanja aktivnosti ocjenjivanja obveznica. <p>ESMA poziva na dostavu komentara sve dionike, a posebno subjekte koji se namjeravaju prijaviti za registraciju/odobrenje pružanja usluga ocjenjivanja zelenih obveznica, davatelje mišljenja druge strane, izdavatelje, udruge izdavatelja i sudionike na financijskim tržištima koji imaju ili namjeravaju izdati ili ulagati u zelene obveznice ili izdavati obveznice povezane s održivošću.</p> <p>Sljedeći koraci</p> <p>Dionici su pozvani dostaviti povratne informacije do 14. lipnja 2024. ESMA će objaviti završno izvješće na temelju primljenih povratnih</p>

		informacija u četvrtom tromjesečju 2024. i dostaviti nacrt tehničkih standarda Europskoj komisiji na odobrenje najkasnije do 21. prosinca 2024.
<p>25.3.2024.</p> <p>MiCA RTS i smjernice</p>	ESMA	<p>4.16. ESMA objavila javne konzultacije za treći paket nacrtu RTS-ova i smjernica u vezi s primjenom Uredbe MiCA</p> <p>U konzultacijskom paketu ESMA traži mišljenje tržišnih dionika o četiri skupa predloženih pravila i smjernica, koji pokrivaju:</p> <ul style="list-style-type: none"> otkrivanje i prijavljivanje sumnje na zlouporabu tržišta u kriptoomovini (RTS) politike i procedure, uključujući prava klijenata, za usluge prijenosa kriptoomovine (Smjernice) zahtjeve prikladnosti za određene usluge kriptoomovine i format periodičnog izvješća za upravljanje portfeljem (Smjernice) operativnu otpornost IKT-a za određene subjekte prema Uredbi MiCA (Smjernice). <p>Nacrt RTS-a o prevenciji i detekciji zlouporabe tržišta specificira aranžmane, procedure i protokole za osobe koje u okviru svojeg posla dogovaraju ili izvršavaju transakcije (persons professionally arranging or executing transactions - PPAET), koji se moraju uskladiti s istima te dostavljati STOR izvještaje o svim sumnjivim transakcijama kriptoomovinom koje zapaze tijekom svojeg poslovanja. Nacrtom se uspostavlja obrazac koji PPAET osobe trebaju koristiti za prijavu STOR-ova nacionalnim nadležnim tijelima kao i postupak suradnje među nacionalnim nadležnim tijelima za detekciju i sankcioniranje zlouporabe tržišta u slučaju prekograničnih primjera zlouporabe tržišta.</p> <p>Sljedeći koraci</p> <p>Dionici su pozvani dostaviti povratne informacije do 25. lipnja 2024. ESMA će objaviti završno izvješće na temelju primljenih povratnih informacija i dostavit će nacrt tehničkih standarda Europskoj komisiji na odobrenje najkasnije do 30. prosinca 2024.</p> <p>Više informacija o vremenskom planu provedbe mjera u okviru MiCA-e i prijelaznom razdoblju možete pronaći ovdje.</p>
<p>6.3.2024.</p> <p>Objava ESRS konzultacijskih dokumenata za uvrštene SME i</p>	EFRAG	<p>4.17. EFRAG objavio nacрте dokumenata ESRS LSME i ESRS VSME u vezi sa standardima za izvještavanje o korporativnoj održivosti malih i srednjih poduzeća</p> <p>Objava navedenih dokumenata proizašla je iz mandata koji je Europska komisija dodijelila EFRAG-u u vezi s pripremom standarda</p>

dobrovoljne objave neuvrštenih SME		<p>za izvještavanje o održivosti (ESRS-ova) u skladu s odredbama Direktive o izvještavanju o korporativnoj održivosti (CSRD).</p> <p><u>Dokument ESRS LSME ED</u> također je namijenjen malim i nekompleksnim kreditnim institucijama te vlastitim osiguravateljima i reosigurateljima.</p> <p>ESRS LSME ED bit će izdan kao delegirani akt i stupit će na snagu 1. siječnja 2026. s dodatnom dvogodišnjom odgodom primjene.</p> <p>Prije čitanja nacrtu ESRS LSME ED, preporučuje se pregled dokumenta <u>Basis for conclusions of the LSME ED</u> s obzirom na to da on sadrži prikaz objašnjenja i glavnih elemenata dokumenta ESRS LSME ED.</p> <p>EFRAG je također objavio <u>upitnike</u> u pogledu <u>standarda za dobrovoljno izvještavanje o održivosti za neuvrštena mala i srednja poduzeća (ESRS VSME)</u>.</p> <p>ESRS VSME-ovima se predlaže jednostavniji alat za izvještavanje kao pomoć neuvrštenim mikro, malim i srednjim poduzećima (zajedno, neuvrštenim MSP-ovima) u odgovoru na zahtjeve za informacije o održivosti koje primaju od poslovnih partnera (tj. banaka, investitora ili većih tvrtki kojima su neuvrštena mala i srednja poduzeća dobavljači).</p> <p>Prednosti ESRS VSME-a ovisit će o prihvaćanju i priznavanju od strane tržišta. ESRS VSME bi trebao biti prikladan kao jedinstvena zamjena za dosadašnje načine izvještavanja koji su uključivali brojne individualno pripremljene upitnike od strane zajmodavaca, poduzeća, ulagatelja koji se trenutno koriste za prikupljanje takvih</p> <p>Više informacija u vezi objave ESRS LSME i ESRS VSME dostupno <u>na internetskim stranicama EFRAG-a</u>.</p> <p>S obzirom na svrhu navedenih dokumenata kao i činjenicu da većinu gospodarstva čine mali i srednji poduzetnici, Hanfa je u direktnoj komunikaciji s izdavateljima te putem internetskih stranica Hanfe pozvala zainteresirane tržišne sudionike na pregled navedenih dokumenata i upitnika te na sudjelovanje u javnim konzultacijama / popunjavanju upitnika s obzirom na mogući utjecaj navedenih standarda na njihovo buduće poslovanje i izvještavanje o održivosti.</p>
6.3.2024. Održivo financiranje – Direktiva o zelenim tvrdnjama	Vijeće	<p>4.18. Direktiva o zelenim tvrdnjama – objava u Službenom listu EU-a</p> <p><u>Konačni tekst Direktive</u> odobren je od strane EP-a krajem siječnja, a Vijeća krajem veljače, službeno potvrđen i potpisan 28. veljače, a objavljen u Službenom listu EU-a 6. ožujka 2024.</p> <p>Ova Direktiva mijenja i nadopunjuje direktive 2005/29/EZ o nepoštenim trgovačkim praksama i 2011/83/EU o zaštiti prava</p>

Rasprave u Vijeću		<p>potrošača s ciljem osnaživanja potrošača tijekom zelene tranzicije uvodeći elemente bolje zaštite od nepoštenih praksi te boljim informiranjem potrošača od neutemeljenih tvrdnji u vezi s održivosti/zelenosti proizvoda i usluga.</p> <p>Kao što smo spomenuli u ranijem broju BTK-a, svrha je ove Direktive spriječiti zeleni manipulativni marketing (tzv. greenwashing) postavljanjem posebnih pravila o dokazivanju, provjeri i priopćavanju dobrovoljnih ekoloških tvrdnji i shema usmjerenih na ekološko označavanje proizvoda i usluga na tržištu EU-a. Direktivom bi se također uveli zahtjevi za provjeru takvih tvrdnji/shema od strane vanjskih procjenitelja prije nego što se proizvodi s takvim oznakama stave na tržište.</p> <p>Konkretno, društva će morati potkrijepiti eksplicitne tvrdnje u vezi s ekološkim pitanjima prije objavljivanja, pružajući potrošačima transparentne, pouzdane i vrijedne informacije. Direktiva ocrta posebne zahtjeve za potkrepljivanje izričitih tvrdnji, na primjer, zahtijevajući razmatranje životnog ciklusa, otkrivanje znanstvenih dokaza i objašnjenje svakog odstupanja od zakona ili industrijskih i sektorskih standarda.</p> <p>Informacije se moraju objaviti uz proizvod, korištenjem URL-a ili QR koda. Općenito, očekuje se da informacije o objavljivanju obuhvaćaju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • okolišne aspekte i utjecaj društva na njih • informacije o relevantnim standardima EU-a ili međunarodnim standardima korištenim kao dio obrazloženja kako se postižu poboljšanja vezana uz pojedinu tvrdnju • informacije o kompenzaciji za kreirane stakleničke plinove (GHG) • temeljne studije ili izračune koji se koriste za procjenu, mjerenje i praćenje utjecaja, aspekata ili učinka • potvrde o sukladnosti, a u slučaju usporednog oglašavanja, odgovarajuće usporedne podatke. <p>Direktivom se:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiraju obvezni upravljački kriteriji koji uključuju zahtjeve da model upravljanja bude transparentan, da se uzmu u obzir dionici i da se uspostavi trajni proces za procjenu pritužbi, sporova i rješavanje neusklađenosti sa zahtjevima sheme označavanja • uređuju/osiguravaju odgovarajući postupci za podnošenje žalbi i pritužbi od strane osoba, organizacija i drugih dionika na koje negativno utječe obmanjujući marketing te se • društvima koja ne postupaju u skladu s odredbama Direktive mogu izreći novčane kazne, konfiscirati prihod ostvaren na
-------------------	--	--

		<p>temelju lažnih tvrdnji o održivosti i onemogućiti sudjelovanje u postupcima javne nabave.</p> <p>Države članice dužne su odredbe ove Direktive transponirati u nacionalna zakonodavstva najkasnije do 27. ožujka 2026. te ih početi primjenjivati najkasnije do 27. rujna 2026.</p>
<p>5.3.2024.</p> <p>Uredba o STS sekuritizaciji –</p> <p>EK usvojio Nacrt delegirane uredbe</p>	<p>EK</p>	<p>4.19. EK usvojio Nacrt delegirane uredbe u vezi s Uredbom o STS sekuritizaciji</p> <p>Radi se o Delegiranoj uredbi kojom se razrađuju pitanja u pogledu sekuritizacija u kojima su temeljne izloženosti u obliku stambenih zajmova ili zajmova za automobile ili leasinga.</p> <p>RTS navodi sadržaj, metodologiju i prezentaciju informacija povezanih s glavnim negativnim utjecajima („PAI“) imovine koja je financirana spomenutom temeljnom imovinom na čimbenike održivosti za (i) komercijalne zapise koji nisu osigurani imovinom („ne-ABCP“) tradicionalne STS sekuritizacije i (ii) STS bilančne sekuritizacije.</p> <p>Režim objave prema RTS-u bit će dobrovoljan, što znači da će inicijatori obuhvaćeni opsegom Uredbe moći izabrati da se pridržavaju ili (i) svojih izvornih zahtjeva za objavu utvrđenih u članku 22. stavku 4. i članku 26.d stavku 4. Uredbe EU-a o sekuritizaciji, ili (ii) zahtjeva za objavu navedenih u ovom RTS-u.</p> <p>Prema RTS-u, inicijatori bi trebali objaviti (između ostalog):</p> <ul style="list-style-type: none"> • klimatske i druge pokazatelje povezane s okolišem, uključujući <ul style="list-style-type: none"> • izloženost fosilnim gorivima koja se koriste za grijanje ili proizvodnju električne energije • izloženost energetski neučinkovitim nekretninama • izloženost vozilima koja nisu u skladu s relevantnim pragovima emisije • učinkovitost recikliranja baterija električnih vozila i izloženost vozilima s emisijama CO2 višima od ciljeva za cijelu flotu EU-a i • socijalna i radnička pitanja, poštivanje ljudskih prava, antikorupcijska i antikorupcijska pitanja. <p>Ako informacije koje se odnose na bilo koji od PAI-ja o čimbenicima održivosti nisu lako dostupne, inicijatori će morati pružiti pojedinosti o svojim naporima uložnim da se dobiju te informacije.</p> <p>Inicijatori moraju objavljivati podatke na tromjesečnoj osnovi, u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (a) Uredbe EU-a o sekuritizaciji, te ih moraju učiniti dostupnima u elektroničkom</p>

		<p>formatu koji se može pretraživati. U pogledu javnih poslova, inicijatori također moraju pružiti objave putem repozitorija sekuritizacije.</p> <p>Nakon usvajanja od strane EK, tekst je poslan na razmatranje EP-u i Vijeću te ako suzakonodavci ne ulože prigovore, tekst će biti i službeno usvojen te objavljen u Službenom glasilu.</p> <p>Više informacija dostupno je na internetskim stranicama EK-a: <u>Register of Commission Documents - C(2024)1344 (europa.eu)</u>.</p>
<p>ožujak 2024.</p> <p>Digitalne financije</p> <p>-</p> <p>Akt o umjetnoj inteligenciji</p> <p>EP odobrio tekst Uredbe</p>	<p>Vijeće, EP</p>	<p>4.20. Akt o umjetnoj inteligenciji – EP odobrio tekst Uredbe</p> <p>13.3.2024. Europski parlament usvojio je kompromisni <u>tekst Uredbe, kasnije dorađen u skladu s pravno-lingvističkom provjerom</u> te se očekuje konačno usvajanje prije kraja saziva. Uredba će stupiti na snagu dvadeset dana nakon objave u Službenom listu EU-a, a u potpunosti će se primjenjivati 24 mjeseca nakon stupanja na snagu, osim za: zabrane nedopuštenih radnji koje će se primjenjivati šest mjeseci nakon datuma stupanja na snagu; kodeksa (devet mjeseci nakon stupanja na snagu); pravila AI opće namjene uključujući upravljanje (12 mjeseci nakon stupanja na snagu); te obveza za visokorizične sustave (36 mjeseci).</p> <p>Daljnje aktivnosti Komisije uključivat će izradu delegiranih akata (Definicija AI sustava, Kriteriji i slučajevi upotrebe AI sustava „visokog rizika“, Pragovi AI modela opće namjene sa sistemskim rizikom, Zahtjevi tehničke dokumentacije AI sustava opće namjene, Ocjene sukladnosti, EU izjava o sukladnosti) i smjernica (Izveštavanje o visokorizičnim incidentima s umjetnom inteligencijom, Praktična implementacija visokorizične umjetne inteligencije s popisom praktičnih primjera visokorizičnih i ne-visokorizičnih slučajeva upotrebe, Zabranjene prakse, Primjena definicije AI sustava, Zahtjevi za visokorizične AI sustave, Praktična provedba obveza transparentnosti, AI Uredbe i njezina provedba u odnosu na druga EU pravila, Izvešće Komisije o prenesenim ovlastima).</p> <p>Cilj je Uredbe osigurati da sustavi umjetne inteligencije koji se stavljaju na europsko tržište i upotrebljavaju u EU-u budu sigurni i da se njima poštuju temeljna prava i vrijednosti EU-a. Ovaj ključni akt također ima za cilj potaknuti ulaganja i inovacije u području umjetne inteligencije u Europi. Akt slijedi pristup utemeljen na riziku i u njemu se utvrđuje jedinstven, horizontalni pravni okvir za umjetnu inteligenciju kojim se želi uspostaviti pravna sigurnost. Uredba ima za cilj promicanje ulaganja i inovacija u području umjetne inteligencije, poboljšanje upravljanja i učinkovite provedbe postojećeg zakonodavstva o temeljnim pravima i sigurnosti i olakšavanje razvoja jedinstvenog tržišta za primjene umjetne inteligencije. Uredba je usko povezana s drugim inicijativama, među ostalim s Koordiniranim planom za umjetnu inteligenciju, čiji je cilj ubrzati ulaganja u umjetnu inteligenciju u Europi.</p>

<p>22.2.2024.</p> <p>AML</p>	<p>Vijeće EU-a / EP</p>	<p>4.21. Dogovor Vijeća i EP-a o sjedištu AMLA-e</p> <p>Predstavnici Vijeća i Europskog parlamenta postigli su 22. veljače 2024. dogovor o sjedištu budućeg europskog tijela za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma (AMLA). AMLA će imati sjedište u Frankfurtu i započeti s radom sredinom 2025. te će imati preko 400 zaposlenih.</p> <p>Uloga AMLA-e:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dva glavna područja djelovanja: nadzor pranja novca i financiranja terorizma i pružanje podrške financijsko-obavještajnim jedinicama • postati središte integriranog sustava nacionalnih nadzornih tijela za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, osiguravajući njihovu međusobnu podršku i suradnju. Cilj je nadzorna konvergencija i zajednička nadzorna kultura. AMLA će imati koordinacijsku i konvergencijsku ulogu u nefinancijskom sektoru. • u financijskom sektoru također će izravno nadzirati niz odabranih subjekata financijskog sektora koji su izloženi visokom riziku od pranja novca i financiranja terorizma i djeluju na prekograničnoj osnovi u najmanje šest država članica • moći će preuzeti nadzor nad bilo kojim obveznikom na zahtjev nacionalnog nadzornog tijela ili na vlastitu inicijativu, ako za to postoji interes Europske unije • što se tiče FOJ-eva, AMLA će olakšati suradnju, razmjenu informacija i utvrđivanje najboljih praksi među FOJ-evima. Provodit će ove zadatke uspostavljanjem standarda za izvješćivanje i razmjenu informacija, pokretanjem ili organiziranjem i održavanjem zajedničkih operativnih analiza, organiziranjem pregleda među FOJ-evima te hostingom i razvojem sustava FIU.net koji koriste FOJ-evi i Europol za razmjenu i informacije o međusobnom podudaranju.
<p>veljača 2024.</p> <p>Održivo financiranje</p> <p>Odbor ECON EP-a usvojio kompromisni tekst</p>	<p>Vijeće i EP – politički trijalog</p>	<p>4.22. Uredba u vezi s pružateljima ESG rejtinga – Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku (ECON) EP-a usvojio kompromisni tekst</p> <p>Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o transparentnosti i integritetu aktivnosti dodjele okolišnih, društvenih i upravljačkih rejtinga</p> <p>Pored informacija u vezi s okvirom ove Uredbe koje smo predstavili u prošlom broju BTK-a, izdvajamo neke odredbe koje su rezultat posljednjeg kompromisa između suzakonodavaca:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • tekstem se dodatno određuju okolnosti pod kojima ESG ocjene potpadaju pod opseg Uredbe, pružajući dodatne pojedinosti o primjenjivim izuzećima • pojašnjava se teritorijalni opseg Uredbe, određujući što se smatra poslovanjem u EU-u • u područje primjene Uredbe uključeni su i financijski tržišni sudionici (tzv. FMP-ovi) te financijski savjetnici u slučajevima u vezi sa situacijama kada objave ESG ocjene kao dio svojih marketinških komunikacija. Tada će na svojim internetskim stranicama morati objaviti informacije o metodologijama koje koriste u takvim ESG ocjenama. Ove obveze će biti uređene kroz izmjene i dopune Uredbe SFDR. • predviđa se mogućnost pružanja zasebnih E, S i G ocjena. Međutim, ako se daje sintetička ESG ocjena, potrebno je detaljno i eksplicitno opisati metodu ponderiranja svakog od E, S i G faktora. <p>Uredba stupa u primjenu 18 mjeseci nakon objave u Službenom listu EU-a. Ako su zakonodavci usvoje službeni tekst do lipnja 2024., Uredba bi mogla stupiti na snagu krajem 2025.</p>
<p>7.2.2024.</p> <p>Postignut privremeni politički dogovor o reviziji Uredbe EMIR</p>	<p>Vijeće, EP</p>	<p>4.23. Revizija Uredbe EMIR – postignut privremeni politički dogovor</p> <p>7. veljače 2024. postignut je privremeni politički dogovor o izmjenama Uredbe EMIR s ciljem donošenja mjera za ublažavanje prekomjernih izloženosti prema središnjim drugim ugovornim stranama trećih zemalja i poboljšanje učinkovitosti tržišta poravnanja u Uniji te je Vijeće 14. veljače 2024. objavilo konačni kompromisni tekst izmijenjene Uredbe EMIR. Europski parlament je 24. travnja 2024. objavio zakonodavnu rezoluciju o usvajanju stajališta Vijeća u prvom čitanju.</p> <p>Politički dogovoren prijedlog Uredbe EMIR od 7. veljače 2024., koji se reflektira u konačnom kompromisnom tekstu od 14. veljače 2024., u bitnome zadržava opći pristup Vijeća usvojen 6. prosinca 2023. kako je opisan u prošlogodišnjem Biltenu 2/2023 uz određene modifikacije u nastavku.</p> <p>Što se tiče nadzornih aktivnosti ESMA-e i nadležnog tijela CCP-ja, prema politički dogovorenom prijedlogu nacionalna nadležna tijela zadržavaju ovlasti u donošenju nadzornih odluka u vezi sa CCP-jevima, za razliku od prijedloga Europskog parlamenta koji je išao za proširenjem ovlasti ESMA-e u nadzornim aktivnostima i odlučivanju EU CCP-jeva. Uz navedeno, ESMA će prema konačnom kompromisnom prijedlogu Uredbe EMIR supredsjedati kolegijem regulatora uz nadležno tijelo CCP-ja, a nadležna tijela bit će obvezna provoditi neposredne nadzore CCP-jeva barem jednom godišnje te unaprijed obavještavati ESMA-u o planiranim neposrednim</p>

		<p>nadzorima uz mogućnost ESMA-e da sudjeluje u njima. Isto tako, uvedene su dodatne obveze izvještavanja prema ESMA-i od strane CCP-jeva preko centralne baze koju će uspostaviti i održavati ESMA kao centralno mjesto za zaprimanje, obradu i razmjenu podataka i dokumentacije između CCP-jeva, nadležnih tijela CCP-jeva, članova kolegija regulatora i ESMA-e, a predviđeni su i dodatni slučajevi u kojima ESMA daje prethodno mišljenje u odnosu na prijedloge odluka nadležnih tijela CCP-jeva. Nadalje, u vezi s proširenjem nadzornih ovlasti i aktivnosti ESMA-e ističe se da konačni prijedlog uvodi mogućnost sudjelovanja ESMA-e u odboru rizika CCP-jeva, obvezu nadležnih tijela u obavještavanju ESMA-e o procjeni izloženosti NFC-ova OTC izvedenicama najmanje svake dvije godine, a u slučaju kriznih situacija i češće, kao i obvezu stavljanja na raspolaganje rezultata provedenih revizija CCP-ja, osim nadležnom tijelu CCP-ja i ESMA-i. Što se tiče kriznih situacija u kontekstu članka 24. EMIR-a, uvodi se mogućnost da ESMA traži relevantne podatke izravno od CCP-ja, njegovih članova, klijenata, povezanih tržišnih infrastruktura i ostalih povezanih subjekata CCP-ja u situacijama kada nadležno tijelo CCP-ja ne raspolaže relevantnim podacima. Prema konačnom kompromisnom prijedlogu rokovi za pojedine postupke izdavanja odobrenja, validacije izmjena modela i nadzornih aktivnosti dodatno su skraćeni.</p> <p>Pored navedenog, za NFC-ove koji su dio grupe te koriste izuzeće za unutargrupne transakcije, matično društvo te druge ugovorne strane mora izvješćivati o zbirnim prosječnim pozicijama po klasi izvedenica te druge ugovorne strane svoje nadležno tijelo na tjednoj osnovi.</p> <p>U pogledu zahtjeva za vođenje aktivnog računa (AAR), on je zadržan, ali se prema konačnom kompromisnom prijedlogu u određenim dijelovima zahtjevi postrožuju (primjerice, minimalan broj poravnatih transakcija koje treba izvršiti u svakoj od najrelevantnijih potkategorija po klasi ugovora o izvedenicama podignut je na pet s dotadašnjih jedan u relevantnom razdoblju), a negdje i relaksiraju (primjerice, uvodi se izuzeće od određenih zahtjeva za FC-ove i NFC-ove podložne obvezi AAR-a koji poravnavaju više od 85 % određene kategorije ugovora o OTC izvedenicama, kao što su izvedenice na kamatne stope denominirane u eurima i poljskim zlotima te kratkoročne kamatne izvedenice (STIR) denominirane u eurima, putem EU CCP-jeva).</p>
<p>veljača 2024.</p> <p>Unija tržišta kapitala</p> <p>Rasprava u Vijeću</p>	<p>Vijeće</p>	<p>4.24. Uredba o zahtjevima o izvješćivanju (Reporting Requirements Regulation)</p> <p>Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br. 1092/2010, (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010, (EU) br. 1095/2010 i (EU) 2021/523 u pogledu određenih zahtjeva o izvješćivanju u području financijskih usluga i potpore ulaganjima</p>

		<p>U veljači 2024. u Vijeću je održan prvi sastanak u vezi s prijedlogom EK-a za olakšavanje dijeljenja podataka i smanjivanje nepotrebnog izvještavanja.</p> <p>Ključni elementi prijedloga EK-a su sljedeći:</p> <ul style="list-style-type: none"> dijeljenje podataka među nadležnim tijelima koja imaju pravo na pristup tim podacima: ideja je da se izbjegne dvostruko izvještavanje od strane nacionalnih nadležnih tijela i/ili subjekata nadzora prema Europskim nadzornim tijelima na način da se omogući direktna razmjena podataka među Europskim nadzornim tijelima, uz uvjet da u skladu sa zakonodavstvom EU-a (sektorskim propisima) imaju pravo dobiti te podatke od nacionalnih nadležnih tijela i/ili subjekata nadzora revizija zahtjeva za izvještavanje i korištenje postojećih podataka; predlaže se da Europska nadzorna tijela redovno revidiraju zahtjeve za izvještavanje (kako one koji proizlaze iz propisa EU-a tako i one koji proizlaze iz nacionalnih zakonodavstava država članica) i da se uklone sva suvišna i zastarjela/nepotrebna izvještavanja, kao i da se prije uvođenja novih zahtjeva za izvještavanje maksimalno iskoriste postojeći podaci, što bi posljedično trebalo dovesti do smanjenja troškova za nacionalna nadležna tijela i za subjekte nadzora kroz ovaj prijedlog mijenjaju se postojeće ovlasti i obveze nacionalnih nadležnih tijela u odnosu na nadzor ni razmjena podataka koja je već dozvoljena kroz zakonodavni okvir EU-a (sektorske propise) predlaže se mogućnost dijeljenja podataka za potrebe istraživanja i inovacija – nadležnim tijelima omogućilo bi se dijeljenje anonimiziranih nadzornih podataka za potrebe istraživanja i inovacija s financijskim institucijama, istraživačima i drugim subjektima s legitimnim interesom uz poštivanje uvjeta povjerljivosti i zaštite podataka; ovakvo dijeljenje podataka bilo bi diskrecijska odluka nacionalnih nadležnih tijela i/ili Europskih nadzornih tijela, ne obveza) predlaže se mogućnost dijeljenja informacija koje ne sadrže osobne podatke i u obliku koji ne dozvoljava identifikaciju pojedinog subjekta s EK-om, što bi doprinijelo revidiranju i ocjeni propisa EU na temelju dokaza (evidence based evaluation). <p>Cilj je BE PRES-a postići Opći pristup Vijeća za vrijeme njihovog predsjedanja, odnosno do kraja lipnja 2024.</p>
<p>29. siječnja - 29. travnja 2024.</p> <p>MiCA Smjernice</p>	<p>ESMA</p>	<p>4.25. ESMA – Javne konzultacije u vezi s nacrtom Smjernica o kvalifikaciji kriptovalue kao financijskog instrumenta</p> <p>Različiti pristupi u nacionalnom prijenosu odredaba Uredbe MiFID u državama članicama znače da u EU-u ne postoji općeprihvaćena</p>

		<p>primjena definicije „financijskog instrumenta” prema MiFID-u. Iako je ovo pitanje zapaženo kao zabrinjavajuće još od implementacije MiFID-a/MiFID-a II, praktične posljedice mogu nastati primjenom Uredbe MiCA u vezi s klasifikacijom kriptoinovine kao financijskog instrumenta. ESMA stoga objavljuje ove Javne konzultacije koje bi nacionalna nadležna tijela i tržišni sudionici trebali razmotriti.</p> <p>Nacrtom se daje okvir kriterija, uvjeta i okolnosti koji se uzimaju u obzir prilikom ocjene je li određena kriptoinovina po naravi financijski instrument, o čemu to ovisi i hoće li se na takvu kriptoinovinu primijeniti režim MiCA-e ili MiFID-a II.</p> <p>Smjernice su koncipirane na način da adresiraju svaki postojeći financijski instrument i njegove definicije prema važećoj regulativi te po svakom tako pojedinačno navedenom financijskom instrumentu radi usporedbe, s definicijama kriptoinovine iz MiCA-e te navode koji kriteriji kod kriptoinovine trebaju biti ispunjeni da bi se ona mogla podvesti pod definicije postojećih financijskih instrumenata.</p> <p>Javne konzultacije bile su otvorene do 29. travnja 2024., a objava Završnog nacrta Smjernica očekuje se najkasnije krajem 2024.</p>
<p>29. siječnja - 29. travnja 2024.</p> <p>MiCA Smjernice</p>	<p>ESMA</p>	<p>4.26. ESMA – Javne konzultacije u vezi s nacrtom Smjernica o pružanju usluga povezanih s kriptoinovinom na isključivi zahtjev klijenta</p> <p>ESMA je za Javne konzultacije objavila nacrt spomenutih Smjernica kako bi se pojasnio dozvoljeni način pružanja usluga povezanih s kriptoinovinom na isključivi zahtjev klijenta (tzv. reverse solicitation). Nacrt uključuje odredbe kojima se definiraju kriteriji po kojima se prosuđuje što se sve smatra dozvoljenim pružanjem usluga povezanih s kriptoinovinom na zahtjev klijenta, a koje usluge se pružaju od strane društva sa sjedištem u trećoj zemlji prema klijentu sa sjedištem/prebivalištem u EU-u, sve u skladu s čl. 61. MiCA-e.</p> <p>Odredbom čl. 61. MiCA-e propisana je iznimka od pravila iz čl. 59. MiCA-e (pravilo prema kojem usluge povezane s kriptoinovinom klijentima mogu pružati isključivo društva/subjekti koji su licencirani prema MiCA-i, odnosno koji zadovoljavaju kriterije prema MiCA-i) na način da su društva/subjekti iz trećih zemalja ovlašteni pružati usluge povezane s kriptoinovinom klijentima sa sjedištem/prebivalištem u EU-u, ako je do toga došlo na isključivi zahtjev navedenih klijenata koji su zatražili pružanje takve usluge. U članku 61. MiCA-e dodatno je propisano da zahtjev klijenta za pružanje usluga prema društvu iz treće zemlje ne daje ovlast navedenom društvu iz treće zemlje da pruža druge vrste usluga (pored onih na koje se odnosi zahtjev klijenta) ili usluge u odnosu na druge vrste kriptoinovine (od onih vrsta kriptoinovine na koje se odnosi zahtjev klijenta). Pored toga, u čl. 61. st. 3. MiCA-e propisano je da će ESMA do 30.12.2024. donijeti smjernice kojima će specificirati situacije u kojima se smatra da društva iz treće zemlje pružaju usluge klijentima iz EU-a.</p>

		<p>Javne konzultacije bile su otvorene do 29. travnja 2024., a objava Završnog nacrtu Smjernica očekuje se najkasnije krajem 2024.</p>
<p>8.1.2024.</p> <p>Uredba o ESAP-u</p> <p>objava konzultacijskih dokumenata u vezi</p>	<p>Europska nadzorna tijela</p>	<p>4.27. Europska nadzorna tijela objavila nacrt ITS-ova za javne konzultacije u vezi zadataka tijela za prikupljanje i ESAP funkcionalnostima</p> <p>Ovi ITS-ovi osmišljeni su kako bi budućim korisnicima omogućili učinkovito korištenje sveobuhvatnih financijskih informacija i informacija o održivosti centraliziranih u ESAP-u.</p> <p>Javne konzultacije u vezi s <u>nacrtom ITS-ova</u> trajale su do 8. ožujka 2024.</p> <p>Svrha ovog savjetovanja bila je dati zainteresiranim stranama priliku da iznesu svoje mišljenje o predloženim pravilima u pogledu</p> <p>1) zadaća tijela za prikupljanje u pogledu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • automatizirane provjere koja će se provoditi na informacijama koje su dostavili subjekti • karakteristika kvalificiranog elektroničkog pečata • licenci otvorenog standarda koje će se primijeniti • karakteristika programskog sučelja aplikacije za prikupljanje podataka (API) • karakteristika metapodataka u vezi s informacijama • rokova za dostavu informacija u ESAP • indikativnog popisa formata koji su prihvatljivi kao podaci koji se mogu izdvojiti (data extractable) i kao strojno čitljivi. <p>te u pogledu</p> <p>2) funkcionalnosti ESAP-a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • karakteristika API-ja za objavljivanje podataka • identifikatora pravne osobe koji će se koristiti za identifikaciju subjekata koji dostavljaju podatke ili na koje se podaci odnose • klasifikacije vrsta informacija koje se dostavljaju • kategorije u odnosu na veličinu obveznika, i • karakterizacija industrijskih sektora kako bi se klasificirali podaci sadržani u ESAP-u i korisnicima omogućilo da ih jednostavno pretražuju. <p>Uspostava ESAP-a jedan je od najvažnijih koraka Akcijskog plana unije tržišta kapitala. Svrha je ESAP-a olakšati pristup javno dostupnim informacijama od značaja za financijske usluge, tržišta kapitala i održivost.</p> <p>Očekuje se da će ESAP postati operativan u srpnju 2026., a početak objave informacija očekuje se najkasnije u srpnju 2027.</p>

		<p>Sljedeći koraci</p> <p>Europska nadzorna tijela razmotrit će povratne informacije primljene tijekom ovog savjetovanja i dostaviti nacrt ITS-ova Europskoj komisiji do 10. rujna 2024.</p>
<p>15. prosinca 2023. - 15. ožujka 2024.</p> <p>Održivo financiranje – CSRD</p> <p>Nacrt smjernica za nadzor nad nefinancijskim izvještajima poduzetnika</p>		<p>4.28. ESMA objavila za javne konzultacije nacrt smjernica u vezi s nadzorom nefinancijskih izvještaja izdavatelja</p> <p>Direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti (CSRD) proširuje opseg poduzeća koja moraju objavljivati podatke o korporativnoj održivosti. Sadržaj i način objave tih podataka jest i bit će propisan ESRS standardima koji razrađuju opseg i prikaz informacija koje čine Izvještaje o korporativnoj održivosti</p> <p>U cilju promicanja konvergentnih nadzornih praksi, ESMA je CSRD-om zadužena izraditi <u>Smjernice o nadzoru nefinancijskih izvještaja izdavatelja koji su obveznici CSRD-a od strane nacionalnih nadležnih tijela, tzv. GLESI smjernice.</u></p> <p>Trenutačni prijedlog sadržaja smjernica:</p> <p>Poglavlje 2. dokumenta objašnjava pozadinu GLESI-ja, uključujući blisku vezu s postojećim ESMA-inim Smjernicama o nadzoru financijskih informacija (GLEFI).</p> <p>Poglavlje 3. utvrđuje opseg GLESI-ja (3.1.), zakonodavne reference, kratice, definicije (3.2.), svrhu (3.3.) i obveze usklađenosti i izvješćivanja (3.4.). Nadalje, zasebno je prikazana svaka od predloženih smjernica unutar GLESI-ja, a organizirano kroz tematska poglavlja: osnovni pojmovi (3.5.1.), unutarnja organizacija izvršitelja (3.5.2.), odabir izdavatelja čije će se informacije o održivosti provjeriti (3.5.3.), ispitivanje informacija o održivosti (3.5.4.), nadzorne radnje i nadzorne mjere u slučaju da se povreda otkrije tijekom ispitivanja (3.5.5.) i EU koordinacija prilikom obavljanja nadzornih radnji i izricanja nadzornih mjera (3.5.6.).</p> <p>Odjeljak 4. sadrži četiri priloga koji predstavljaju zakonodavni mandat ESMA-e za objavu GLESI smjernica (Prilog I.), nacrt analize troškova i koristi objave GLESI-ja (Prilog II.), popis</p> <p>pitanja za konzultacije koja ispitanici trebaju razmotriti (Prilog III.) i nacrt GLESI smjernica (Prilog IV.).</p> <p>Sljedeći koraci</p> <p>Javne konzultacije trajale su do 15. ožujka nakon čega ESMA analizira zaprimljene komentare. Objava Završnog nacrta GLESI smjernica očekuje se do trećeg tromjesečja 2024.</p>

5. IZDOJENE NOVOSTI

5.1. Proces pristupanja Hrvatske OECD-u i uloga Hanfe

Informacije uključuju aktivnosti Hanfe od objave prošlog broja Biltena.

Aktivnosti Hanfe povezane s procesom pristupanja OECD-u u razdoblju od objave prethodnog broja Biltena primarno su bile usmjerene na suradnju s tajništvom OECD-a u smislu pripreme i slanja dodatnih podataka i informacija potrebnih za nastavak pristupnog procesa u pojedinim odborima. Pri tome se posebno ističu niže navedene aktivnosti.

1. Odbor za ulaganja

Slijedom pisma predsjednika Odbora za ulaganja u kojem je Republika Hrvatska zaprimila određene preporuke u pogledu postupanja prema OECD-ovim Kodeksima za liberalizaciju, Hanfa je zajedno s drugim relevantnim dionicima sudjelovala u izradi Akcijskog plana postupanja po preporukama s naglaskom na preporuke koje su u nadležnosti Hanfe (tržište kapitala, investicijski fondovi, mirovinska društva i mirovinski fondovi, društva za osiguranje i distributeri) te sudjeluje u pripremi završnog odgovora na pismo, u kojem je potrebno u obzir uzeti preporuke tajništva OECD-a na nacrt odgovora.

2. Odbor za korporativno upravljanje

Slijedom pisma predsjednika Odbora za korporativno upravljanje u kojem su navedene preporuke radi daljnjeg usklađivanja s najboljim praksama u području korporativnog upravljanja, Hanfa je zajedno s nadležnim ministarstvom za tajništvo OECD-a pripremila privremeni izvještaj o napretku postupanja po dobivenim preporukama. U svrhu implementacije dobivenih preporuka Ministarstvo pravosuđa i uprave osnovalo je radnu skupinu za izmjene Zakona o trgovačkim društvima, kao temeljnog akta koji uređuje korporativno upravljanje za društva uvrštena na uređeno tržište, u kojoj je Hanfa član.

Republika Hrvatska će na budućim sastancima Odbora za korporativno ulaganje izvještavati članove odbora o napretku u implementaciji dobivenih preporuka.

3. Odbor za osiguranje i privatne mirovine

Republika Hrvatska je u travnju 2024. zaprimila pismo predsjednika Odbora za osiguranje i privatne mirovine u kojem su identificirana područja u kojima bi Republika Hrvatska mogla razmotriti poduzimanje dodatnih aktivnosti kako bi poboljšala usklađenost s OECD-ovim standardima i najboljim praksama. Hanfa je zajedno s Ministarstvom financija pripremila dodatne podatke i informacije koje je tajništvo OECD-a zatražilo u svrhu donošenja finalne odluke o zaključenju pristupnog pregleda pred ovim odborom.

○ Komentar Hanfe

Hanfa i dalje aktivno sudjeluje u procesu pristupanja Republike Hrvatske OECD-u kroz suradnju s tajništvom OECD-a i relevantnim nadležnim ministarstvima kako bi se uspješno zaključili pristupni pregledi pred preostalim odborima u kojima postupak još traje, a koji su zaduženi za područja iz Hanfine nadležnosti.

5.2. Prijedlog strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj

Nakon donošenja odluke o izradi Strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala od strane Ministarstva financija s ciljem uspostavljanja okruženja za učinkovitije funkcioniranje tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj te osnivanja Radne skupine za izradu Prijedloga Strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala koja je sastavljena od širokog kruga zainteresiranih dionika (pružatelja investicijskih usluga i usluga tržišne infrastrukture, predstavnika institucionalnih ulagatelja, profesionalnih udruženja, nadzornih tijela i ministarstva te EBRD-a kao stručnog savjetnika), projekt je trenutačno u završnoj fazi izrade Dijagnostičkog izvještaja za potrebe Radne skupine. Završetak ove faze projekta predviđen je za lipanj 2024. Nakon toga ulazimo u fazu predlaganja konkretnih preporuka temeljem provedenih *benchmark* analiza (analiza tržišta kapitala u odnosu usporedivih država). Rad na ovim analizama bit će u fokusu projekta u narednim tjednima.

5.3. ESMA objavila Dokument o stajalištu i preporuke u pogledu postizanja učinkovitijeg i atraktivnijeg tržišta kapitala u EU-u

22. svibnja 2024.

Dokument o stajalištu „Building more effective and attractive capital markets in the EU“ (dalje u tekstu: Dokument o stajalištu) izradila je ESMA-ina radna skupina sastavljena od članova Odbora nadzornih tijela, a motivacija za izradu leži u činjenici da projekt unije tržišta kapitala, iako s vremenom donosi određena poboljšanja, suštinski ne kreira okruženje u kojem bi tržište kapitala u EU-u bilo jednako atraktivno kao ono u npr. SAD-u. Stoga tržište

kapitala EU-a kontinuirano gubi na svojoj atraktivnosti, što se očituje u vrijednostima brojnih pokazatelja tržišta kapitala: tržišne kapitalizacije, broja novih uvrštenja, udjela građana kao ulagatelja, sveprisutne bankocentričnosti koja poduzećima ograničava optimizaciju izvora financiranja, tzv. fragmentiranosti tržišta itd.

Stoga je ESMA inicirala izradu ovog Dokumenta o stajalištu kako bi se novoj Komisiji, Vijeću i Parlamentu nakon provedenih izbora, a **svim drugim tržišnim sudionicama već sada, dale ideje** oko mogućeg daljnjeg smjera u kojem bi se tržište kapitala EU-a trebalo razvijati, a kako bi se „uhvatio vlak“ s globalnim takmacima te pokrenula sveobuhvatna rasprava.

Dokument o stajalištu sastoji se od pregleda stanja tržišta kapitala EU-a te je fokusiran na tri aspekta tj. kategorije dionika: građane, poduzeća te regulatorni i nadzorni okvir. U Dokumentu o stajalištu daje se 20 preporuka usmjerenih na tri spomenute kategorije.

Što se tiče kategorije građana, preporuke su usredotočene na troškovno efikasna ulaganja koja bi ispunila dugoročne potrebe građana te na razmatranje mogućnosti kreiranja posebnih oznaka, tzv. „labela“ za tzv. jednostavne proizvode i savjete, kojima bi se građanima ulaganja učinila bitno atraktivnijima, posebno ulaganja u vlasničke financijske instrumente. Osim toga, naglašava se potreba sustavnijeg pristupa financijskoj edukaciji te pozivaju države članice na osmišljavanje strukturiranih dugoročnih programa, a Komisija i europska nadzorna tijela u tome bi ih podržavale.

U odnosu na poslovni segment, fokusiraju se na mogućnosti kreiranja ekosustava koji bi podržavao uvrštenje na burzu društava, posebno MSP-ova te na rješavanje pitanja fragmentacije, koju vide kao najizraženiju u segmentu tržišne infrastrukture.

U vezi s regulatornim i nadzornim okvirom, sugeriraju njegovo moderniziranje, s fokusom na davanje većih ovlasti ESMA-i prilikom izrade akata sekundarne razine, jačanje nadzorne konvergencije među nacionalnim nadzornim tijelima te davanje većih direktnih nadzornih ovlasti ESMA-i u odnosu na paneuropske pružatelje usluga s fokusom na tržišnu infrastrukturu (posebno CCP-jeve).

🔴 **Komentar Hanfe**

S obzirom na stanje tržišta kapitala u EU-u, Hanfa svakako pozdravlja inicijative kojima bi se doprinijelo njegovu jačanju i pozicioniranju kao relevantnog mjesta prikupljanja i distribucije kapitala na globalnoj razini.

U tom smislu, držimo i da je korisno da se ESMA i nacionalna nadzorna tijela očituju sa svojim stajalištima kako bi se tome moglo doprinijeti jer su najbolje pozicionirana da daju širi pogled na ekosustav tržišta kapitala EU-a. Međutim, u ovom Dokumentu o stajalištu ne nalazimo neke nove ideje, osim one u vezi s davanjem ESMA-i dodatnih regulatornih i nadzornih ovlasti.

Mišljenja smo da iz perspektive tj. domene nadzornih tijela bilo koja inicijativa mora voditi računa o tome da tržište kapitala u EU-u može postati uspješno samo ako uzme u obzir

specifičnosti tržišta kapitala pojedinačnih država članica te ponudi prijedloge kako da manje razvijena tržišta „uhvate korak“ s onim razvijenim.

Ideja kojom bi se problem prvenstveno rješavao centralizacijom/konsolidacijom i davanjem dodatnih ovlasti ESMA-i u tom segmentu, a bez provođenja prethodne temeljite i detaljne analize na razini situacije svake pojedine države članice, ne može biti utemeljena i dobro argumentirana te služiti kao solidan i relevantan temelj za provođenje bilo kojih daljnjih aktivnosti u vezi s ovom problematikom. Ako bi se u daljnjim raspravama to ignoriralo, riskira se, umjesto kreiranja zaista atraktivnog i učinkovitog tržišta kapitala, kreiranje Unije s „dvije brzine“ tj. područja u kojem će dio država članica koje imaju razvijenija tržišta kapitala dodatno prosperirati, a istovremeno uzrokovati da države u kojima to nije slučaj moguće dodatno zaostanu za velikima i pretvore se prvenstveno u izvoznike rasadnika stručnih talenata i financijske imovine bogatih pojedinaca prema takvim državama s već razvijenim tržištima kapitala. **Hanfa je u tom smislu i priopćila svoje stajalište ESMA-i i predstavnicima drugih nadzornih tijela.**

Najizrazitiji problem koji koči razvoj tržišta kapitala je bankocentričnost i sve dok se tržišta kapitala budu percipirala kao **alternativni način financiranja** (što je u pojedinim državama izraženije nego u drugim, ali vidljivo u svim), a ne jednakovrijedan onom bankarskom (tzv. **mainstream**), neće doći do njegova razvoja. A za promjenu percepcije potreban je sustavan, sveobuhvatan, koordiniran i dugoročan pristup rješavanju postojećeg stanja od strane svih država članica i tijela EU-a te tržišnih sudionika. Ne postoji samo jedna aktivnost tj. „srebrni metak“ kojim bi se potezom pera tj. „pucnjem“ to uspješno razriješilo.

5.4. Europska nadzorna tijela objavila izvještaje *Final reports on Greenwashing in Financial Sector*

4. lipnja 2024.

Nakon što su prije godinu dana objavila tzv. *Progres reports on Greenwashing in Financial Sector* (dalje: **PRGW**) o čemu smo pisali u BTK-u 2/2023, Europska nadzorna tijela sada objavljuju i dokumente **Završni izvještaj u vezi s greenwashingom** (dalje: **FRGW**).

Napomena: svako od Europskih nadzornih tijela izradilo je vlastiti izvještaj s obzirom na specifičnosti područja pod njegovom nadležnošću, uz zajedničko korištenje određenih komunikacijskih poruka te prijedloga definicije pojma *greenwashing* (GW).

Dok je fokus ESMA-ina PRGW-a bio na:

- davanju prijedloga definicije GW-a

- identificiranje pojave GW-a u lancu vrijednosti (SIVC) subjekata uključenih u tržište kapitala (izdavatelji, administratori referentnih vrijednosti, pružatelji investicijskih usluga i upravitelji imovinom) te prikazom njihova (ne)prihvatljivog ponašanja i
- prijedlozima unaprjeđenja poslovnih praksi tržišnih sudionika,

ESMA u svom FRGW-u:

- analizira kako su nacionalna nadležna tijela pristupila nadzoru SIVC objava u vezi s održivosti
- daje prikaz utvrđenih dobrih praksi određenih nacionalnih nadležnih tijela kao podlogu za inspiraciju drugim nacionalnim nadležnim tijelima prilikom provođenja nadzornih aktivnosti (izvor: upitnik koji su popunjavala nacionalna nadležna tijela)
- predstavlja izazove s kojima se nacionalna nadležna tijela susreću prilikom uspostavljanja i provođenja nadzornih aktivnosti u vezi s pitanjima održivog financiranja pa tako i pitanjima u vezi s GW-om ((dostupnost i kvaliteta podataka, ograničeni (ljudski/stručni i operativni/financijski) kapaciteti))
- daje preporuke nacionalnim nadležnim tijelima, ESMA-i i Komisiji u pogledu daljnjeg unaprjeđenja nadzornih aktivnosti, jačanja kapaciteta, mogućeg revidiranja regulatornog okvira, imajući pritom u vidu horizontalni/među sektorski aspekt, kao i u odnosu na pojedinu grupu nadziranih subjekata unutar SIVC-a.

Kao podsjetnik slijedi izvadak iz točke u vezi s **PRGW-om** u BTK-u 2/2023 s obzirom na to da **PRGW** i **FRGW** predstavljaju pokušaj pružanja cjelovite analize i davanja sveuobuhvatnih prijedloga u vezi adresiranja pitanja GW-a:

„U Privremenim izvješćima daje se i zajedničko razumijevanje *greenwashinga* kao **prakse u kojoj izjave, deklaracije, radnje ili komunikacije povezane s održivošću ne odražavaju jasno i pošteno temeljni profil održivosti društva, financijskog proizvoda ili financijskih usluga zbog čega takva praksa može dovesti u zabludu potrošače, ulagače ili druge sudionike na tržištu.**

Europska nadzorna tijela također naglašavaju da se obmanjujuće tvrdnje povezane s održivošću mogu pojaviti i proširiti bilo namjerno ili nenamjerno te u vezi i s društvima i proizvodima koji su unutar ili izvan djelokruga regulatornog okvira EU-a.”

Provođenjem povezane analize i objavom utvrđenih spoznaja te davanjem određenih preporuka, PRGW dokumentima htjelo se uputiti tržišne sudionike na njihovu odgovornost u vezi s komuniciranjem jasnih, fer i nezavaravajućih informacija povezanih s održivosti te primjenu poslovnih praksi kojima će se spriječiti i/ili ublažiti *greenwashing*.

Zaključci samog FRWG-a:

- nacionalna nadležna tijela i ESMA provode zajedničke napore i rade na postizanju nadzorne konvergencije provođenjem različitih aktivnosti poput: provođenja

zajedničkih nadzornih vježbi (CSA), rasprava o pitanjima GW-a utvrđenih provođenjem nadzornih aktivnosti (*supervisory cases discussions*), izrade javnih izjava, brifinga i drugih dokumenata

- i nacionalna nadležna tijela se suočavaju s velikim izazovom oko dostupnosti kvalitetnih i usporedivih podataka oko čega će biti potrebno poduzimati različite daljnje aktivnosti
- upotreba digitalnih alata od iznimne je važnosti za provođenje pravovremenih i učinkovitih nadzornih aktivnosti pri čemu će ESMA pomagati nacionalnim nadležnim tijelima u njihovu uspostavljanju ili unaprjeđenju kroz različite aktivnosti poput razmatranja upotrebe SupTech rješenja, koje neka nacionalna nadležna tijela već primjenjuju u svojim nadzornim aktivnostima
- nacionalna nadležna tijela i dalje će raditi na poboljšanju nadzora objava povezanih s održivosti daljnjim jačanjem svojih kapaciteta
- određene preporuke daju se i Komisiji:
 - posebno u pogledu jačanja kapaciteta nacionalnih nadležnih tijela kroz provođenje Komisijinih projekata davanja tehničke pomoći (TSI)
 - u pogledu uključivanja obveze pripreme dokumenata u strojno čitljivom formatu izmjenama određenih sektorskih propisa kako bi bili što dostupniji i lakši za obradu, posebno u svjetlu uspostavljanja baze ESAP koja će poslužiti kao centralizirana platforma EU-a za povlačenje financijskih i podataka o održivosti poduzeća
 - te daljnjeg usklađivanja cjelokupnog zakonodavnog okvira u vezi s održivim financiranjem.

• **Komentar Hanfe**

Držimo da su izvještaji FR GW i PR GW, bez obzira na to što su pripremljeni u okolnostima dok je regulatorni okvir u vezi s održivim financiranjem još u procesu pune implementacije i na limitiranost vjerodostojnih i usporedivih podataka, iznimno korisni dokumenti, kako za nacionalna nadležna tijela tako i za tržišne sudionike pružatelje usluga i proizvoda s obilježjima održivosti jer daju puno korisnih informacija za inspiraciju svim dionicima u vezi s adekvatnom implementacijom poslovnih i nadzornih aktivnosti te će, ako ih navedeni dionici i stvarno počnu primjenjivati, zasigurno doprinijeti uspostavljanju potrebne nadzorne konvergencije i ravnopravne tržišne utakmice te podići razinu zaštite ulagatelja zainteresiranih za proizvode s obilježjima održivosti na značajno višu razinu.

Baš zbog toga je izrada ovih dokumenata bila nužna u ovom razdoblju, a prije no što se pojava GW-a rasprostrani i nepopravljivo naruši povjerenje ulagatelja i drugih zainteresiranih dionika.

POKRATE I DEFINICIJE

Subjekti:

ID – investicijsko društvo

IF – investicijski fond

DZU – društvo za upravljanje

UAIF – društvo za upravljanje AIF-om

AIF – alternativni investicijski fond

UCITS fond – otvoreni investicijski fond s javnom ponudom

OMF – obvezni mirovinski fond

DMF – dobrovoljni mirovinski fond

DOMF – društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom

DDMF – društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom

MOD – Mirovinsko osiguravajuće društvo

KI – kreditna institucija

DO – društvo za osiguranje

DOR – društvo za reosiguranje

IORP – institucija za strukovno mirovinsko osiguranje

TI – tržišna infrastruktura (CCP, CSD)

CCP – (engl. *central counterparty*) – središnja druga ugovorna strana

NFDUS – nefinancijska druga ugovorna strana

CSD – središnji depozitorij vrijednosnih papira

TO – tržišni operater

DRSP – pružatelj usluga trgovinskih podataka

Fond za zaštitu ulagatelja – fond čije je formiranje i upravljanje propisano odredbama ZTK-a

Član Fonda – investicijsko društvo, kreditna institucija i društvo za upravljanje ako pruža investicijske usluge

Operater Fonda – pravna osoba koja je od Hanfe dobila odobrenje za osnivanje i upravljanje Fondom ili Hanfa ako ona osniva i upravlja Fondom

PUSF (CFSP) – pružatelj usluga skupnog financiranja (engl. *crowdfunding service provider*)

IZD – izdavatelj

APA – ovlaštenu sustav objavljivanja – osoba koja je na temelju Zakona ovlaštena pružati uslugu objavljivanja izvješća o trgovanju za račun investicijskih društava u skladu s člancima 20. i 21. Uredbe (EU) br. 600/2014

CTP – pružatelj konsolidiranih podataka o trgovanju – osoba koja je na temelju ZTK-a ovlaštena pružati uslugu prikupljanja izvješća o trgovanju financijskim instrumentima navedenim u člancima 6., 7., 10., 12., 13., 20. i 21. Uredbe (EU) br. 600/2014 od uređenih tržišta, MTP-a, OTP-a i APA-a i njihova konsolidiranja u kontinuirane elektroničke tijekomove podataka u realnom vremenu koji pružaju podatke o cijeni i volumenu za svaki financijski instrument

ARM – ovlaštenu mehanizam izvještavanja – osoba koja je na temelju ZTK-a ovlaštena pružati uslugu dostave podataka o transakcijama nadležnim tijelima ili ESMA-i za račun investicijskih društava

VASP – pružatelj usluga povezanih s virtualnom imovinom

CASP – pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom

TI DLT – tržišna infrastruktura DLT

VANJSKI OCJENJIVAČI – društva autorizirana od ESMA-e ili koja je ESMA prihvatila/priznala, a koja pružaju usluge neovisnog mišljenja i ocjene o tome je li se izdavatelj uskladio s relevantnim odredbama EU BGR-a

TR – trgovinski repozitorij

FC – Financial counterparties -financijski sudionici prema Uredbi SFTR 2015/2365, članku 3.

NFC -Non-financial counterparties – ne-financijski sudionici prema Uredbi SFTR 2015/2365, članku 3.

Nadzorna tijela:

ESMA – Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala

EIOPA – Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje

EBA – Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo

ESB – Europska središnja banka

Hanfa – Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga

Propisi:

ZTK – Zakon o tržištu kapitala

ZOIFJP – Zakon o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom

ZID SPNFT – Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

ZoR – Zakon o računovodstvu

Direktiva o UCITS-ima – Direktiva o subjektima za zajednička ulaganja

Direktiva o UAIF-ovima – Direktiva o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova

SFDR – Uredba o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga

Uredba o taksonomiji – Uredba o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja

NFRD – Direktiva o nefinancijskom izvješćivanju

EU GBR – Uredba o zelenim obveznicama

PEPP – Uredba o paneuropskom osobnom mirovinskom proizvodu

DLT PILOT REŽIM – Uredba o pilot-režimu za tržišne infrastrukture temeljene na tehnologiji distribuiranog zapisa

MiCA – Uredba o tržištima kryptoimovine

IFR – Uredba o bonitetnim zahtjevima za investicijska društva

CSRD – Direktiva o u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti

DORA – Uredba o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski sektor

ESRS – Europski standardi u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti

AMLR – Uredba o sprječavanju pranja novca

AMLD 6 – Šesta Direktiva o sprječavanju pranja novca

AML paket – AMLR i AMLD 6

CRR – Uredba o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva

CRD – Direktiva o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima

EMT – token e-novca (engl. *E-Money Token*)

ART – token vezan za imovinu (engl. *Asset Referenced Token*)

UT – korisnički token (engl. *Utility Token*)

NFT – nezamjenjivi token (engl. *Non-Fungible Token*)

UI sustavi – sustavi umjetne inteligencije

EUCSP – Uredba (EU) 2020/1503 o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1129 i Direktive (EU) 2019/1937

PUSF – pružatelji usluga skupnog financiranja

The logo for HANFA features the word "HANFA" in a bold, white, sans-serif font. Above the text is a thin, red, curved line that arches over the letters, resembling a stylized wave or a protective shield.

HANFA